

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super quarto libro Sententiarum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Venedig], 24. Juni 1481

[Distinctiones XXXVI-XL]

[urn:nbn:de:bsz:31-305514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-305514)

ei reddere: et ad eum redire si furtim reuocata: nisi de licentia eius votum continentem emiserit. ¶ Ad iij. od. q. pp adulteriu qd vir pns innoces post ot uortiu mittit: fm rigore iuris no debz cogi ad recipiendu vxore adultera: pus tame fm equitatem iuris iudex ex officio suo debet eum cogere ut caueat piculo anie eius et scandalo alioz: q.uis vxoz no possit reconciliatione petere. ¶ Ad. v. od. q. si adulteriu viri sit occultu p hoc no aufert ius excipiendi h acculatione viri vxoz adultere: quis de sit sibi pbatio: et ideo peccat vir diuortiu petens et si post sniam de diuortio vxoz petat debitum vl reconciliatione vir tenet ad vtruz. ¶ Patronus e turpitudinis qui celat et. ¶ Prover. xvij. fidelis est qui celat crimē amici. Et od. q. hoc intelligitur qn celatio no est in iudiciu correctois: als celans pio ciniu turpitudini pstat. ¶ Solet qri an valeat et. Sciendum q. plura sunt crimina que pp sui enormitatem impediunt mrimoniū contra bendum. Primum est incestus. Scdm vxoricidium. Tertium rapina aliene sponse. Quartum quando aliqs insidiando mrimonio filium ppiu d sacro fonte suscepit. Quintum q. interfecit presbyteru. Sextum qn aliqs pagit pnam solennē: no tū pp hoc crimina interim mrimoniū hctum. Sed tū sunt quedam crimina que dirimunt mrimoniū hctum. Unum est qn aliquis cum aliqua iugata concubuit: et ex hoc machinat in morte viri cum effectu. tunc enim ad inuicem contrahere non debent: et si hperint sepantur. Scdm est qn prestat fidem adultere q. ducet eam vxorem: sed hoc intelligendum est qn tam adulter q. adultera sciebat impedimentum: als mrimoniū n dirimeret postq. tractum esset. Tertium est quando contrahit cū ea de facto. primum enim mrimoniū facit q. no stat scdm. vnde si pmū non fuisset vxz mrimoniū scdm stare. Sciendum etiam: q. in casu secundo et tertio. s. fide data de mrimonio contrahendo: et mrimonio contracto per verba de presenti de fco nisi fuerit ibi pollutio carnalis: n pp hoc dirimit matrimonium sequēs post mortem viri de nouo contractum.

Distinctio. XXXVI.

Anc de cōdi

tione videamus et. Postq. de terminauit mag. de impotentia cocundi p quā impedit actus mrimoniū ne d facto oino fieri possit: hic determinat de ipedi mento pditionis seruilis: p quā impedit actus mrimoniū ne libere fiat. Et diuidit in pres duas. In pma determinat de pditione seruilis. in scda epilogat ptiuans precedentia ad sequētia: ibi Duo illa ex ecuti sumus et. Prima in duas. In pma determinat de impedimento pditionis seruilis. in scda de impedimento ex defectu etatis: q. talis non differt

a seruo q. dia sub tuto:ibus est. Sal. iij. ibi Dic et sciendum q. pueri et. Prima in duas. In pma d terminat de seruitute que pcedit mrimoniū. in se cunda de seruitute q. mrimonio supinducit: ibi Al lud etia notandū est et. Prima in duas. In pma determinat de seruitute mrimoniū pcedente que est ex altera tm parte hctentium. in scda de illa q. est ex vtraq. parte: ibi Queritur si seru' vni' et.

Hic querunt quoz. ¶ Primo vtrū cōdi tio seruitutis mrimoniū ipediat. ¶ Se cundo vtrū possit seruus sine pnsu oñi mrimoniū contrahere. ¶ Tertio de seruitute q. supuenit mrimonio. ¶ Quarto vtrū ples scqur matrem. ¶ Quinto de defecto etatis virum im pediat matrimonium.

Hic primum sic pro

cedit: videt q. pditio seruitutis no impe diat mrimoniū. nihil eni impedit mrimoniū nisi qd habet aliquā hrietatē ad ipm. sed seruitus no habet aliquā hrietatē ad mrimoniū: als in ser uos non possent esse iugia. q. seruitus no impedit mrimoniū. ¶ Illud qd est ptra naturā non po test impedire illud qd est fm naturā. sed seruitus est ptra nām: q. sicut dicit Grego. Lōtra nām est hoiez homini velle dñari. qd etia pz ex hoc q. hōi dictū est ut presit piscibus maris et. no aut ut pre sit homini. q. non pōt impedire mrimoniū qd est naturale. ¶ Si impedit mrimoniū: aut hoc est de iure nālī: aut de iure positiuo: non de iure nālī: q. fm ius naturale oēs homines sūt eqles: ut Gre go. dicit: et in pncipio digestoz dī: q. seruitus no ē de iure nālī. positiuū etia ius descendit a naturali ut Tullius dicit. q. fm nullū ius seruitus mrimo niū impedire pōt. ¶ Illud qd ipedit matrimo niū equaliter impedit: siue sciat siue ignoret. ut pz de p sanguinitate. sed seruitus vni' cognita ab alte ro no impedit mrimoniū. q. seruitus q. tum in se ē no hz q. ipediat mrimoniū: et ita n debet poni p se mrimoniū ipedimentū ab alijs distinctū. ¶ Sic puenit eē errore circa seruitutē: ut putet liber qui est seruus: ita pōt eē error de libertate: ut putetur seruus q. est liber. sed libertas no ponit mrimoniū impedimentū. q. nec seruitus deberet poni. ¶ Si magis facit grauē societate mrimoniū et plus impe dit bonū plus morbus lepre q. seruitus. sed lepra no ponit ipedimentū mrimoniū. q. nec seruitus oz poni. ¶ Sed ptra est qd decre. dicit de iugio ser uoz: q. erro: pditionis ipedit hctendū mrimoniū et dirimit hctum. ¶ Si mrimoniū est de bonis q. se expectandis inq. tum hz honestatē. sed seruitus est de p se fugiendis. q. mrimoniū et seruitus sūt cō traria: et sic seruitus mrimoniū ipedit. ¶ Rñdeo dī cendū: q. in mrimoniū hctū obligat vnus iugum alteri ad debitū reddendū: et iō si ille q. se obligat est ipotens ad soluēdū ignorantia huius ipotentie

in eo cui sit obligatio tollit tractum: sicut autē p
impotentia coeundi efficit aliqd ipotens ad soluē
dū debiti ut oīno nō possit soluē: ita p seruitutez
ut libere reddere debiti nō possit: 7 iō sicut impo
tentia coeundi ignorata impedit mīmoniu: non
autē si sciat: ita cōditio seruitutis ignorata mīmo
niu impedit: nō autē seruitus scita. ¶ Ad. i. q̄. dō:
q̄ seruitus hīatur mīmonio q̄tum ad actuz ad
quē quis p mīmoniu alteri obligat: quē nō pōt li
bere exequi: 7 q̄tum ad bonū plis que peioris cō
ditionis efficit ex seruitute parētis. sed qz dūbz po
test in eo qd sibi debet sponte detrimentum aliqd
subire: iō si alter pūgu scit alter? seruitute: nō
minus mīmoniu tenet. Sīr etiā qz in mīmonio
est equalis obligatio ex vtraqz pte ad debiti red
dendū: nō potest aliquis req̄rere maiorē obligatio
nē ex pte alterius q̄ ipse possit facere: 7 pp hoc ser
uus etiā si cōtrahit cum ancilla quā credit liberā
nō pp hoc impedit mīmoniu. Et sic p3 q̄ seruit
nō impedit mīmoniu nisi qn ignorata est ab alio
pūge: 7 si ille sit libere pditionis: 7 iō nihil phibz
inter seruos esse pūgia: vel etiā inter liberū et an
cillam. ¶ Ad. q̄. dō: q̄ nihil phibet esse aliqd con
tra nām q̄tum ad p̄mam intentionē ipsius: qd nō
est p̄ nām q̄tum ad scōbam eius intentionē sic om
nis corruptio 7 defectus 7 senū est p̄ nām: ut dī i
q̄. celi 7 mundi: qz nā intēdit esse 7 p̄fectionē: nō mī
est p̄ra scōbam intentionē nāe: qz ex quo nā nō pōt
p̄seruare esse in vno: p̄seruat in altero qd generat
corruptiōe alteri: 7 qn nā nō pōt pducere ad ma
iorē p̄fectionē: inducit ad minorē: sic qn nō pōt fa
cere masculū facit feminā que ē mas occasioat: 7
ut dī in. xvj. de animalibus. Sīr etiā oīco q̄ seruitus
est p̄ p̄mā intentionē nāe: sed nō p̄ scōbam: qz nālis
rō ad hoc inclināt: 7 hoc appetit nā ut quilibet sit
bonus: sed ex quo aliqd peccat: nā etiā inclināt ut
ex peccō penā reponat: 7 sic seruitus in penā pecca
ti introducta est. Nec est incōueniens aliqd natu
rale p hoc q̄ est p̄ nām hoc mō impediri: sic enim
mīmoniu impedit p impotentis coeundi: que ē
p̄tra nām mō p̄dicto. ¶ Ad. iij. dō: q̄ ius natura
le dicit q̄ pena sit pro culpa infligenda: 7 q̄ null
sine culpa puniri debeat: sed determinare penam
fm conditionē p̄sone 7 culpe ē iuris positiu: et iō
seruitus q̄ est qdā pena determinata est de iure
positiuo 7 a naturali p̄ficat sic determinatū ab
indeterminato: 7 eodē iure positiuo determinate
est factū q̄ seruitus ignorata mīmoniu impedit: ne
aliquis sine culpa puniat. Est enī qdā pena vxor
is q̄ hēat vix suū 7 ecōuerso. ¶ Ad. iij. dō: q̄
aliqua impedimenta sūt que faciūt mīmoniu il
licitū: 7 qz volūtas n̄a nō facit aliqd esse illicitū
vel licitū: sed lex cui voluntas subdi debet: iō igno
rantia talis impedimēti que voluntariū tollit: v̄ sci
entia nihil facit ad hoc q̄ mīmoniu teneat: 7 tale
impedimētū est affinitas v̄ votū: 7 cetera huius

modi. Quedā autē impedimēta sūt que faciunt mī
moniu inefficax ad solutionē debiti: 7 qz in volun
tate n̄a cōsistit debiti nobis relaxare: iō talia im
pedimenta si sint cognita mīmoniu nō tollunt: s̄
solū qn ignorata voluntariū excludit: 7 tale im
pedimētū est seruitus 7 impotentia coeundi: 7 qz
etiā de se hnt aliquā rōnem impedimenti: iō ponūt
specialia impedimenta p̄ter errozē: nō autē p̄sone va
riatio ponūt speciale impedimētū p̄ter errozē: qz p̄
sone altera subintroducitur nō hz rōnez impedimēti
nisi ex intentione p̄bētis. ¶ Ad. v. dō: q̄ libertas
nō impedit mīmoniu actū. v̄ libertas ignorata n̄
impedit mīmoniu. ¶ Ad. vj. dō: q̄ lepra non im
pedit mīmoniu q̄tum ad p̄mū actū suū: eo q̄ le
prosi debiti reddē p̄t libere quīs aliqua graua
mina mīmonio inferant q̄tum ad scōbos effectus
7 iō non impedit mīmoniu sicut seruitus.

Ad secundū sic pro

Acceditur: videt q̄ seru^o mīmoniu h̄bere
nō possit sine p̄sensu dñi. null^o enī pōt dare alicui
qd est alterius sine p̄sensu ipsius, sed seruus est res
dñi. q̄ nō pōt h̄bendo mīmoniu dare p̄tatem cor
poris sui vxori sine p̄sensu dñi. ¶ S. seruus tenet
dño suo obedire. sed dñs pōt ei p̄cipere q̄ in mī
moniu nō p̄sentat. q̄ sine p̄sensu eius mīmoniu
nō pōt h̄bere. ¶ S. post h̄ctum mīmoniu seruus
tenet reddē debiti vxori ex p̄cepto iuris diuini. s̄
eo tpe q̄ vxor debiti petit: pōt dñs aliqd seruituz
seruo imponere: qd facere n̄ poterit si carnali copu
le vacare velit. q̄ si sine p̄sensu dñi posset seru^o h̄bē
mīmoniu p̄uaret dñs seruitio sibi debito sine cul
pa: qd eē nō d̄z. ¶ S. dñs pōt vendē suū in extra
neas regiones: q̄ vxor sua nō poterit eū sequi. vel
pp firmitatem corpis: vel pp piculū fidei immi
nena: puta si vendat infidelib^o: vel et dño vxoris
nō p̄mittēre si sit ancilla: 7 sic mīmoniu dissoluet
qd est incōueniens. q̄ nō pōt seru^o sine cōsensu dñi
mīmoniu h̄bere. ¶ S. fauorabilior ē obligatio
qua hō se diuinis obsequijs mancipat: q̄ illa qua
hō se vxori subijcit. sed suus sine p̄sensu dñi n̄ pōt
religionē intrare: vel ad clericatū pmoueri. q̄ mul
to minus pōt sine eius p̄sensu mīmonio iungi.
¶ Sed p̄tra: Gal. liij. In xp̄o ihu nō est fu^o neqz
liber. q̄ ad mīmoniu h̄bendū in fide xp̄i ihu eadē
est libertas liberis 7 seruis. ¶ S. seruit^o est de iure
positiuo: sed mīmoniu de iure diuino 7 nāli: cuz
ergo ius positiuū nō p̄iudicat iuri nāli aut diuino
videt q̄ seru^o absqz dñi cōsensu mīmoniu h̄bere
possit. ¶ R̄. n̄deo dō: q̄ quīs ius positiuū ut dictum
est p̄gredit a iure nāli: 7 iō fuitus q̄ est de iure po
sitiuo nō pōt p̄iudicari his que sunt de lege natu
rali: sicut autē appetitus nāe est ad opationē indivi
dui: ita est ad p̄seruationē speciei p̄ generationem
v̄ sicut seruus non subdit dño quin libere possit
comedere 7 dormire 7 alia huius: nō di facere que

ad necessitate colpis ptinent: sine qbus natura co
 seruari no pot: ita no subdit ei qrum ad hoc q n
 possit libere mrimoniū dhere: etiā dño nesciente:
 aut d dicente. ¶ Ad. j. g. ob: q seru? e res dñi qruz
 ad ea que nālibus supaddunt: sed qrum ad nālia
 omēs sunt pares. vnde in his que ad actus nāles p
 tinent: seruus pot alteri inuito dño sui corpis ptā
 tem p mrimoniū pberē. ¶ Ad. ij. ob: q fuus dño
 suo tenet obedire i his que dñs pot licite p̄cipere:
 sicut aut licite no pot p̄cipere dñs seruo q non co
 medat aut dormiat: ita etiā nec q a mrimonio co
 trahendo abstineat. interest enī ad legislatozē q̄lū
 quilibet re sua vtaf: r iō si dñs p̄cipiat seruo q no
 p̄hat mrimoniū: seruus n̄ tenet ei obedire. ¶ Ad
 ij. ob: q si seruus volere dño mrimoniū p̄xit: tūc
 debet p̄mittē seruitiū dñi impantio: r reddē de
 bitū vxori: q p hoc q dñs p̄cessit ut mrimonium
 seru? p̄beret: intelligit ei p̄cessisse oia que mrimo
 niū requirit. si aut mrimoniū ignorante vel p̄tra
 dicente dño est d̄ctum: no tenet reddere debitum:
 sed potius dño obedire si vtrūqz simul eē n̄ possit
 Sed tñ in his multa p̄cularia p̄siderari debent:
 sicut etiā in oibus hūanis actibus. s. p̄culū castita
 tis iminens vxori: r impedimentū qd ex redditiōe
 debiti seruitio impato generat: r alijs h̄ modi: q
 bus oibus rite pensatis iudicari poterit cui magis
 seru? obedire teneat dño vel vxori. ¶ Ad. iij. ob
 q in tali casu d̄: q dñs cogendus ē ne seruū ven
 dat taliter q faciat onera mrimoniū grauiora: p̄ci
 pue cum no desit facultas vbiuncqz seruū suū v̄
 dendi iusto p̄cio. ¶ Ad. v. ob: q p religionē et or
 dinis susceptionē aliqz obligat diuini obsequijs
 qrum ad totū tēpus: sed vir tenet vxori debitum
 reddere no semp sed p̄gruis tēpibus: r iō no est sile
 r p̄tereā ille q intrat religionē r suscipit ordinem
 obligat se ad op̄ra que sūt nālibus supaddita: in
 qbus dñs ptātes eius h̄z: r non in nālibus ad que
 obligat se per matrimoniu. vnde possit continen
 tiam vouere sine consensu domini.

Tertius sic proce

dit: v̄ q fuitus mrimonio no possit sup
 uenire ut vir se alteri vendat in seruū: qd i frau
 dem r p̄iudiciū alterius factū est ratum eē no d̄z
 sed vir q se in seruū vendit facit hoc q̄nqz in frau
 dē mrimoniū: r ad minus in detrimentū vxoris. g
 no debet valere talis venditio ad seruitutē inducē
 dam. ¶ S. duo fauorabilia p̄iudicant vni non fa
 uorabili. sed mrimoniū r libertas sūt fauorabilia
 r repugnant seruituti que no est fauorabilia in iu
 re. g fuitus talis debet penitus annullari. ¶ S. in
 mrimonio vir r vxor: ad paria iudicant: ut supra
 dictū est. sed vxor no pot se in ancillā dare nolente
 marito. ergo nec vir nolente vxore. ¶ S. illud qd
 ipedit rei generationē in nālibus: destruit etiā rem
 generatā. sed seruit? viri nesciēte vxore ipedit mri

moniū d̄ctum anteqz fiat. g si posset mrimonio su
 puenire destrueret mrimoniū qd est inconueniē.

¶ Sed d̄: qlibet pot dare alteri qd suū est. sed vir
 est sui iuris cā sit liber. g pot ius suū dare alteri.

¶ S. seruus pot nolente dño vxore ducere: ut d̄
 cū est. g eadē rōne vir pot dño se subdere nolente
 vxore. R̄ n̄deo d̄: q vir subdit vxori solū in his

que ad actū nāe ptinent in qbus sūt eqles: ad que
 seruitutis subiectio se no extendit: r iō vir nolente
 vxore pot se alteri in seruū dare no tñ ex hoc mri

moniū dissoluet: q nullū impedimentū mrimonio
 supueniens pot dissolue ipm ut p̄dictū est. ¶ Ad

j. g. ob: q fraus bene pot nocere ei q fraudē fecit: s̄z
 no pot alteri p̄iudiciū generare: r iō si vir in frau

dē vxoris alteri det se in seruū: ip̄e damnū repor
 tat: iestimabile libertatis bonū amittēs: sed vxori

nullū pot ex hoc p̄iudiciū generari qui teneatur
 reddē debitū perenti: r ad oia q mrimoniū redit

n̄ enī pot ab his retrahi dñi sui p̄cepto. ¶ Ad. ij.
 ob: q qruz ad hoc q seruit? mrimonio repugnat

mrimoniū seruituti p̄iudicat: q tunc seruus tenet
 vxori reddere debitū etiā nolente dño. ¶ Ad. iij.

ob: q q̄uis in actu mrimonialī r his que ad nām
 spectant ad paria vir r vxor iudicant: ad q d̄ditio

seruitutis no se extendit: tñ qrum ad dispensatiōz
 oomus r ad alia h̄ modi supaddita vir est caput

mulieris r d̄z corrigē: no aut ecouerfo: r iō vxor n̄
 pot se dare in ancillā nolente viro. ¶ Ad. iij. ob

q rō illa p̄cedit de rebus corruptibilibus in qbus
 etiā multa impediūt generatōz que n̄ sufficiūt ad

destruendū rem generatā. sed in rebus p̄petuis po
 test impedimentū prestari ne res talis eē incipiat: no

aut ut esse desistat: sic p̄z de aia rōnalī: r s̄līr eē de
 mrimonio qd ē p̄petuū viculū p̄nti vita manēte.

Ad quartuz sic pro

cedit: v̄ q filij d̄ant sequi d̄ditionē patris
 q̄ denotatio sit a dignioz. sed pater in generatōe
 est dignioz q̄ mater. g r̄. ¶ S. esse rei magis de

pendet a forma q̄ a m̄. s̄z in generatōne pater dat
 formā: mater m̄m: ut d̄ in. xvi. de aialibus. ergo

magis d̄z sequi p̄les p̄em q̄ m̄em. ¶ S. illud p̄
 cipue d̄z aliqd seq̄ cui magis similat. sed fili? plus

similat p̄i q̄ m̄i: sic r filia plus m̄i. g ad minus si
 lius debet sequi p̄em r filia m̄em. ¶ S. in sacra

scriptura no p̄putat genealogia p̄ mulieres: sed p̄
 viros. g p̄les magis seq̄tur p̄em q̄ m̄em. ¶ Sed

p̄tra: si quis seminat in terra aliena fructus sūt ei?
 cuius est terra. sed venter mulieris respectu semia

viri est sicut terra respectu seminis. g r̄. ¶ S. in
 alijs aialibus hoc videm? que ex d̄uersis specieb?

nascunt q̄ partus magis seq̄tur m̄em q̄ patrem.
 vnde muli q̄ nascunt ex equa r asino magis simila

tur equis q̄ illi qui nascunt ex asina r equo: g s̄līr
 debet esse in hoibus. R̄ n̄deo d̄: q̄ fm̄ leges ciuī

les ptus seq̄tur ventre: r hoc rōnabiliter: q̄ p̄les

habet a patre complementum formale: sed a mfe
substantiā corpis: seruitus autē corpalis pōditio est:
cum seruus sit q̄si instrumentū oñi in opando: et
iō ples in libertate et seruitute seq̄tur m̄cm: sed i
his que p̄tinent ad dignitatē que ē ex forma rei se-
quit̄ patrē: sic in honorib⁹ et municipijs et hereditate
et alijs: et huic etiam p̄cordant canones: et lex
Moysi: ut p̄ Exo. xxi. in q̄busdā tamē terris q̄ iu-
re ciuili nō regunt p̄tus seq̄tur deteriorē p̄ditionē
ut si pater sit seruus: q̄uis mater sit libera: erunt fi-
lij serui: nō tñ si post pactum m̄mōniū pater se i
seruū dedit nolente vxore: et s̄l̄r si sit econuerso. si
autē vterq̄ sit seruis cōditionis: et p̄tineant ad di-
uersos dños: tñ diuidat filios si plures sūt: vel si
vnus tñ: vnus alteri recōpensabit de scio: et acci-
piet plem natā in sui fuitū: tñ non est credibile q̄
talio p̄suetudo possit esse ita rōnabilis sicut illud
q̄ multoz sapientū diuturno studio determina-
tū est: hoc etiā in nālibus inuenit q̄ receptū est i re-
cipiente p̄ modū recipientis: et nō p̄ modū dantis
et iō rōnabile est q̄ semē receptū in muliere ad cō-
ditōz ipsius trahat. ¶ Ad. i. q̄ dō: q̄ vnus pater sit
dignus p̄ncipiū: tñ mater dat substantiā corpora-
lem ex pte cuius attendit p̄ditio seruitutis. ¶ Ad
ii. dō: q̄ in his que ad rōnem sp̄t p̄tinent magis si
milatur filius p̄i q̄ m̄r: s̄ in mālibus p̄ditionib⁹
magis d̄z silari m̄r q̄ p̄i: q̄ res h̄z a forma cē spe-
cificū: sed p̄ditiones mālēs a m̄. ¶ Ad. iij. dō: q̄
filius affilatur p̄i rōne forme quā h̄z in sui cōple-
mento sicut et pater: et iō rō nō est ad p̄positum.

¶ Ad. iij. dō: q̄ q̄ honor filij magis est ex patre
q̄ ex m̄re: iō in genealogijs in scripturis et fm com-
munē p̄suetudinē magis notant filij a p̄e q̄ a m̄re
tñ i his q̄ ad fuitutē spectant magis m̄rez sequūt.

Quantum sic proce-

dit: videt q̄ defectus etatis nō ipedit m̄mō-
niū: fm enī leges pueri accipiūt tutorē vsq̄ ad
xxv. annos. q̄ videt q̄ vsq̄ ad temp⁹ istud non sit
confortata rō ad cōsensū: et ita videt q̄ illud deat
esse t̄pus statutū ad m̄mōnia incedēda. sed ante
tempus illud m̄mōniū pōt p̄bi. q̄ defect⁹ statute
etatis nō ipedit m̄mōniū. ¶ S. sicut vinculu⁹
religionis est p̄petuū: ita vinculu⁹ m̄mōnij. s̄ an
xviij. annū nō p̄nt facere p̄fessionē fm nouā insti-
tutionē. q̄ nec m̄mōniū p̄bere si defectus etatis
m̄mōniū ipedit. ¶ S. sic cōsensus ad m̄mō-
niū req̄ritur ex pte viri: ita ex pte mulieris. s̄ m̄r
ante xiiij. annū pōt cōtrahere m̄mōniū. q̄ et vir.
¶ S. impotētia coeundi nisi sit p̄petua et ignora-
ta nō ipedit m̄mōniū. sed defectus etatis n̄ est
p̄petuus: nec ignoratus. q̄ nō ipedit m̄mōniū.
¶ S. nō p̄tinet in aliquo p̄dictoz impedimento-
rum: et ita nō videt m̄mōnij esse impedimentū.
¶ Sed p̄ est q̄d decre. dicit: q̄ puer q̄ nō pōt red-
dere debitū nō est aptus m̄mōnio. sed ante. xiiij.

annū ut in plurib⁹ nō pōt reddere debitū: ut p̄z in
ix. de aialibus. q̄ r̄. ¶ S. oīuz nā p̄stantiū positus
est terminus magnitudinis et augmētī: et ita videt
cū m̄mōniū sit nāle q̄ debeat h̄re determinatū
t̄pus p̄ cuius defectū ipediat. R̄ndeo dō: q̄ m̄mō-
niū cum fiat p̄ modū p̄ctus cuiusdā: ordinatōi
legis positue subiacer sicut et aliq̄ p̄ctus. vñ fm iu-
ra determinatū est: q̄ ante illud t̄pus discretiois q̄
vterq̄ possit de m̄mōnio sufficienter deliberare
et debitū sibi inuicē reddere m̄mōnia nō p̄hatur
et si nō ita facta fuerint d̄rimunt. hoc autē tempus
ut in plurib⁹ est in masculis in. xiiij. anno: in femia
autē in. xij. anno: cuius rō supra dis. xxvij. dicta est
Quia tñ p̄cepta iuris positui sequūtur id q̄d est
in pluribus: si aliq̄ ad p̄fectionē debitū ante tem-
pus p̄dictū pueniat: ita q̄ vigor nature et rōnis de-
fectū etatis suppleat: m̄mōniū nō dissoluit: et iō
si p̄bentes an annos pubereatis: carnaliter an t̄ps
p̄dictū fuerint copulati: nihilomin⁹ m̄mōnium
stat indissolubile. ¶ Ad. i. q̄ dō: q̄ in illis ad q̄ nā
inclinat nō exigit tantus vigor: rōnis ad delibera-
dū sicut in alijs: et iō ante pōt in m̄mōniū suffici-
enter deliberans p̄sentire: q̄ possit in p̄ctibus alijs
res suas sine tutore p̄tractare. ¶ Et s̄l̄r et dō ē ad
scdm: q̄ votū religionis ē eoz que sūt supra incli-
nationē nāe: q̄ maiorē difficultatē h̄nt q̄ m̄mō-
niū. ¶ Ad. iij. dō: q̄ m̄r citus ad t̄ps pubertatis
puenit q̄ vir: ut d̄ in. ix. de aialib⁹: et supra dis. xx-
vij. dictū est: et iō nō est s̄l̄e de vtroq̄. ¶ Ad. iij.
dō: q̄ ex pte ista nō solū est ipeditmentū pp̄ impo-
tentiā coeundi: sed pp̄ defectū rōnis: que ad hoc n̄
sufficit ad p̄sensū illū rite faciendū q̄ p̄petuo dura-
re debet. ¶ Ad. v. dō: q̄ sic ipeditmentū q̄d est ex
furia reducit ad ipeditmentū erroris: ita et impe-
dimentū q̄d est ex defectu etatis: q̄ h̄ nō h̄z vltz
plenu⁹ liberi arbitrij. ¶ Quod si ipsa fuerit in serui-
tute detenta r̄. Sciendū q̄ si anteq̄ sit detecta ser-
uitus vxoris de q̄ dubitat petat debitū: si leui su-
spicione moueat d̄z reddere debitū: nec ex hoc et
aliq̄ p̄iudiciū generat. Si autē ex cā p̄bilit̄ dubi-
tet vel vehemēt̄ p̄sumat: aut certe cognoscat: n̄
debet ei debitum reddē ecclia p̄cipiente: q̄ vel sibi
p̄iudiciū faceret si eaz vxorio affectu cognosceret.
aut alio fornicaret. ¶ Dis. XXXVII.

Ant ergo qui

dam ordines r̄. Postq̄ deter-
minauit m̄r de ipeditmētis q̄
faciūt p̄sonas medias inter pe-
nitus legitimas: et penitus ille-
gitimas: hic determinat de ipedi-
dimentis q̄ faciūt p̄sonas penitus illegitimas. Et
diuidit in tres duas. In p̄ma determinat de ipedi-
mentis que faciunt p̄sonas illegitimas respectu
cuiuslibet p̄sone. in sc̄da de impedimentis q̄ faciūt
p̄sonas illegitimas respectu aliquaz p̄sonaz et nō

respectu omnium. xxxix. dis. ibi. Post hoc de dispensatione cultu etc. Prima in duas. In prima determinat de impedimento ordinis. in secunda de impedimento voti. xxxviii. dis. ibi. Tunc de voto etc. Prima in duas. In prima ostendit quod matrimonium per ordines impeditur. in secunda quod impeditur per uxoricidium crimen: ibi. Dis. adijciendum est etc.

Hec est duplex qd. **P**rima de impedimento ordinis. **S**ecunda de uxoricidio. Circa primum querunt duo. **P**rimo utrum ordo procedens impediatur matrimonio. **S**ecundo utrum matrimonium procedens ordinem sequi possit.

Ad primum sic pro

cedit: ut quod ordo non impediatur matrimonio quod nihil impedit nisi a suo contrario. sed ordo non est contrarius matrimonio: cum utrumque sit sacramentum. et non impedit ipsum. **I**dem ordo est apud nos et apud ecclesiam orientalem. sed apud ecclesiam orientalem non impedit matrimonium. et nec apud occidentalem. **I**dem matrimonium significat coniunctionem christi et ecclesie. hoc proprie congruit significari in his qui sunt ministri christi scilicet ordinis. et ordo matrimonium non impedit. **I**dem omnes ordines ad aliquid spirituale ordinantur. sed ordo non potest impedire matrimonium nisi ratione spiritualitatis. et si ordo impedit matrimonium: quilibet ordo impedit quod falsum est.

Idem omnes ordinati sunt ecclesiastica beneficia habere: et privilegio clericali gaudere et equaliter. si ergo per hoc ordo matrimonium impediatur: quod uxori non potest habere beneficium ecclesiasticum: nec gaudere privilegio clericali ut iuriste ostendit: tunc quilibet ordo impedire deberet: quod falsum est: ut patet per decreta. Alex. de cle. p. i. et sic nullus ordo ut videtur matrimonium impedit. **S**ed contra est quod decreta dicunt: Si subdiaconatus et alius superiorum ordinum uxores accepisse noscuntur eos uxores dimittere compellatis: quod non esset si esset verum matrimonium.

Idem nullus vouens continentiam potest matrimonium contrahere. sed quidam ordines sunt qui habent votum continentie annexum: ut ex littera patet. et talis ordo matrimonium impedit. **R**espondeo ad hoc: quod ordo sacer de sui ratione habet ex quodam congruentia quod matrimonium impedire debeat quod in sacris ordinibus constituti sacra vasa et sacramenta tractant: et ideo decessus est ut mundicia corporalem per continentiam seruaret: sed quod impediatur matrimonium ex constitutione ecclesie habet non aliter apud Latinos quam apud Grecos: quod apud Grecos impedit matrimonium. **S**ecundum solam ex vi ordinis: sed apud Latinos impeditur ex vi ordinis: et ulterius ex voto continentie quod est ordinis sacris annexum: quod etiam si quod verboten non emittatur: ex hoc ipso quod ordinem suscipit secundum ritum occidentalis ecclesie intelligitur emisisse: et ideo apud Grecos et alios orientales sacer ordo impedit matrimonium. **S**ed tamen matrimonium pertractatum vsum: potest enim matrimonio pertractato vti: quod non possunt matrimonium de nouo habere: sed apud occidentalem ecclesiam impeditur matrimonium et matrimonium vsum: nisi forte ignorate aut con-

tradente uxore vir ordinem sacrum susceperit: quod ex hoc non potest ei aliquod iudicium generari. Quod autem ordines sacri distinguuntur a non sacris nunc et in prima ecclesia supra dictum. **A**d. i. et ad. ii. quod quod quis ordo sacer non habeat continentiam ad matrimonium in quantum est sacramentum: habet tamen repugnantiam quadam ad ipsum ratione sui actus qui spirituales actus impedit.

Ad. ii. ad. iii. quod iam per quod obiectio procedit ex falsis ordo enim ubique impedit matrimonium. **S**ecundum quod quod ubique habeat votum annexum. **A**d. iiij. ad. v. quod illi qui sunt in sacris ordinibus constituti signant christum nobilibus actibus: put ex dictis in tractatu de ordine patet: quod illi qui sunt in matrimonio iuncti: et ideo non sequitur. **A**d. iij. ad. iij. quod illi qui sunt in minoribus ordinibus constituti: ex vi ordinis non prohibentur matrimonium. **S**ed quod quod quod ordines illi deputentur ad aliquid spirituale: non tamen immediate habent accessum ad tractandum sacra: sicut illi qui sunt in sacris ordinibus: sed secundum statutum occidentalium ecclesie matrimonium vsum siue executionem ordinis non sacri impedit per seruandam maiorem honestatem in officiis ecclesie: et quia aliquis ex beneficio ecclesiastico tenetur ad executionem ordinis: et ex hoc ipso privilegio clericali gaudet: ideo hoc apud Latinos clericis uxori auferunt: et per hoc per solutio ad ultimum.

Ad secundum sic pro

cedit: ut quod matrimonio ordo sacer superiorem non possit: quod fortius iudicatur minus fortis. sed fortius est vinculum spirituale quam corporale. et si matrimonio iunctus ordinem suscipiat iudicium generabitur uxori ut non possit debitum exigere: cum ordo sit vinculum spirituale et matrimonium corporale: et sic videtur quod non possit ordinem sacrum suscipere post matrimonium consummatum.

Idem post matrimonium consummatum vnus coniugum sine alterius consensu non potest continentiam vouere. sed ordo sacer habet continentie votum annexum. et si vir ordinem sacrum inuita uxore acciperet: cogeret uxorem inuita continentiam seruare: quod non posset alteri nubere viro viuente. **I**dem etiam ad tempus non potest vir vacare orationi sine consensu uxoris: ut habet. j. lo. vij. scilicet apud orientales illi qui sunt in sacris constituti tenentur ad continentiam tempore quo exequuntur officium suum et nec ipsi potest ordinari sine consensu uxoris: et multo minus Latini. **I**dem vir et uxor ad paria iudicantur sed sacerdos grecus defuncta uxore sua non potest aliam ducere. et nec uxor defuncto viro: sed non potest sibi auferri facultas nubendi post mortem viri per viri actum. et vir non potest suscipere ordines post matrimonium. **I**dem quod quod matrimonium opponit ordini: tantum e contrario. sed ordo procedens impedit matrimonium sequens. ergo e contrario. **S**ed contra: religiosi tenentur ad continentiam: sicut illi qui sunt in sacris ordinibus. sed post matrimonium potest aliquis religionem intrare defuncta vel consentiente uxore. et ordinem suscipere. **I**dem aliquis potest fieri seruus hominum post matrimonium. et ideo et seruus dei per susceptionem ordinis

Rñdeo dō: q̄ m̄imoniū non impedit ordinis sa-
eri susceptionē: q̄ si m̄imonio iunctus ad sacros
ordines accedat etiā reclamāte vxore nihilomin⁹
characterē ordiis suscipit: sed executionē ordiis caret.
si autē volēte vxore vel ipsa defuncta ordinē sacroz
accipiat: recipit ordinem ⁊ executionē. ¶ Ad. j. §
dō: q̄ vinculu ordinis soluit vinculu m̄imonij rō
ne redditionis debiti: ex qua pte h̄z repugnantiaz
ad m̄imoniū ex pte eius q̄ ordinē suscipit: q̄ non
pōt petere debitu: nec vxor tenet ei reddere: sed tñ
nō soluit ex pte alterius: q̄ ipse vxori tenet debitu
reddere si nō possit eam inducere ad continentia.
¶ Ad. ij. dō: q̄ si vxor sciat: ⁊ de eius cōsensu vir
ordinē sacru suscipit: tenet p̄tinentia p̄petua vouē
nō tñ tenet religionē intrare si sibi nō tūeat ḡ pe-
riculo castitat̄ pp hoc q̄ vir eius solēne votū emi-
sit: secus autē si emisit votū simplex. si autē sine ei⁹
p̄sensu suscipit nō tenet: q̄ ex hoc nullū sibi p̄iudiciū
generat. ¶ Ad. iij. dō: q̄ sicut p̄babilis videt
q̄uis q̄dam ḡrium dixerint: etiā greci nō debēt ac-
cedere ad sacros ordines sine p̄sensu vxorē: q̄ ad
minus tpe ministerij sui fraudarent debiti reddi-
tione quo fraudari nō p̄nt fm ordinē iuris: si eis
p̄dicentibus aut ignorantib⁹ viri ordines suscepe-
rint. ¶ Ad. iij. dō: q̄ sic dō: coipō q̄ m̄l̄ cōsentit
apud grecos q̄ vir suus ordinē suscipiat obligat se
ad hoc q̄ ip̄a in p̄petuū alteri nō nubat: q̄ signifi-
catio m̄imonij nō seruaret: que in m̄imonio sa-
cerdotis p̄cipue exp̄git. si autē sine p̄sensu eius ordi-
natur: nō videt ad hoc teneri. ¶ Ad. v. dō: q̄ ma-
trimoniū h̄z p̄ cā n̄m cōsensu: nō autē ordo: sed
h̄z cām sacramentalē determinatā a deo: ⁊ iō ma-
trimoniū pōt impediri ex ordine p̄cedente q̄ non
sit v̄z m̄imoniū: nō autē ordo ex m̄imonio q̄ n̄
sit verus ordo: q̄ sacerdotum virtus est imutabilis:
sed actus humani p̄nt impediri. ¶ Qd. II.

Unde queritur d

vxoricidio. Et circa hoc querūt duo.
¶ Primo vtrum in aliquo casu lice-
at vxorē occidere. ¶ Secundo vtrū
vxoricidium impedit matrimonium.

Ad primum sic pro-
cedit: videt q̄ liceat viro vxorē interficē i
actu adulterij dephensā. lex enī diuina p̄cipit adul-
teras lapidari. sed ille qui legem diuinā exequitur
nō peccat. ḡ nec occidens p̄pria vxorē si sit adulte-
ra. ¶ S. illud qd̄ licet legi: licet ei cui lex h̄ cōmis-
sit. sed legi licet interficere adulterā aut quālibet
p̄sonā ream mortis: cū ergo lex cōmiserit viro in-
terfectionē vxoris in actu adulterij dephense: vide-
tur q̄ ei liceat. ¶ S. vir h̄z maiorē p̄tatem super
vxorē adulterā q̄ sup eū q̄ cū ip̄a adulteriū cōmi-
sit. sed si vir p̄cutiat clericū quē cū p̄pria vxore in-
uenit nō est excoicatus. ḡ videt q̄ etiā liceat interfi-

cere p̄pria vxorē in adulterio dephensam. ¶ S.
viri ē vxorē suā corrigere. s̄ correptio fit p̄ inflicto-
nē iuste pene: cū ḡ iusta pena adulterij sit mors: q̄
est capitale crimē: videt q̄ liceat viro vxorē adulte-
ram occidere. ¶ Sed ḡ in l̄ra dō: q̄ ecclia dei que
nunq̄ p̄stringit legib⁹ mūdantis: gladiū nō h̄z nisi
sp̄ialem. ḡ videt q̄ ei q̄ vult eē de ecclia nō sit licet
v̄sus legis illius q̄ vxoricidiū p̄mittit. ¶ S. vir et
vxor ad paria iudicant. sed vxori nō licet interficē
virū in adulterio dephensum. ḡ nec viro vxorem
Rñdeo dō: q̄ vix interficere vxorē p̄tingit dupli-
citer. Uno mō p̄ iudiciū ciuile: ⁊ sic nō est dubiu
q̄ sine p̄ccō pōt vir celo iusticie: nō liuore vindicte
aut odij motus vxorē adulterā in iudicio seculari
acculare criminaliter de adulterio: ⁊ penā mortis a
lege statutā petere: sic etiā licet accusare aliquē de
homicidio aut de alio crimine: nō tñ talis accusa-
tio pōt fieri in iudicio eccliaſtico: q̄ ecclia n̄ habet
gladiū mālem ut in l̄ra dō. Alio mō pōt eam p̄ se
ip̄m occidere nō in iudicio puicā: ⁊ sic extra actū
adulterij eā interficere q̄ntūcunq̄ sciat eā adulterā
neq̄ fm leges ciuiles: neq̄ fm legē p̄scie licet: s̄ lex
ciuilis q̄si licitū p̄putat q̄ in ip̄o actu eā interficiat.
nō quasi p̄cipiens vel p̄hibens: sed q̄si penā homi-
cidij inferens: pp maximū incitamentū qd̄ h̄z vir
in tali facto ad occisionē vxoris: s̄ ecclia i hoc nō
est astricta legib⁹ humanis ut iudicet eum sine rea-
tu pene eterne vel pene eccliaſtico iudicio infligen-
de: ex hoc q̄ ē sine reatu pene infligende p̄ iudiciū
seculare: ⁊ iō in nullo casu licet viro interficē vxo-
rem p̄pria aucte. ¶ Ad. j. § dō: q̄ penā illā infligē
daz lex nō p̄misit p̄sonis puatis: sed p̄sonis publi-
cis: que habent officiu ad hoc deputatū. vir autē
nō est iudex vxoris: ⁊ iō nō pōt eā interficere: s̄ co-
ram iudice accusare. ¶ Ad. ij. dō: q̄ lex ciuilis nō
p̄misit viro occisionē vxoris q̄si p̄cipiens: q̄ sic nō
peccaret: sicut nec minister iudicis peccat latronez
occidens p̄demnatū ad mortē: sed p̄misit penā nō
adhibens. vñ etiā difficultates quas dā apposuit q̄
bus retraherent viri ab vxoricidio. ¶ Ad. iij. dō
q̄ ex hoc nō p̄batur q̄ sit licitū simplr: s̄ q̄tuz ad
imunitatē ab aliā pena: q̄ etiā excoicatio qd̄a pe-
na ē. ¶ Ad. iij. dō: q̄ duplex est p̄gregatio: qd̄am
iconomica: sicut familia aliq̄: ⁊ qd̄am politica: sic
ciuitas aut regnū. ille igit qui p̄est scde p̄gregatiōi
ut rex aut iudex pōt infligere penā: ⁊ corrigentem
p̄sonā: ⁊ exterminantē ad purgationē cōitatis cui
curam gerit. ¶ Sed ille qui p̄est in prima p̄gre-
gatione sicut paterfamilias non potest infligere ni-
si penam corrigentem que non se extēdit vltra ter-
minos emendationis: quā transcendit pena mor-
tis: ⁊ ideo vir qui sic p̄est vxori: non potest ip̄am
interficere: sed alē castigare.

Ad secundū sic pro-

cedit: v̄ q̄ vxoricidiū nō ip̄ediat m̄imo

niā. directus enī opponit m̄rimonio adulterium
 q̄ homicidiū. sed adulteriū nō ipedit m̄rimoniū
 q̄ nec homicidiū vxoris. ¶ S. grau' peccm̄ ē occi-
 dere m̄rem q̄ vxorē: q̄ nūq̄ licet verberare m̄rem:
 licet autē verberare vxorē. sed occisio m̄ris non im-
 pedit m̄rimoniū. q̄ nec occisio vxoris. ¶ S. magis
 peccat q̄ vxorē alterius pp̄ adulteriū interficit: q̄
 qui vxorē suā: inq̄rum minus h̄z de motiuo ⁊ mi-
 nus ad eū spectat eius correptio. s̄z q̄ alienā vxorē
 occidit nō impedit a m̄rimonio. q̄ nec ille q̄ pp̄riā
 vxorē interficit. ¶ S. remota cā remouet effectus:
 sed peccm̄ homicidiū p̄t p̄ p̄riam remoueri. ergo
 ⁊ impedimentū m̄rimoniū qd̄ ex eo causat: ⁊ ita
 videt q̄ post pactam p̄riam non phibeat m̄rimo-
 niū h̄bere. ¶ Sed h̄ est qd̄ canō dicit: Interfecto-
 res suaz p̄iugū ad p̄riam redigēdi sunt: q̄bus pe-
 nitus denegat p̄iugū. ¶ S. in eo i quo q̄ peccat
 o3 etiā puniri. s̄z peccat h̄ m̄rimoniū q̄ vxorē occi-
 dit. q̄ o3 puniri ut m̄rimoniū p̄uet. ¶ R̄. n̄deo o3: q̄
 vxoricidiū ex statuto ecclie m̄rimoniū ipedit. sed
 q̄nq̄ ipedit h̄bendū ⁊ n̄ dirimit h̄ctū: q̄n. s̄. vir pp̄
 adulteriū aut pp̄ter odiū occidit vxorē: tñ si time-
 tur de incōtinētia eius p̄t cū eo disp̄sari p̄ ecclie
 siā ut licite m̄rimoniū h̄bat: q̄nq̄ etiā dirimit con-
 tractū: ut q̄n aliq̄s interficit vxorē suā ut oucat eā
 cū q̄ mechaf: tūc enī efficit illegitima p̄sona simpli-
 citer ad h̄bendū cū illa: ita q̄ si de facto cū ea h̄ce-
 rit m̄rimoniū dirimit: s̄z ex hoc nō efficitur p̄sona
 simpli illegitima respectu aliaz muliez. vñ si cū
 alia h̄ceat: q̄uis peccet h̄ statutum ecclie faciēs: tñ
 m̄rimoniū h̄ctū nō dirimit pp̄ hoc. ¶ Ad. j. q̄ o3
 q̄ homicidiū ⁊ adulteriū in aliquo casu ipediunt
 m̄rimoniū h̄bendū ⁊ dirimūt h̄ctum: sic de vxori-
 cidio h̄ o3: ⁊ o3 adulterio ut habitū est s̄ ois. xxxv.
 Vel o3: q̄ vxoricidiū est h̄ substantiā p̄iugū: s̄z adul-
 teriū ē h̄ bonū fidei ei debite: sic adulteriū non est
 magis h̄ m̄rimoniū q̄ vxoricidiū: ⁊ ita rō p̄cedit
 ex falso. ¶ Ad. ij. o3: q̄ simpli loquēdo grauius
 peccm̄ est occidē m̄rem q̄ vxorē ⁊ magis h̄ naturaz
 q̄ nāliter hō m̄rem reucret: ⁊ iō min' inclinā ad
 interfectionē m̄ris: ⁊ p̄rior est ad interfectionē vxor-
 ris: ad cuius p̄nitatis rep̄sionē vxoricidiū ē m̄ri-
 moniū ab ecclia interdictū. ¶ Ad. iij. o3: q̄ talis
 nō peccat h̄ m̄rimoniū sic ille q̄ pp̄riā vxorē inter-
 ficat: ⁊ iō non est sile. ¶ Ad. iij. o3: q̄ nō ē necessa-
 riū q̄ deleta culpa delet ois pena: sic de irregula-
 ritate p3. nō enī p̄riā restituit in p̄stinā dignitatez
 q̄uis possit restituere in p̄stinū statū gr̄e: ut s̄ ois.
 iij. dicitur ē. ¶ Uxorē v̄ginē ⁊c. intelligit sub hypo-
 thesi. i. si ad clericatū redire desiderat ad sacerdo-
 tiū pmouendus. ¶ Sancta dei ecclia gladiū nō
 h̄z ⁊c. p̄tra est qd̄ Ber. dicit ad Eugenius: q̄ ecclia
 v̄trūq̄ gladiū h̄z. Et o3 q̄ h̄z sp̄ialem tñ q̄tū ad
 executionē sua manu exercendā: s̄z h̄z etiā tp̄alem
 q̄tū ad eius iussione: quia eius nutu extra h̄ndus
 est: ut dicit Bernardus. ¶ Di. XXXVIII.

Inc de voto

Inspectam' ⁊c. Postq̄ determi-
 nauit mgr̄ de impedimēto ordiis
 hic determinat de impedimēto
 voti. Et diuidit in pres duas.
 In p̄ma oñdit quō hō ipedit a
 m̄rimonio h̄bendo p̄ votū q̄ deo se obligat. in se-
 cūda quō ipedit a m̄rimonio p̄ aliō m̄rimoniū iā
 h̄ctum q̄ se hō vxori obligauit: ibi Lū vero m̄r et
 vir ⁊c. P̄ima in tres. In p̄ma oñdit qd̄ sit votū.
 in sc̄da distinguit multiplex votū: ibi Sciendū vo-
 q̄ votū ⁊c. in tertia oñdit q̄ votū ⁊ q̄liter m̄rimo-
 niū ipedit: ibi Qui p̄uati faciunt v̄tū ⁊c. Et hec
 pa diuidit in duas. In p̄ma oñdit q̄ votū p̄riener-
 tie ipedit m̄rimoniū. in sc̄da oñdit qd̄ agendū sit
 cū eis qui post votū nupserit: ibi De virginib' autē
 nō velatis ⁊c. Et circa hec tria facit. P̄imo oñdit
 q̄ debent agere p̄riam. Sc̄do obijcit in d̄rium: ibi
 Nō ē hic p̄mittendū ⁊c. ¶ Lūz vir ⁊ m̄r ⁊c. h̄
 determinat de aliō impedimēto m̄rimoniū: qd̄ supra
 dicitur ē ligamē. ⁊ diuidit in pres duas. In p̄ma oñ-
 dit q̄ m̄rimoniū p̄cedens ois stat impedit ab aliō
 m̄rimoniū h̄bendo. in sc̄da oñdit quō adhuc m̄ri-
 monio stante p̄t eē p̄iunctio sc̄di m̄rimoniū sine
 peccō q̄uis nō sit v̄p m̄rimoniū: ibi Dic q̄rit de il-
 lis femis ⁊c. Et hec in duas: fm̄ ouos casus q̄ po-
 nit. sc̄da pa incipit ibi. Sed si quis relicta ⁊c.

Hic ē duplex qd̄. ¶ P̄ia de voto. ¶ Se-
 cūda de scandalo qd̄ alicui voto adiun-
 git: ut in l̄ra o3. de ligamis enī impedimēto
 idē est querē qd̄ de pluralitate vxorū: ⁊ de indiuisi-
 bilitate m̄rimoniū: de q̄bus s̄ ois. xxxij. dicitur est.
 ¶ Circa p̄mū q̄runt. v. ¶ P̄imo de voto fm̄ se.
 1. de voti diuisione. 2. de voti obligatōe. 3. de
 voti dispensatione. 4. de velatione virginū que
 fit in signum cuiusdam voti.

Ad primum sic pro-
 cedit: v̄ q̄ votū incōueniēti in l̄ra diffi-
 niat: Uotū enī de sui nois rōe p̄positū volūtatis
 ipotat sine aliq̄ p̄missione. vota enī fieri dicunt q̄
 volūtate fiūt: qd̄ ē p̄ altā diffinitionē de voto da-
 tā p3. Uotū ē p̄ceptio bōi p̄positi cū deliberatiōe
 firmata q̄ q̄s ad aliqd̄ faciendū vel nō faciendū se
 deo obligat. q̄ nō debuit p̄missione ponē in diffini-
 tōne voti. ¶ S. p̄mittē p̄gredit a mēte sic ⁊ credē
 s̄z credē null' p̄t nisi volens. ergo nec promittere
 ⁊ ita frustra additur Sp̄otaneē. ¶ S. p̄missio n̄
 est idem qd̄ p̄missionis testificatio. sed votum est
 quedam p̄missio ut p3 p̄ diffinitionem Hug. de
 sc̄o Uic. q̄ dicit: q̄ votū ē sp̄ōsio animi voluntaria
 q̄ male dicit mgr̄ q̄ votū est p̄missiois testificatio.
 ¶ S. illō qd̄ p̄t i diffinitōe o3 v̄l diffinito p̄ue-
 nire. s̄z n̄ o3 votū fit deo: q̄ et sc̄is vota fiūt. q̄ incō-
 uenienter ponit in diffinitione voti q̄ o3 deo fieri.

Sic iste sic diffiniat votū: Clotū est alicuius boni cum deliberatione facta pmissio. sed nō omne bonū est de reb' ad deū p̄tinētib'us: imo q̄dam p̄nent ad p̄ximū. q̄ nō oebet in diffinitōe voti poni qd̄ sit d̄ rebus ad deū p̄tinētib'us. **S** ad votum requiritur animi deliberatio: ut p̄ p̄ quandā diffinitionē a mgr̄is de voto datā q̄ talis ē: Clotum est pmissio melioris boni ex deliberatōe firmata. cū q̄ in p̄dicta diffinitōe que in l̄ra ponit nō fiat mentio de deliberatione: videt̄ insufficiēs. **U**teri' videtur: q̄ votū nō sit tm̄ de meliori bono: q̄ illud qd̄ est necessitatis nō reputat bonū melius s̄z cōe bonum: sed de eo qd̄ est necessitatis pot̄ eē votū: sicut Jacob Hen. xxvij. vouit q̄ eēt sibi d̄ns in deū. q̄ nō o3 q̄ sit de meliori bono. **S** vota q̄dam sūt de rebus indifferētib'us: sicut mulieres p̄cipue solent vouere q̄ nō p̄tinent caput tali vel tali vic: sed i' differētia nō includit in bonis meliorib'. q̄ votum nō est semp̄ de bono meliori. **S** illud qd̄ ē illicitū nō est bonū: nedū ut sit meli'. s̄z de illicito pot̄ esse votū: sicut p̄ de Zepte: q̄ pp̄ votū occidit filiā innocentē: q̄ ut dicit Hiero. in cathalago sanctorū ponit: Quia placuit deo anim' vouētia. q̄ votū nō est semp̄ de meliori bono. **S** meliora bona vident illa esse de q̄bus est p̄siliū. sed de illis que p̄nt vergere in piculū p̄sone nō est p̄siliū: que tm̄ q̄daz vouent: sicut q̄ abstineat duob' vel tribus diebus a cibo: qd̄ sine piculo p̄sone sustinē nō p̄nt. q̄ votū nō est semp̄ de meliori bono. **S** Sed q̄ est diffinitio voti p̄sposita. s. votū ē pmissio melioris boni etc. **U**teri' videt̄: q̄ etiā ille qd̄ nō est sui iuris possit aliqd̄ vouere: q̄ obligatio q̄ fit inferiōri nō pot̄ impedire seruitiū sup̄iori d̄no impēdendū. s̄z p̄ votū aliq̄s se obligat ad seruendū deo. q̄ obligatio nō q̄ seruus ē obligat' d̄no suo hōi: tm̄ nō pot̄ euz a voto p̄hibē. **S** filius familias est in p̄tate patris. s̄z pot̄ vouere etiā p̄dicente p̄re: sic quotidie fit q̄ inuitis pentibus iuuenes in religionib' p̄sent' q̄ ille qd̄ nō est sui iuris pot̄ votū emittē. **S** nulus est magis in p̄tate alterius q̄ monach' q̄ obediētis p̄misit. s̄z monachus pot̄ vouē ut videtur cū in q̄busdā sit sue volūtatis arbiter: nō enī i omnibus tenet obedire p̄tato: ut Ber. dicit. sed in his tm̄ que ad religionē p̄tinent. q̄ etc. **S** vxor etiaz est sub p̄tate viri: ut p̄ Hen. iij. s̄z vxor in q̄busdā pot̄ vouere sine consensu viri. q̄ etc. **S** Sed q̄ ē: q̄ nō licet sacrificiū ex alieno deo offerre. sed ille qui votū emittit q̄dam nō sacrificiū deo offert. q̄ si sit in p̄tate alterius nō pot̄ votū emittē. **S** votū cū hēat spontaneā p̄missionē: libertatē requirit. sed ille qui est in p̄tate alterius nō habet libertatē. q̄ nō pot̄ vouere. **R**ideo d̄: ad. j. q̄d̄nem: q̄ votū suo noie obligationē quādā exp̄mit ex volūtate factā et q̄ volūtate nō pot̄ aliq̄s obligari nisi ei qd̄ volūtatis ē cognitor: qd̄ sol' dei ē: iō ex p̄nti importat obligationē deo factā: et ex p̄nti de his q̄ ad deum

spectat: cū p̄sone obligatio alicui facta de his q̄ ad deū nō spectant nulla sit: obligatō aut̄ hōi exteri' sit v̄do exteri' exp̄sso. vñ d̄: Prover. vij. Illaqueatus es verbis oris tui. et iō ei qd̄ cor intuet' o3 q̄ fiat obligatio volūtaria interiori verbo: et iō o3 q̄ fiat p̄ actum illius potētie cuius ē verbi' interiori enunciare: qd̄ est rōnis: et iō ip̄e actus rōnis qui est p̄missio est essentialit' votū. q̄ enī p̄missio sit rōnis actus p̄: tum ex hoc q̄ est enūciatio quedā: tum ex hoc q̄ p̄mittens rē p̄missā ad alterū ordinat. oia aut̄ ordinatio rōnis est: p̄missio aut̄ exteri' facta q̄nq̄ d̄ nuda: q̄n nō h̄z aliqd̄ additū qd̄ obligatō nem p̄firmet: et tūc nō h̄z plenā vim obligādī. s̄z etiā p̄missio interiori facta deo ad hoc q̄ plenā vim obligandi hēat o3 q̄ nō sit nuda: sed habeat aliqd̄ quo p̄firmet. Et hec q̄dem p̄firmatio p̄ tria gradatim h̄z fieri. Primo p̄ deliberationē simplicem. sc̄do p̄ intentionē obligandi se ad certā penā tertio p̄ hoc q̄ testimoniū hōim adhibet p̄missiōni interiori: et sic de voto dantur plures diffinitōnes fin diuersa eoz q̄ requirunt ad votū in diffinitionib' illis p̄prehensā: et possent adhuc multo plures dari. diffinitio tm̄ qua mgr̄ ponit v̄ eē perfectissima: q̄ ponit et p̄missionē que ē cēnti' alter votū: et tāgit voluntatē in hoc q̄ d̄ Spontaneē. que est causa obligationis: et p̄firmationē vltimā p̄missionis: q̄ alias includit in hoc q̄ d̄ Testificatio: et voti terminū: q̄ est actus ad alterū in hoc q̄ dicit. Quia debz deo fieri. et mām: in hoc q̄ d̄ q̄ est de his que dei sūt. **A**d. j. q̄ d̄: q̄ velle aliqd̄ nō est vouē: et iō p̄positū nō est votū: s̄z enūciatio illius p̄positi p̄ modū p̄missionis: et q̄ enūciatio interiori p̄ceptio cordis d̄: iō in illa diffinitione ponit votū esse p̄positi p̄ceptio: si tm̄ simplr votū diceret eē p̄positū: esset p̄dicatio p̄ cam: q̄ p̄positum est p̄ncipiū voti: sic etiā q̄nq̄ ip̄m desiderium oio vocat: ut supra d̄. xv. dictū est. **A**d. ij. d̄: q̄ p̄missio q̄nq̄ sit ore et non corde: et talis quo ad deū nō est votū: et iō oportuit addē Spontaneē. Et p̄terea quīs homo n̄ possit cogi sufficiens simpliciter ad p̄mittendū: pot̄ tm̄ cogi coactione q̄daz interpretatiua ad exteriorem p̄missionē: sicut et alia opa volūtatis exteri' nō aut̄ ad p̄missionē interiorē: sicut nec ad f. dē. mgr̄ aut̄ diffinit' votū exteri' platū: qd̄ pot̄ m̄monū impēdire. sic enī intendit hīc de voto: et hoc votū est testificatio interioris p̄missionis: nō ip̄a interiori p̄missio: et p̄ hoc p̄z solutio ad. iij. **A**d. iij. d̄: q̄ votū nō sit factū nisi fm̄ q̄ p̄ suffragia sūt mediatores inter nos et deū: sicut et oio ad sc̄os fit: et iō omne votū p̄ncipaliter ad deū reducit sicut et oio. **A**d. v. d̄: q̄ illa diffinitio iuristarū est intelligēda nō de quolibz bono: sed d̄ eo qd̄ p̄tinet ad pietatis religionē: et d̄ dei est: siue fiat in proximo sicut in proxima materia: siue in seipso siue in deo. **A**d. vi. d̄: q̄ in testificatione includitur deliberatio ut dictum est.

ubi p̄p̄t' q̄d̄

¶ Ad. ij. qñem dō: q̄ sicut ex iam dictis pz: vo-
tū nō pōt eē nisi de aliq̄ bono ad cultū dei p̄tinen-
te q̄cunq; mō: et iō omne malū obuiat voto ex p̄-
te eius cui sit obligatio: s; ex p̄te eius ex q̄ talis ob-
ligatio p̄cedit. s. voluntatis. ois necitas aliq̄ mō ob-
uiat voto. Est aut̄ duplex necitas. Una absoluta
et talis necitas oino excludit votū: sicut si aliquis
voueret se nō mouitur: vel ea q̄ oino nō sūt in po-
testate eius nullū eēt votū. Alia ē necitas p̄ditōna
ta ex suppositōe finis: et sic inest nobis necitas faci-
endi illa sine q̄bus nō possum⁹ salutē p̄sequi: sicut
sūt p̄cepta ad q̄ alii tenemur: et talis necitas nō ex-
cludit oino votū. Inuenit̄ enī qñq; large accipien-
do votū eē dō his q̄ sūt sub tali necitate: s; excludit
talis necitas votū p̄p̄te dicit̄: nō si votū accipia-
tur fm̄ p̄p̄tā sui rōnem: est p̄p̄te dō bonis illis ad
que nō oēs tenent̄ q̄ superogationis sūt: et iō oicū
meliora bona: q; supaddunt illis bonis sine q̄bus
nō est salus: et iō votū p̄p̄te acceptū oī eē de meli-
ori bono. **¶** Ad. j. q̄ dō: q̄ illa Jacob p̄missio ma-
gis fuit recognitio q̄dam obligatōis: q̄ obligatōis
cā: et iō nō pōt p̄p̄te: sed largo mō votū dicit̄. Vel
dō: q̄ votū Jacob nō fuit de eo q̄d erat necitatis:
sed de sp̄ali mō cultus p̄ altaris p̄structō; et deci-
maz̄ exhibitō; et iō fuit de meliori bono. **¶** Ad
ij. dō: q̄ talia vota mulierū sūt fornicatō magis q̄
vota. sunt enī reliq̄e q̄dam idolatrie fm̄ quā ob-
uabant oēs et mētes: et iō p̄ nō votis hīda sunt: et
peccāt talia vouētes: q; ut Hiero. dicit̄: Lū infideli-
bus ē nec noia hīc debemus cōia. **¶** Ad. iij. dō:
q̄ votū si sit de eo q̄d est simplr malū nō est votū:
nisi equoq; et iō nullo mō obligat. si aut̄ ē dō eo q̄d
vno casu p̄ringēte pōt eē bonū et alio malū. si sit i
oem euentū ē indiscretū. si aut̄ sit in bonū euentū
p̄ intentionē vouētis ē discretū: et in malo euentu
nō obligat. votū igit̄ Zepte fuit de eo q̄d in aliquo
euentu poterat eē bonū. s. si obuiaret aial imolati-
ciū: et i aliquo euentu nō bonū. s. si obuiaret aial nō
imolatiū: et q; vouit in oem euentū votum indi-
cretū fuit. q̄ in voto eius q̄tum ad emissiōnē voti
est aliq̄d laudabile. s. deuotio et fides q̄ sperabat a
deo victoriā: et sic oī eē motus a spū scō. sed deter-
miatio voti est indiscreta: q̄tū aut̄ ad executionē
ip̄m factū ē crudele: sed figura ē ibi laudabilis: et
iō q̄uis votū eius fuerit aliq̄ mō laudabile ip̄e tñ
nō excusat a peccō: q; fuit i vouēdo stultus: et i red-
dendo ip̄ius ut Hiero. dicit̄: ponit tñ i cathal. san-
ctoꝝ p̄p̄ victoriā quā a deo obtinuit sic et alij scī.
¶ Ad. iij. dō: q̄ in piculū p̄sone vergens votū nō
est suandū: q; nullus pōt aliq̄d vouē in piculū p̄-
sone sue: et iō tutū ē q̄ in talib⁹ querat dispensatō
supioris: si tñ eā nō daret: et piculū imineret: poss;̄
secure frangere votū: possēt aut̄ piculū iminere vī
ex infirmitate: vel ex paupertate: ut si nō hēat aliud
ad comedendū q̄ illud a q̄ vouit abstinere. **¶** Ad
iij. qñem dō: q̄ ex iam dictis pz: q̄ votū nō pōt

emitti ab aliquo nisi de his que subiacēt volunta-
ti eius: et iō ille q̄ ē sub p̄tate alterius p̄stitur q̄tū
ad ea in q̄bus ei subiacet vouere nō pōt: q; talia nō
subiacent eius voluntati. sicut etiā illi q̄ nō hñt vsū
li. ar. sic aliq̄ qui nō sunt sane mētis vouere nō pōt
nec ēt pueri añ annos pubertat̄. **¶** Ad. j. q̄ dō: q̄
in hoc ip̄o q̄ seruit hō oīo suo carnali seruit sp̄ia-
li. vñ apls: p̄p̄t̄ p̄sciam eis esse fuidū docet. et
q; hoc est necitas nō pōt p̄ id q̄d nō est necitas im-
pediri: sic nec illud q̄d cadit sub p̄cepto pōt per id
q̄d cadit sub p̄silio tolli. **¶** Ad. ij. dō: q̄ ex quo hō
venit ad annos pubertatis: nō ē sub p̄tate alterius
si sit libere p̄ditionis q̄tum ad ea q̄ ad p̄sonā suaz
spectat̄: et iō sic talis iuitis p̄ntib⁹ pōt m̄rimoniū
p̄bere: ita inuitis eis pōt religionē p̄fiteri: s; q̄tuz
ad res domesticas nō potest aliq̄d vouere sine con-
sensu p̄is. **¶** Ad. iij. dō: q̄ q̄uis religiosus non te-
neat ad obediendū in oibus que ei possent imperari:
tñ tenet ad obediendū q̄tum ad omne tēpus
de his que sibi imperari pōt. sicut et seruus nō est
exemptus aliquo tempore a seruitio dñi sui. et iō
nullū tempus ē eis vacans quo possint q̄dlibet fa-
cere. et quia omne votum est aliquo tpe cōplendū
iō sicut nec fu⁹ ita nec religiosus aliq̄d votū emit-
tere potest sine cōsensu sui superioris. **¶** Ad. iij.
dō: q̄ in his in q̄bus vxor viro tenetur et eōuerso
neuter potest vouere sine mutuo p̄sensu: sicut p̄ d
voto continentie. sed q; in dispensatōe dom⁹ et re-
gimine vite mulier est subiecta viro et non eōuerso:
ideo vir potest in talibus vouere sine consensu
vxoris: sed non eōuerso.

¶ **De secundū sic pro**
cedit: videtur q̄ votū inconuenienter di-
uidatur in commune et singulare: quia diuisus de-
bet fm̄ eandem rationem p̄dicari de diuisenti-
bus. sed votum non eadem rōne p̄dicatur de vo-
to communi et singulari: quia singulare p̄p̄te est
votum non autem cōmune: ut ex dicitis pz. ergo ē
incompetens diuisio. **¶** S. singulare non diuidit̄
contra cōmune. sed magis p̄p̄te contra vniuersa-
le. ergo et votum deberet hīc diuidi in singulare et
vniuersale. **¶** S. omne votū sui transgressione nō
inducit speciale peccatum: sed votum commune
sui transgressione non inducit speciale peccatum:
quia sic homo post baptisimū q̄libet peccato pec-
caret dupliciter. ergo non est votum aliquod com-
mune. **¶** S. ille qui non habet vsū li. ar. nō pōt
votum emittē. sed baptisimū suscipit aliq̄s nō
hñs vsū li. ar. ergo in baptisimo nō fit aliq̄d vo-
tum quod commune dici debeat. **¶** Alterius vide-
tur q̄ votum non conuenienter diuidatur in pri-
uatum et solenne. est enī aliquod votum publi-
cum quod non est solenne nec priuatum. ergo nō
est sufficiens p̄dicta diuisio. **¶** Preterea. diui-
sio debet esse per ea que sunt essentialia rei. sed

puatum 7 solene nõ diuidit votũ p aliqđ qđ sit ei
essẽiale: qđ votũ essentialitẽ ẽ qđdam obligatio deo
facta. qđtum autẽ ad deũ nõ differt obligatio vtruz
fiat in secreto vel corã pluribꝫ. 7 p̄dicta diuisio est
incõpetẽ. ¶ S. qñ aliqđ cõi diuisione p se diuidi
tur: o3 qđ diuisa specie differat. sed votũ puatum 7
solenne nõ differũt specie: qđ sic nõ posset aliquod
votũ puatũ solẽnũ: cũ spẽs nõ transeãt in inui
cẽ. 7 p̄dicta diuisio est incompetẽti data de voto.
¶ S. sic votũ h3 qđdam qđ p̄tinet ad solẽnitatẽ: ita
m̄fimoniuũ 7 alia sacra. sed in m̄fimonio nõ distin
guũt simplex m̄fimoniuũ a solẽni. 7 nec in voto tal
distinctio eẽ debet. ¶ Alterius vř qđ votũ nõ solen
niçet p p̄fessionẽ ad certã regulã 7 p ordinis sacri
susceptionẽ: ut qđdam dicũt. solẽnitã eni ponitur
differẽtia voti cõiter dicti. sed qđã vota sũt qđ ñ ha
benť sub aliqua certa regula: neq; sũt ordini sacro
annexa: sic votũ pegrinatõnis. 7 illa duo nõ suffici
unt ad solẽnitatẽ voti faciendã. ¶ S. dẽ etiã a qđ
busdã qđ votũ solẽniçat p susceptõz huius religio
nis. s3 qñq; suscipit hitus religionis sine p̄fessione
vel ordinis susceptõẽ. 7 r. ¶ S. an p̄stõnem certaz
regulaz potuit votũ solẽniçari ẽt sine ordinis susce
ptione. s3 nũc nõ minꝫ p̄nt se hoies obligari deo qđ
pus. 7 nũc solẽnitã voti p̄t eẽ sine p̄fessione cer
te regule. ¶ S. p̄fessio certe regle p̄t fieri in pu
ato. s3 votũ solene hic p̄ puatũ diuidit. 7 p̄fessio cer
te regule ñ ẽ sufficiens ad votũ solẽniçandũ. ¶ S3
p̄fecto voti solẽnis p̄p̄ius ẽ dirimẽ m̄fimoniuũ
p̄ctũ: sed solũ votũ qđ ẽ annexũ ordini: 7 qđ est ad
certã regulã dirimit m̄fimoniuũ p̄ctum. 7 solũ his
modis votũ solẽniçat. ¶ R̄ñdeo dõ ad. j. qñem: qđ
diuisio illa qđ votũ diuidit in singulare 7 cõe est di
uisio analogi: qđ p̄dicat p̄ pus 7 posteri de suis di
uidẽtibꝫ sic ens de substantia 7 accĩte. cũ eni votũ
sit obligatio ex voluntate facta: necitas autẽ volũta
riũ excludit illud votũ qđ nihil h3 necitatis o3 p
pus votũ qđ hñs p̄plete rõnem voti: 7 h̄ ẽ votum
singulare: qđ ẽ de illis ad qđ nõ tenemur. Illud autẽ
votũ qđ h3 aliqđ necitatis h3 incõplete rõnez voti
7 iõ dõ p̄ posteri votũ. 7 hoc ẽ votũ cõe qđ est de
his ad qđ oẽs tenent: quoz ẽ necitas p̄ditionata: nõ
absoluta ut ex dictis p3. ¶ Ad. j. qđ: qđ rõ illa p
cedit de diuisione vniuocũ: 7 talis ñ ẽ h̄. ¶ Ad. ij. qđ:
dõ: qđ votũ cõe ẽ qđã singularis actꝫ 7 a singulari
p̄fõa emissũ. vñ non possz p̄uentiẽ dici vř: sed dõ
cõe rõne hoz dõ qđ ẽ ad qđ oẽs tenent. ¶ Ad. iij. dõ:
qđ transgressio voti cõis ñ fac spẽale p̄ccm: s3 addit
p̄ccõ spẽalẽ defõmitatẽ. magis eni peccat baptiza
tus codẽ genẽ p̄ccĩ qđ ñ baptizatus: ut p3 hebre. x.
Quãto putatis deteriora mereri supplicia qđ siliũ
dei cõculcauerit: 7 sanguinẽ testũ pollutũ duxerit.
7 r. 7 iõ ñ frustra emittit cũ aliquã obligatõz addit
sic lex scripta addit aliquã obligatõz supra legem
nãe: ita nõ fac aliud p̄ccm: s3 nouã defõmitatez
addit. ¶ Ad. iij. dõ: qđ rõ illa p̄cedit de votis que

sũt de his ad qđ nõ oẽs tenent: s3 ex hoc qđ vice pueri
patrinus votũ cõe emittit nihil puero depit: qđ ad
idẽ als eẽ obligat: nec obstat qđ sit maior obliga
tio: qđ huic p̄ponderat magnitudo bñficiũ qđ ipedi
tur. nõ eni iniuriã facit puero qđ p eo bñficiũ acci
pit ab aliquo cui postea puer ad annos discretõis
venies ad futũũ vel graz actõez teneat. ¶ Ad. ij. qđ:
qñõẽ dõ: qđ diuisio voti in puatũ 7 solene ẽ diuisio
totius p̄tatiũ in ptes suas: cui p̄fecta vřus ẽ i vna
suaz p̄tũ: in alijs autẽ qđdam ipius p̄cipatio: sic
aia diuidit in rõnalẽ: sensibile: 7 vegetabile. virtus
autẽ voti est obligatio: qđ qđez vřus p̄plete ẽ in voto
solẽni cuius obligatio nullo casu irritari p̄t: sed ẽ
incõplete in voto puato: cuius obligatio aliqđ casu
irritat ut dicit. ¶ Ad. j. qđ: qđ votũ p̄t dici pu
blicũ duplr. Uno mō p se: qđ h3 aliqđ annexũ vñ
in publicis venire dẽat: sic cũ qđ recipit ordinẽ sa
crũ p quẽ mĩster ecclie p̄stituit ad publice deo ser
uiendũ. Alio mō p accõs: sic qñ i noticiã plimoz
venit: 7 qđ rei iudiciũ nõ variat p id qđ est p accõs
s3 fm id qđ est p se: iõ votũ publicũ scõo mō in idẽ
p̄putat qđ puatũ. sed publicũ p̄mo mō distinguit
a puato: 7 hoc est solenne. ¶ Ad. ij. dõ: qđ dicta di
uisio dat p ea qđ sũt cẽntialia voto. illõ eni ex qđ vo
tũ h3 vim obligãdi est sibi essentialẽ. vñ nõ ẽ verũ
qđ eãliter obligent oibus modis: nec quo ad deũ:
nec qđ ad hoies: s3 aliqđ mō eãliter obligant ut dicit
¶ Ad. iij. dõ: qđ nãlis ẽ ordo quo sit p̄gressus de i
p̄fecto ad p̄fectũ. vñ 7 i totis p̄tatiũ sit p̄gressus
ab vna pte in aliã: sic embrio pus h3 aiam vegeta
bile aliqđ mō qđ sensibile: 7 sensibile qđ rãnalẽ. Et
sũt ẽt nõ est incõueniẽs qđ idẽ votũ p̄mo sit puatũ:
7 postea publicũ. ¶ Ad. iij. dõ: qđ m̄fimoniuũ et
alia sacra hñt plenũ effectũ suũ p̄missis his qđ ad
solẽnitatẽ sacri p̄tinet: pp hoc qđ hñt efficaciaz ex
vřute diuina: 7 nõ ex infõde hũana. s3 votũ qđ ob
ligat p id qđ ab hoie est: nõ h3 p̄fectã vi obligãdi
nisi debita solẽnitatẽ adhibita: 7 iõ votũ distinguit
p solene 7 ñ solene: ñ aut m̄fimoniuũ vel aliqđ aliõ
sacrm. ¶ Ad. iij. qñõẽ dõ: qđ votũ ut dictũ ẽ dõ so
lẽne ex h̄ qđ h3 p̄lectã vi obligãdi: ea eni ad solen
nitatẽ rei p̄tinere dicunt qđ ei p̄pletũ eẽ tribuũt. vo
tũ autẽ cũ cẽntialitẽ sit p̄missio: p̄plemẽtũ suũ vñ
accipit sic 7 p̄missio cui qđẽ obligatio tũc cõplet
qñ aliqđ h̄ qđ p̄mittit in p̄nti dat: qđã mō ponẽs
eũ cui sit p̄missio i corpali possessione alicuius rei
vñ hñe possit qđ p̄mittit: sic si aliqđ fructus agri p
mittet 7 p̄mittẽdo agrũ daret. Et sũt si futũũ ali
qđ p̄mittet 7 se in seruũ daret: Et iõ tũc votũ solẽ
niçari dõ qñ aliqđ p̄ntialitẽ se dat deo omis se serui
tũs m̄cipãdo: qđ qđẽ sit p ordinis sacri susceptionẽ
7 p p̄fessionẽ certe regule debito mō facte. s. i. m̄ã
et qđ debet recipere: 7 alijs circũstantijs seruatis que
fm iura determinant: als enim nõ esse votũ solen
ne qđtumcũq; quis p̄fiteretur: quia ex tali p̄fessio
ne ñ fieret sub potestate eorum qui religioni p̄sũt.

Ad. j. g. ob: q. cum solennitas voti sit ex hoc q. res ipsa dat vñ pmissio implet: qñ aliqd tpalit sol- uendū pmittit: nō pōt solēne votū eē: sic est votū pegrinationis vel aliud h' mōi. nec obstat q. solen- nitas differētia voti cōiter sūpti ponit: q. et aia rō nalis in q. ē pfecte rō vite nō est in oibus viuētibz q. uis rōnale ponat differētia aialis simpliciter.

Ad. ij. ob: q. hitus religionis est duplex. qdam q. nō pfectis vari solet. alius q. datur pfectis: r. si i q. b. u. d. a. religionibz vtriusq. idē hitus det: tñ in p. o. f. s. s. i. o. n. e. p. l. u. c. i. t. h. i. t. u. s. b. n. d. i. c. t. u. s. q. s. i. a. l. i. u. s. p. p. u. t. a. t. p. m. u. s. q. h. i. t. u. s. nō s. u. f. f. i. c. i. t. a. d. s. o. l. e. n. n. i. c. a. n. d. u. m. v. o. t. u. m. e. n. i. a. p. u. s. e. m. i. s. s. u. s. s. e. d. s. e. c. o. n. d. i. t. i. o. n. e. h. i. t. u. s. s. u. s. c. e. p. t. i. o. s. o. l. e. n. n. i. c. a. t. v. o. t. u. m. q. i. t. ē. q. d. a. m. p. s. u. m. p. t. a. p. f. e. s. s. i. o. n. e. q. u. a. s. p. s. u. m. p. t. i. o. n. e. ē. nō a. d. m. i. t. t. i. t. p. b. a. t. i. o. n. e. s. i. f. u. e. n. t. d. e. b. i. t. e. c. i. r. c. u. m. s. t. a. n. t. i. e. s. i. c. q. d. e. t. h. i. t. u. s. a. b. e. o. q. d. o. a. r. e. p. o. s. s. i. t. r. c. o. r. a. f. r. a. t. r. u. m. m. u. l. t. i. t. u. d. i. n. e. s. i. e. n. i. a. l. i. q. u. i. s. i. n. d. o. m. o. s. u. a. t. a. l. e. h. i. t. u. m. s. u. s. c. e. p. i. s. s. e. nō p. p. h. o. c. p. s. u. m. e. r. e. t. u. r. v. o. t. u. m. s. o. l. e. n. n. i. c. a. s. s. e. r. i. o. h. i. t. u. s. s. u. s. c. e. p. t. i. o. n. e. nō o. z. p. o. n. i. a. l. i. a. c. a. s. o. l. e. n. n. i. c. a. t. i. o. n. e. nō s. o. l. e. n. n. i. c. a. t. v. o. t. u. m. n. i. s. i. i. n. q. u. i. t. u. m. e. s. t. p. f. e. s. s. i. o. q. d. a. m. p. s. u. m. p. t. a. Ad. iij. ob: q. anq. essent iste regule q. mō sunt erat aliq. modus viuē di ab ecclia approbatus: quo aliqui ad ea que su- perogationis sūt se obligabant: r. tūc certi tps ob- ligatio ad aliū modū viuēdi idē faciebat qd nūc obligatio ad certā regulā. Ad. iij. ob: q. votuz hoc nō dē puatum qd ad noticiā paucoz venit: s. q. nō h. z. vñ oporteat ad noticiā deduci. ille autē q. p. f. e. s. s. i. o. n. e. i. o. c. c. u. l. t. o. f. a. c. i. t. u. t. s. i. i. n. d. o. m. o. s. u. a. f. a. c. i. a. t. i. n. m. a. n. u. e. i. u. s. q. e. a. r. e. c. i. p. e. p. o. s. s. i. t. f. a. c. i. t. v. o. t. u. m. q. d. h. a. b. e. t. vñ i. n. p. u. b. l. i. c. a. d. e. d. u. c. i. d. e. a. t. q. z. o. z. e. i. s. e. c. u. l. a. r. e. v. i. t. a. z. d. i. m. i. t. t. e. r. i. n. c. l. a. u. s. t. r. o. cū a. l. i. j. s. s. u. i. o. r. d. i. n. i. s. p. u. e. r. s. a. r. i.

Tertius sic proce

dit: vici q. votū nō obliget ut semp necesse sit illud obseruari. nullus eni obligari pōt ad ipos- sibile. s. q. aliqñ ipossibile est votū obseruari: sic p. z. i. illa q. vouit vīginitatē r. corūp. s. q. nō est necita- tis votum fuare. S. effectus nō pōt esse firmior sua cā. sed cā dāns firmitatē suo voto est delibera- tio: ut ex dīffinitione p. u. s. p. o. s. i. t. a. p. z. cū q. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. h. u. m. a. n. a. nō h. e. a. t. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. f. i. r. m. i. t. a. t. e. q. z. c. o. g. i. t. a. t. i. o. e. s. h. o. m. i. n. ū sūt t. i. m. i. d. e. r. i. n. c. e. r. t. e. p. u. i. d. e. t. i. e. n. s. e. u. t. o. i. S. a. p. i. x. v. i. d. e. t. q. v. o. t. u. m. n. o. n. o. b. l. i. g. e. t. d. e. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. a. d. o. b. s. e. r. u. a. n. d. u. m. S. i. u. r. a. m. e. n. t. ū s. t. r. i. c. t. u. m. o. b. l. i. g. a. t. q. v. o. t. u. m. q. z. v. e. r. i. t. a. s. d. i. u. i. n. a. e. x. q. u. a. i. u. r. a. m. e. n. t. ū o. b. l. i. g. a. t. e. s. t. e. f. f. i. c. a. c. i. o. r. q. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. h. ū. a. n. a. e. x. q. u. a. o. b. l. i. g. a. t. v. o. t. u. m. s. e. d. i. u. r. a. m. e. n. t. ū nō o. b. l. i. g. a. t. a. d. h. o. c. q. o. b. s. e. r. u. e. t. d. e. n. e. c. i. t. a. t. e. q. z. q. n. q. s. p. o. t. s. i. n. e. p. e. c. c. o. f. r. a. n. g. i. t. s. i. c. u. t. q. n. v. e. r. g. i. t. i. n. d. e. t. e. r. i. o. r. e. e. x. i. t. ū. q. n. e. c. v. o. t. u. m. o. b. l. i. g. a. t. a. d. h. o. c. q. s. e. m. p. n. e. c. e. s. s. i. t. o. b. s. e. r. u. a. r. i. S. v. o. t. u. z. q. n. q. s. s. i. t. s. u. b. p. d. i. t. i. o. n. e. s. i. c. u. t. v. o. u. i. t. J. a. c. o. b. h. e. n. x. x. v. j. S. i. d. e. u. s. m. e. u. s. i. n. e. t. e. r. n. ū s. u. e. r. i. t. r. e. s. e. d. t. a. l. e. v. o. t. u. m. nō o. b. l. i. g. a. t. p. d. i. t. i. o. n. e. nō e. x. t. a. n. t. e. q. nō o. m. n. e. v. o. t. u. m. d. e. n. e. c. i. t. a. t. e. o. b. l. i. g. a. t. S. i. l. l. e. q. m. o. r. a. t. i. n. r. e. l. i. g. i. o. n. e. v. l. t. r. a. t. p. a. p. b. a. t. o. n. i. s. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. ū: n. i. s. i. o. z. nō p. s. i. t. e. a. t.

votum interpretatum fecisse dē. sed hoc votum vt videt nō necesse ē obseruare: q. n. i. h. i. l. i. p. s. e. p. m. i. s. i. t. n. e. c. v. i. d. e. t. t. e. n. e. r. i. s. e. m. p. a. d. e. a. q. v. o. t. u. m. p. f. e. s. s. i. o. n. i. s. c. o. n. t. i. n. e. t. c. u. m. q. n. q. s. t. p. e. p. b. a. t. i. o. n. i. s. n. o. n. v. i. d. e. t. s. t. a. t. u. t. a. r. e. g. u. l. e. o. b. s. e. r. u. a. r. e. r. i. p. s. e. nō i. n. t. e. d. i. t. i. n. t. r. a. r. e. m. o. n. a. s. t. e. r. i. ū n. i. s. i. u. t. v. i. u. e. r. e. t. s. i. c. a. l. i. q. v. i. u. i. t. q. v. i. d. e. t. q. n. o. m. n. e. v. o. t. u. z. o. b. l. i. g. e. t. u. t. n. e. c. i. o. s. e. r. u. e. t. S. n. u. l. l. u. s. o. b. l. i. g. a. t. a. d. i. d. q. d. o. e. p. e. n. d. e. t. e. x. a. r. b. i. t. r. i. o. a. l. i. e. n. o. s. i. c. c. u. m. q. s. v. o. u. e. t. i. n. t. r. a. r. e. a. l. i. q. d. c. l. a. u. s. t. r. u. m. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. e. s. t. e. n. i. i. n. p. t. a. t. e. i. l. l. o. z. e. u. m. r. e. c. i. p. e. v. e. l. nō. q. s. i. i. p. s. i. n. o. l. i. n. t. n. v. i. d. e. t. q. o. b. l. i. g. e. t. a. d. v. o. t. u. m. s. o. l. u. e. n. d. u. m. S. q. u. c. u. n. q. t. e. n. e. t. a. d. a. l. i. q. d. s. i. n. e. t. p. i. s. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. o. e. t. e. n. e. t. a. d. s. t. a. t. i. m. s. i. q. v. o. t. u. m. o. b. l. i. g. a. r. e. t. q. f. a. c. i. t. v. o. t. u. m. r. nō d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. i. p. s. u. t. e. n. e. r. e. t. a. d. s. t. a. t. i. m. s. o. l. u. e. n. d. u. m. q. d. n. v. i. d. e. t. v. e. z. S. z. e. s. t. q. d. o. d. e. u. t. e. r. o. x. x. i. j. L. u. z. v. o. t. u. m. v. o. u. e. r. i. a. d. i. o. d. e. o. t. u. o. nō t. a. r. d. a. b. i. s. r. e. d. d. e. r. e. S. A. u. g. v. i. d. e. t. q. v. o. u. e. ē v. o. l. ū. t. a. t. i. s. s. e. d. r. e. d. d. e. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. i. s. A. l. t. e. r. i. v. i. d. e. t. q. p. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. e. v. o. t. i. s. i. m. p. l. i. c. i. s. m. r. i. m. o. n. i. u. m. p. e. c. c. a. t. u. m. d. i. r. i. m. i. d. e. a. t. f. o. r. t. i. u. s. e. n. i. v. i. n. c. u. l. u. z. p. i. u. d. i. c. a. t. d. e. b. i. l. i. o. r. s. e. d. v. i. n. c. u. l. ū v. o. t. i. e. s. t. f. o. r. t. i. u. s. q. v. i. n. c. u. l. u. m. m. r. i. m. o. n. i. j. q. z. h. o. c. f. a. c. i. t. h. o. m. i. i. l. l. u. d. d. e. o. q. v. i. n. c. u. l. ū v. o. t. i. p. i. u. d. i. c. a. t. v. i. n. c. u. l. o. m. r. i. m. o. n. i. j. S. p. r. e. c. e. p. t. u. m. d. e. i. nō e. s. t. m. i. n. u. s. q. p. r. e. c. e. p. t. ū e. c. c. l. i. e. s. e. d. p. r. e. c. e. p. t. u. m. e. c. c. l. e. s. i. e. a. d. e. o. o. b. l. i. g. a. t. q. s. i. i. p. s. i. m. m. r. i. m. o. n. i. ū p. h. a. t. d. i. r. i. m. i. t. s. i. c. u. t. p. z. d. e. i. l. l. i. s. q. p. h. u. n. t. i. n. a. l. i. q. u. o. g. r. a. d. u. c. o. s. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. i. s. a. b. e. c. c. l. i. a. p. h. i. b. i. t. o. q. z. c. u. z. f. u. a. r. e. v. o. t. u. m. s. i. t. p. r. e. c. e. p. t. ū d. i. u. i. n. ū: v. i. d. e. t. q. q. u. i. v. o. t. u. z. d. i. u. i. n. ū m. a. t. r. i. m. o. n. i. ū p. h. i. t. q. e. x. h. o. c. m. r. i. m. o. n. i. ū s. i. t. d. i. r. i. m. e. d. ū S. i. m. r. i. m. o. n. i. o. p. o. t. h. o. v. t. i. c. a. r. n. a. l. i. c. o. p. u. l. a. s. i. n. e. p. e. c. c. o. s. e. d. i. l. l. e. q. f. a. c. i. t. v. o. t. u. m. s. i. m. p. l. e. x. n. u. n. q. p. o. t. c. a. r. n. a. l. i. t. e. r. p. m. i. s. e. r. i. v. x. o. r. i. s. i. n. e. p. e. c. c. o. q. v. o. t. u. m. s. i. m. p. l. e. x. m. r. i. m. o. n. i. ū d. i. r. i. m. i. t. p. b. a. t. o. m. e. d. i. e. p. s. t. a. t. q. i. l. l. e. q. u. i. p. o. s. t. s. i. m. p. l. e. x. v. o. t. u. m. p. t. i. n. e. n. t. i. e. m. r. i. m. o. n. i. ū p. h. i. t. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. p. e. c. c. a. t. q. z. f. i. m. d. i. e. r. o. C. i. r. g. i. n. i. t. a. t. e. v. o. u. e. n. t. i. b. u. s. nō s. o. l. u. m. n. u. b. e. r. e. s. e. d. v. e. l. l. e. n. u. b. e. d. a. m. n. a. b. i. l. e. ē. s. e. d. p. e. c. c. a. t. u. s. m. r. i. m. o. n. i. j. nō e. s. t. v. o. t. u. m. p. t. i. n. e. n. t. i. e. n. i. s. i. r. o. n. e. c. a. r. n. a. l. i. c. o. p. u. l. e. q. n. p. m. o. c. a. r. n. a. l. i. t. c. o. m. i. s. c. e. t. v. x. o. r. i. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. p. e. c. c. a. t. r. e. a. d. e. r. o. n. e. o. i. b. u. s. a. l. i. j. s. v. i. c. i. b. z. q. z. p. e. c. c. a. t. p. m. o. p. m. i. s. s. ū nō p. o. t. e. x. c. u. s. a. r. i. a. p. e. c. c. o. s. e. q. u. e. t. i. S. v. i. r. r. m. u. l. i. e. r. i. n. m. a. t. r. i. m. o. n. i. o. d. e. b. e. n. t. e. s. t. e. p. a. r. e. s. p. r. e. c. i. p. u. e. q. u. a. n. t. u. m. a. d. c. a. r. n. a. l. e. z. c. o. p. u. l. a. m. s. e. d. i. l. l. e. q. u. i. v. o. t. u. m. s. i. m. p. l. e. x. c. o. n. t. i. n. e. n. t. i. e. f. a. c. i. t. n. ū. q. p. o. t. p. e. t. e. r. e. s. i. n. e. p. e. c. c. o. d. e. b. i. t. u. m. q. z. h. o. c. e. s. t. e. x. p. r. e. s. s. e. v. o. l. u. n. t. a. t. e. p. t. i. n. e. n. t. i. e. a. d. q. u. a. e. x. v. o. t. o. t. e. n. e. t. q. n. e. c. r. e. d. d. e. r. e. p. o. t. e. s. t. s. i. n. e. p. e. c. c. o. S. e. d. p. t. r. a. e. s. t. q. d. A. l. e. m. e. n. p. a. p. a. v. i. d. e. t. q. v. o. t. u. m. s. i. m. p. l. e. x. i. m. p. e. d. i. t. p. h. e. n. d. u. m. m. r. i. m. o. n. i. ū s. e. d. nō d. i. r. i. m. i. t. p. e. c. c. a. t. A. l. t. e. r. i. u. s. v. i. d. e. t. q. n. e. c. ē v. o. t. u. m. s. o. l. e. n. n. e. d. i. r. i. m. i. t. m. r. i. m. o. n. i. ū s. e. c. u. z. q. z. s. i. c. u. t. d. e. c. r. e. v. i. d. e. t. A. p. u. d. d. e. ū nō m. i. n. u. s. o. b. l. i. g. a. t. v. o. t. u. z. s. i. m. p. l. e. x. q. v. o. t. u. m. s. o. l. e. n. n. e. s. e. d. m. r. i. m. o. n. i. ū s. a. c. c. e. p. t. a. t. i. o. n. e. d. i. u. i. n. a. s. t. a. t. v. e. l. d. i. r. i. m. i. t. q. c. u. m. v. o. t. u. m. s. i. m. p. l. e. x. n. o. n. d. i. r. i. m. a. t. m. r. i. m. o. n. i. u. m. n. e. c. v. o. t. u. m. s. o. l. e. n. n. e. d. i. r. i. m. e. r. e. p. o. t. e. r. i. t. S. v. o. t. u. m. s. o. l. e. n. n. e. nō a. d. d. i. t. i. t. a. v. a. l. i. d. ū r. o. b. u. r. s. u. p. r. a. v. o. t. u. m. s. i. m. p. l. e. x. s. i. c. u. t. i. u. r. a. m. e. n. t. ū. s. z. v. o. t. u. m. s. i. m. p. l. e. x. e. t. i. a. m. i. u. r. a. m. e. n. t. o. s. u. p. u. e. n. i. e. n. t. e. n. o. n. d. i. r. i. m. i. t. m. r. i. m. o. n. i. ū s. p. r. a. c. t. u. m. q. n. e. c. v. o. t. u. m. s. o. l. e. n. n. e.

Votū solēne nūllū habet qđ nō possit votū simplex hīe: qđ votū simplex possit hīe scandalūz cū possit eē in publico sic r solēne. sūr ecclīa possit r deberet statuere qđ votū simplex dirimat mīrmonūz hētum ut multa pēca vitarent. qđ rōne votū simplex nō dirimit mīrmonūz: nec solēne votū dirimē oīz. **S**ed hō est: qđ ille qđ facit votum solēne hēt mīrmonūz spūale cū deo: qđ ē multo dignius qđ mīrmonūz. sed mīrmonūz materialē pūz hētum dirimit mīrmonūz post hētum. qđ r votū solēne. **H**oc etiā pbari pōt p multas auctes qđ in lra ponunt. **R**ūdeo dō: ad. j. qōnē: qđ votūz ut ex dicitis p3 est qđā pmissiois hētus inī deum r hōiem. vñ cum hētus bonafidei inter hōmīnes factus obliget ad necīaz obseruationē: multo fortius votūz quo hō deo aliqd pmittit in hīa dīstraxat ad que votum se extendit. in illis autē ad que votū nō se extendit obligatio voti nō h3 locū r iō qui votūz rite scā ptermittit mortalī peccat qđ: fidē quā cum deo inīq frangit. **A**d. j. qđ: qđ illud qđ votū sciendū ipeditur si pns eēt etiā voto facto obligationē aufert. vñ cum de ipossibili nō possit esse votū ut dicitur est. si aliqd fiat ipossibile post voti emissionē qđ pns erat possibile: obligatio voti q̄tum ad illud tollit: ut si qđ diues vouerit edificare ecclīaz qđ postmodū p̄ficere nō possit pauprate supuenīte: nō obligat ex voto ad implendū. sed tñ in hoc dīstinguendū est ouplr. Uno mō qđ: vel oīno fact⁹ est ipotēs: r tñc nō tenet simpliciter ad hoc qđ vouit: vel ē factus ipotēs ad totū p̄ficiēdum q̄uis nō ad ptem: r tunc ad illud qđ pōt remanet obligatus. Alio mō dīstinguendū ē: vtrūz ex sua culpa ipotentis incurrit: qđ tñc oīz recompensare p p̄niam: vel nō ex culpa sua: r tñc nō tenet ad aliquā recōpensationē. Illa qđ v̄ginitatem vouit: si corrupta est q̄uis nō possit v̄ginitatē reddere: tñ pōt reddē p̄tinentiā: r ad hoc remanet obligata: r vterius ad p̄nīe lamentū: per qđ v̄ginitatē amissā deo recōpensat: qđ qđē r si nō sit equiualens simplr: est tñ equalens q̄tum ad reputatiōnē dei qui nō exigit ab hōie vltra posse. **A**d. ij. dō: qđ q̄uis dīberatio sit causa variabilis: tñ rectitudo legis nālis qđ dīctat qđ pmittit deo eē seruandū est inuariabilis: r hoc dat necīam obligatōz voto. **A**d. iij. dō: qđ sicut iuramentū qđ v̄git in deteriorē exitū nō ē suādum: ita nec votum. Cñ Jfido. dicit: In turpi voto muta decretū. qđ votū nō extendit se ad illicita vel mīn⁹ bona ut dicitur est. nec differt vtrū tñc fuerit illicitū qñ votū emissum ē: vel postmodū illicitū fiat. **A**d. iij. dō: qđ illud qđ sub p̄ditione vouet: nō vouet simpliciter r iō nō obligat nisi illa p̄ditione extāte. **A**d. v. dō: qđ votū interpretatū obligat sic r votum oīeten⁹ emissum. vñ si aliq̄ post tempus p̄bationis i monasterio remāserit: obligat ex voto interpretatiuo: nisi forte ppter aliquā cām fuerit sibi annus p̄-

latus: vel p̄suerit aliq̄ p̄clari: qđ tunc nō facit votum interpretatū vltra annū stans: r talis qđ interpretatum votum fecit ad tria vota religionis p̄ncipalia in omni casu tenet: ad alias obseruatias q̄ruz transgressor ex dīssimulatōne p̄latoz inducit qui dum vidētes nō corrigunt indulgere vident nō vident obligari: r p̄cipue si sunt simplices qđ talia discernere sufficienter nesciant. **A**d. vj. dō: qđ obligatio voti ex p̄pria voluntate causat. vñ si in vouendo p̄ns cogitauit de religione intrando: r postea elegit talē religionē vel talē locum obligat simplr ad religionē. vñ si nō pōt in illa quā elegit recipi: oīz aliā querere. Si autē p̄mo r p̄ncipaliter cogitauit de tali religione vel tali loco in voto suo intelligit hęc p̄ditio: si illi volunt euz recipi: als eēt indīscertum votum. vñ p̄ditione nō extante nō obligat. Si autē dubitet quō se in vouēdo habuerit debz tutiorē viam elīgē: ne se dīscrīmi p̄mittat. **A**d. vij. dō: qđ si qñ qđ vouit puta se intraturū religionēz intēdebat se ad statū obligare: vel ad arbitriū alienū nō pōt vterī dīferre etiā ppter debita solūda: sed ille qđ cum recipit tenet ea p̄soluere. Si autē in vouēdo de debitis cogitabat: p̄babiliter p̄sumi pōt qđ nō intendebat se obligare aīq̄ de rebus suis disposuisset. qñ autē timet rōnabiliter p̄petuū ipeditum tenet vterius nō dīferre. **A**d. ij. qđ nē dō: qđ p hoc res aliq̄ definit esse in p̄tate alicui⁹ p qđ trāsīt i oīniūz alterī. pmissio autē alicui⁹ rei nō trāsferit eā in oīniūz ei⁹ cui pmittit: r iō nō ex hoc ipō qđ aliq̄s rē pmittit aliq̄s: definit res illa eē in p̄tate sua. cum qđ in voto simpliciter nō sit nisi simplex pmissio p̄prij corpis ad p̄tinentiā deo suandā facta: post votū simplex adhuc remanet hō oīe corpis sui: r iō pōt ipm dare alteri. s. vxor: in qđ datione mīrmonij sacm p̄sistit: qđ indīsolubile est r pp hoc votum simplex q̄uis ipediat hēndum qđ peccat mīrmonij hēns post votū simplex continēt: tñ qđ verus hētus est: nō pōt mīrmonij p hoc dirimi. **A**d. j. qđ dō: qđ votūz ē fortius vinculum qđ mīrmonium q̄tum ad illud cui fit r ad qđ ligat: qđ p mīrmonijz ligat hō vxor: ad reddūoz debitu: sed p votūz deo. ad cōtinentiā tñ q̄tum ad modū ligādū mīrmonijz ē forti⁹ vinculu: qđ votūz simplex: qđ p mīrmonijz tradit actualit⁹ vir i p̄tate vxoris: nō autē p votūz simplex ut dicitur ē. pot oīz autē semp ē p̄ditio possidētis: s3 q̄tum ad hoc sū mō obligat votum simplex: sic spōsalia. vñ pp votum simplex sunt spōsalia dirimēda. **A**d. ij. dō: qđ p̄ceptū. p̄hibens mīrmonijz iter p̄sanguineos nō h3 in q̄tum ē p̄ceptum dei vel ecclīe qđ dirimat mīrmonijz hēndū: sed in q̄tum facit qđ p̄sanguineū corp⁹ nō possit trāsire i p̄tate p̄sanguineū: hō autē nō facit p̄ceptūz p̄hibēs mīrmonijz post votūz simplex: ut ex dicitis p3: r iō rō nō sequitur. ponitur enī p eā quod nō est causa. **A**d. iij. dō: qđ ille qui contrahit mīrmonium per verba de p̄senti

post votū simplex nō pōt cognoscere vxorē carna-
li sine peccō mortali: qz adhuc restat sibi facultas
iplendi p̄tinentie votū an m̄rimoniū p̄summatum
ut ex dictis patet supra dist. xxvij. sed postq̄ iam
m̄rimoniū p̄summatū est: est sibi factū illicitū nō
reddere debitū vxori exigenti: tñ ex culpa sua: et iō
ad hoc obligatio voti nō se extendit: ut ex dictis p̄z
tñ o3 lamentū p̄nic recōpensare p̄ p̄tinentia n̄ ser-
uata. ¶ Ad. iij. dō: q̄ q̄tum ad ea in q̄bus nō est
factus ipotens votū cōtinentie fuare: adhuc post
tractum m̄rimoniū obligat ad seruandū: pp̄ qd
mortua vxore tenet totaliter p̄tinere: et qz ex m̄ri-
monij vinculo nō obligat ad debitū petendū: ideo
nō potest petere debitū sine peccō: q̄uis possit sine
peccō reddē debitū exigenti postq̄ obligatus est ad
hoc p̄ carnalē copulā p̄cedentē: hoc aut̄ intelligen-
dum ē siue m̄r petat exp̄sse siue interpretatue: ut
q̄i mulier verēcūda est et vir sentit eius voluntatē
de redditione debiti: tūc enī sine peccō reddē pōt: et
p̄cipue si ei timet de piculo castitatis. Nec obstat
q̄ nō sunt pares in m̄rimoniū actu: qz quilibet pōt
hoc qd suū est abrenūciare. Quidā tñ dicūt q̄ po-
teit et petere et reddē: ne nimis onerosū reddat ma-
monij vxori semp̄ exigenti. sed si recte inspicatur
hoc ē exigere interpretatue. ¶ Ad. iij. qd̄nem dō: q̄
oēs dicūt q̄ votū solēne sicut ipedit p̄hendū: ita dī-
rimit m̄rimoniū p̄ctum. Quidā aut̄ assignat p̄
cā scandalū. sed hoc nihil est: qz etiā votū simplex
q̄nq̄ scandalū h3: cū sit q̄dammo publicū q̄nq̄.
Et p̄terea insolubilitas m̄rimoniū est d̄ veritate vi-
te: que nō est pp̄ scandalū dimitteda. Et iō alij di-
cunt: q̄ hoc est pp̄ statutū ecclie. sed hoc etiā nō
sufficit: qz fm̄ hoc ecclia possit p̄rium statuere qd̄
nō videtur vep̄. Et iō dō cum alijs: q̄ votum solē-
ne ex sui nā h3 q̄ dirimat m̄rimoniū p̄ctum: inq̄-
tum. s. homo p̄ ipm̄ amittit sui corpis p̄tatem: iō
illud ad p̄petuā p̄tinentiā tradēs: ut ex dictis patz
et iō nō pōt ipm̄ tradere in p̄tatem vxoris matri-
monij p̄hendū: et qz m̄rimoniū qd̄ seq̄tur tale
votum nullum est: ideo votum p̄dictum dirime-
re dī m̄rimoniū p̄ctum. ¶ Ad. i. q̄ dō: q̄ votum
simplex quo ad oem̄ dī nō minus obligare q̄ solē-
ne in his que ad oem̄ spectant: sicut est separatio
a deo p̄ peccatū mortale: qz mortaliter peccat frā-
gens votum simplex sicut solenne q̄uis graui⁹ sit
peccatū frangere solenne: ut sic compatio in genē
accipiat: nō in determinata q̄titate reatus. s3 q̄tū
ad m̄rimoniū p̄ qd̄ homo homi obligat nō o3 q̄
sit equalis obligatōis etiā in genē: qz ad q̄dam ob-
ligat votū solēne et nō simplex. ¶ Ad. ij. dō: q̄ iu-
ramētū plus obligat ex p̄te eius ex quo sit obliga-
tio q̄ votū. sed votū solēne plus obligat q̄tuz ad
modū obligādū: inq̄tum actualiter tradit hoc qd̄
p̄mittitur: qd̄ nō sit p̄ iuramentū: et iō nō seq̄t rō.
¶ Ad. iij. dō: q̄ votū solēne h3 actualē exhibitio-
nē pp̄tū corpis quā nō habet votū simplex ut ex

dictis p̄z: et ideo rō ex insufficienti p̄cedit.

Ad quartuz sic p̄o

cedit: videt q̄ in voto n̄ possit fieri dispē-
satio. votū enī cōe minimū h3 de rōne voti. sed in
voto cōi nullus pōt dispensare. q̄ nec in voto sin-
gulari. ¶ S. reddere vota est de lege nāli: qz qd̄ nō
reddit mentis qd̄ est p̄tra legē nālem. sed null⁹ pōt
dispensare p̄tra mendaciū: aut p̄tra illud qd̄ ē de
lege nāli. q̄ nullus potest dispensare in voto. ¶ S.
p̄ dispensationē nō debz p̄termitti maius bonū p̄
minori bono. sed nō est digna ponderatio p̄tinen-
tis anime: ut dī in l. i. Sap. Quia p̄ p̄templatio-
rū qui signat p̄ Mariā est optima: qz ip̄a optima
p̄tem elegit: ut dī Luc. x. q̄ ad minus in voto cōti-
nentie qd̄ ad statū p̄templationis p̄tinet dispensa-
ri nō potest. ¶ Sed p̄tra: nullū votū est licitū qd̄
vergit in p̄fone piculum. sed pōt eē q̄ p̄tinentia ser-
uata vergat in piculum p̄fone. q̄ ad minus in casu
illo votū p̄tinentie pōt dispēfari. ¶ S. sicut mona-
chi tenent ad p̄tinentiā: ita ad paup̄tatē et obedie-
tiam. sed pōt dispensari cū eis q̄tum ad votū obe-
diētie et paup̄tatis: ut p̄z in illis q̄ ad p̄latōes assu-
munt. q̄ et in voto p̄tinentie. ¶ Alterius videt q̄ qd̄
liber p̄latus possit in voto dispensare. q̄libet enim
p̄latus ad hoc p̄stituit q̄ vtilitatē subditoz p̄ouē-
deat. q̄ si vtilitas subditoz req̄rat pōt dispensare.
¶ S. ex hoc aliquis pōt dispēfari in voto q̄ ē cō-
stitutus dispensator ministerioz dei. sed hoc cōpe-
tit cuilibet p̄lato. q̄ rē. ¶ Sed q̄: in corpore hūa-
no q̄dam sūt actōnes que solus p̄ncipalibus mem-
bris p̄ueniunt: et q̄dam etiā soli capiti. sed in ecclia
vicē capitis tenet papa: et vicē p̄ncipalium mēbroz
p̄lati maiores ut ep̄i. q̄ alique dispensatōes sūt q̄s
solus papa pōt facere. ¶ Alterius videt q̄ nullum
votū possit cōmutari: Leuit. vlti. Nial qd̄ imola-
ri pōt dño nō pōt mutari nec in meli⁹ nec in peius
q̄ si sit votū licitum nō pōt mutari. ¶ S. si posset
mutari p̄cipue posset cōmutari in melius. s3 hoc
nō pōt: qz Ber. dicit de bene ordinatis mōasterijs
Nullus meo p̄silio egrediet desiderio artiozis vite
sine sup̄ioris licentia. q̄ rē. ¶ Sed p̄tra est: q̄ licet
semp̄ p̄ficē. q̄ pōt etiā votū in melius commutari.
¶ Alterius videt: q̄ pp̄ria auctē possit alius votū
p̄mutare: qz si aliq̄s post votū terre sancte voueat
religionē intrare: liberatus est si implet scōm: ut de
cre. dicit. sed pōt pp̄ria auctē religionē vouere. q̄ et
pp̄ria auctē pōt votū p̄mutare. ¶ S. ille q̄ fecit ali-
q̄ vota in in seculo: n̄ videt ad illa teneri postq̄ est
claustrū igressus ut q̄dam dicūt. sed potest pp̄ria
auctē ingredi claustrū. q̄ rē. ¶ S. votum t̄pale ex-
cedit a p̄petuo sola duratione. sed aliq̄s pōt pp̄ria
auctē p̄mutare votū t̄pale p̄grinationis in votū
p̄petuū religionis: ut dictū est. q̄ eadē rōne pōt mu-
tare pp̄ria auctē votū min⁹ diuturnū in votū diu-
turnius: sicut minoris p̄grinationis in maiorē.

Sed p̄tra: p̄mutatio est q̄dam dispensatio. sed nullus p̄t p̄p̄ia aucte disp̄sare i voto suo. q̄ nec p̄mutare. **R**̄ndeo d̄d: ad .j. q̄ōnez: q̄ circa hoc sūt diuerse opiniones. Quidā enī dicūt: q̄ q̄libet votum p̄t p̄ platos eccl̄ie dispensationē h̄ie p̄ libitū plati: q̄ ut dicit̄: in quolibet voto intelligit̄ p̄dit̄ onaliter volūtas plati superioris. s. pape: ad cui' dispensationē p̄tinēt actus subditoꝝ omniū: et ideo cū voluerit ille sūmus platus poterit relaxare obligatōz votū: ut non teneat votū iplere: q̄ conditio nō extat: sed hoc nō v̄ b̄n dicit̄: q̄ q̄dam sūt in q̄ bus est hō ita liber sui: q̄ ē p̄ceptū pape p̄t illa facē: sic p̄tinē et alia p̄silia diuina. v̄n absolute et sine p̄ditōe volūtat̄s alicui' plati p̄t alia vouere. Et iō alij dicūt q̄ nullū votū respicit dispensatōz s̄m q̄ dispensatio est iuris relaxatio: s̄ s̄m q̄ ē iuris declaratio: q̄ papa p̄t declarare hoc ius q̄ q̄n sit recōpensario maioris boni q̄ p̄t dimit̄i min' bonum ad q̄d se d̄ obligauit. s̄ hoc ē non v̄ verū: q̄ declarare ius nō est nouū ius facē: sed illud q̄d in iure erat manifestare. v̄n s̄m hoc nūq̄ p̄ dispensatōz voti fieret: nō contra ius q̄d erat p̄us contra ius: sed solus q̄d videbatur p̄tra ius et nō erat. Et ideo aliter d̄d: q̄ in voto p̄t disp̄sari ē s̄m q̄ dispensatio est iuris relaxatio ex aliqua legitima cā q̄ enī votum de illicito esse nō p̄t: nō aut̄ licz subtrahere alicui q̄d ei debetur: iō p̄ votum alicuius non p̄t fieri p̄iudicium suo plati quin d̄eat eius mandatis parere cum fuerit oportunū. v̄n si plati videat expedire aliqua rōnabili cā: vel pp̄ ipsū q̄d vouit: vel pp̄ alios: q̄ votum non seruet: p̄t eum ab obseruatione voti deobligare: q̄ als de iure obligatus erat. **A**d .j. q̄ d̄d: q̄ ad ea que cadūt sub voto cōmuni non solum obligat̄ aliq̄s ex voto: s̄ ex lege naturali et p̄cepto diuino: et iō ex p̄te ista ē: q̄ non possit habere dispensatōz sicut alia vota. **A**d .ij. d̄d: q̄ obseruare votū durante voti obligatione est de lege naturali: sed cessante obligatione voti nō est obseruatio eius de lege n̄ali: cessat aut̄ eius obligatio: v̄ ex se: ut q̄n seruatiū vergeret ad deteriorē exitum: et tunc p̄ declaratōz superioris si facultas petendi assit d̄z obseruatio voti p̄termitti: vel ex aucte superioris q̄ aliud magis necessarium iudicat: et in voto dispensat̄: nec tamē ex hoc homo mendaciū incurrit q̄ votum non seruat in tali casu: q̄ homo de futuris d̄z h̄ie p̄ias p̄ditōes adiūctas: vel explicite vel implicite: ut p̄ Jaco. v. **A**d .iij. d̄d: q̄ de voto p̄tinentie est duplex opinio. Quidam enim dicunt q̄ nullus p̄t dispensare: s̄ huiusmodi rō diuersa reddit̄ a diuersis. Quidā enī dicunt q̄ hoc ideo accidit: q̄ votum cōtinētie non p̄t p̄termitti sine hoc q̄ ad contrarium voti aliq̄s delabat: q̄d nūq̄ licet: sed votum paupertatis p̄t p̄termitti aliquo modo q̄ non directe crit cōtra votum: sicut cum aliquis h̄z pecuniā nō suo s̄z eccl̄ie nomine. sed hoc nihil ē: q̄ sic votum de ab-

stinendo aliqua die determinata a carnibus: non reciperet dispensatōz: aut votum de p̄grinatione q̄d est absurdum. Et ideo alij assignant aliam rōnem dicentes: q̄ hoc p̄uenit: q̄ votum cōtinētie non recipit recōpensatōz melioris eo q̄ non est digna ponderatio anime p̄tinentie: vel iō q̄ p̄ cōtinētia homo de domestico inimico triumphū caput: ut q̄dam dicunt: vel ideo q̄ p̄ religionē hō p̄fecte conformat̄ x̄po. vnde in voto p̄tinentie q̄d in voto religionis includit̄: et in alijs votis essentia libus religioni non p̄t dispensari: ut q̄dam dicūt. Sed hoc etiā non videt̄ sufficienter oīctum: q̄ bonum cōmune est multo melius q̄ bonum p̄uatiū pp̄ q̄d etiam homo interdum ab ocio sancte cōtemplationis remouet̄: que optima pars ē iudicij d̄i: Luc. x. ut cōmuni vtilitati p̄ximoz vacet: et ideo alij dicūt. p̄babilius: si cōmunis vtilitas tot' eccl̄ie: aut vnus regni vel puincie exposc̄t: posset p̄ueniēter et in voto p̄tinentie et in voto religionis dispensari q̄tūcumq̄ esset solennizatū. nō enim p̄ votum p̄t se homo deobligare ab eo in quo tenetur alteri: ut oīctum est. vnde talis posset imminere necessitas: q̄ posset alicui iuste p̄biberi ne p̄tinentiam aut religionē voueret eadem necitate manēte. p̄t etiam in voto dispensari iam facto. S̄z rōnes in p̄rium facte nō recte p̄cedūt. **J**ō d̄d: ad .iij. q̄ bonū p̄tinentie est multo dignius q̄ salus corporalis: et iō piculum corporalis mortis nō est sufficiens rō: ut in voto p̄tinentie dispenset̄. v̄n etiā nō pec. at qui in tali casu ex̄ns q̄ p̄tinentia videretur vergeri in piculum p̄sone: si p̄tinentia voueat: p̄cipue cum possit illi piculo p̄ alia remedia obuiari: sicut non peccat q̄ pp̄ aliq̄d opus virtutis se mortis piculo exponit. **A**d .v. d̄d: q̄ cū illis q̄ assumunt a statu religionis in statu platiōis nō dispensatur in p̄ncipalibus votis religionis: q̄ illa q̄ possidere vident: nō suo noie sed eccl̄ie possidēt. vnde nihil p̄ hoc p̄iudicat̄ voto paupertatis: nisi nec voto obediētie: q̄ obedientia respicit̄ statum p̄latōis i altero cui obedire tenet̄: et iō q̄ ille q̄ sub platiōe esse existit nō teneat̄ alicui obedire nō est ex hoc q̄ obligatio voti deficiat ex parte vouēns: s̄z q̄ subtrahitur platiō ex p̄te altera cui obedire tenebat̄. v̄n monachus q̄ abbati obedientiā p̄mittit: si ip̄e fiat abbas nō tenet̄ obedire alteri abbati: q̄ iam si h̄z abbatē. **A**d .ij. q̄ōnem d̄d: q̄ plenitudo p̄tatis i dispensando residet p̄ncipaliter summū potestatem: alij autem participant de hac potestate q̄tūm eis concessum est: ut quia omnes ad vnum recurrere non possunt per inferiores dispensationē recipere possunt. vnde in votis illis que non de facili dispensationem recipiunt: nec frequenter s̄z raro sicut votum religionis: et alia huiusmodi vota perpetua: solus papa dispensare potest: in alijs autem temporalibus votis: sicut peregrinationum et ieiuniorum et huiusmodi p̄nt etiam episcopi dispensare

nisi aliqd hoꝝ sibi papa reseruauerit: sicut dispē
 satio i voto ire scē. ¶ Ad p̄mū q̄ dicendū q̄ nō
 q̄cqd vtile ē s̄d̄ito p̄t sibi p̄latū quēz adhibēi
 s̄z maiora maiorib⁹ reseruānt: sic nō q̄libz medie⁹
 p̄tē cuiuslibet morbo occurrere: s̄z in piculosisib⁹
 morbis pitiores medici req̄runt. ¶ Ad 2^m dō q̄
 quis oēs sint dispensatores misterioꝝ dei: nō tū
 eglī: 7 iō nō oꝝ q̄ oēs in oibus dispēfate possint
 Ad tertiā q̄one dicendū q̄ in cōmutatōz voti 7
 dispensatiōem hoc interest: q̄ qñ votū cōmutat
 vouens absoluit ab vno 7 ligat ad aliud. s̄z qñ i
 voto dispēfat: simplicit̄ a voto absoluit sine h⁹
 q̄ ad aliud liget. vñ min⁹ ip̄orat voti cōmutatio
 q̄ dispensatio: 7 iō cū ex cā rōnabili i voto dispē
 fari possit: p̄t ēt votū cōmutari: vñ q̄ illud i qd
 fict cōmutatio ē meli⁹: vel q̄ ē minus piculosūz.
 ¶ Ad p̄mū dō q̄ aial imolatiū ex ip̄o voto de
 stinabat ad cultū dei: 7 iō iā quodāmo sc̄m erat
 7 p̄t hoc nō poterat ad cōes vsus d̄duci. Et fili
 ter etiā nūc si aliq̄s vouet religionē intrare: non
 p̄t aliū ponē loco sui in religionē: sicut etiā si vo
 uet ire in iram scām nō p̄t aliū loco sui mittere
 nisi p̄ dispensatiōem sup̄ioris. secus aut̄ est i alijs
 votis in q̄bus p̄sona determinata nō destinat ad
 sp̄alem cultū dei. ¶ Ad 2^m dō q̄ Ber. loq̄t cōsu
 lendo: q̄ qñq̄ ex anīmi leuitate qdā ad statū ali
 um trāseut sub specie artioris vite: 7 iō tutius est
 q̄ fiat p̄silio 7 licentiā sup̄ioris p̄lati: p̄cipue si nō
 credat q̄ ip̄se impedimentū irrōnabile p̄stet. ¶ Ad
 q̄rtā q̄onē dō q̄ in cōmutatōe ē qdā p̄tract⁹ qui
 nō p̄t p̄fici sine p̄sensu vtriusq̄ p̄tis: vñ cū hō p̄
 votū deo se obliget nō p̄t fieri imutatio voti: nī
 si inueniat p̄sensu ei⁹ q̄ vicē dei gerit in trā. s̄ p̄
 lati: nisi forte vnū votū ab alio includat. 7 q̄ vo
 tū religionis includit oīa alia vota: tū rōne p̄pe
 titatis: tū rōne obedientie qua hō voluntatem
 suā deo tradit: p̄ quā sui 7 oīum oīs eē p̄t: ideo
 ille q̄ aliqd votū tpale fecit p̄t nō req̄sita alicu
 ius p̄lati dispensatiōe religionē intrare: nō obstāte
 voto p̄cedente qd̄ igressū religionis impediret: pu
 ta p̄grinatōis vel alicuius h⁹ mōi. si aut̄ duo tpa
 lia vouit quoz vtrūq̄ ē alteri cōpossibile: debet
 vtrūq̄ seruare: nisi forte auctoritate sup̄ioris mi
 nus votū p̄cedēs i maius sequēs cōmutauēit. Si
 aut̄ sc̄dm votū sit oīno incōpossibile p̄mo: debet
 seruare mai⁹: 7 de minori fm arbitriū p̄lati satis
 facere. ¶ Ad p̄mū dō q̄ votū terre scē obligat ho
 minē ad fuiendū deo tēporali: 7 q̄tum ad deter
 minatū tps: sed votū religionis q̄tum ad oīa et
 fm oē tēpus: 7 iō qdāmo ē ampliatio voti mag
 q̄ cōmutatio. ¶ Ad 2^m dō q̄ q̄ p̄ introitū reli
 gionis hō moris p̄t vite: iō illa vota que vouit
 in seculari vita explēda nō tenet exoluere ex quo
 religionē intrat: 7 p̄cipue q̄ singularitas i religio
 nib⁹ ē piculosa: 7 on⁹ religionis adeo grauat q̄ nī ma
 net eadē facilitas ad obseruandū votū: q̄ in secu

lari vita erat: tñ quidā dicunt q̄ debet p̄lato suo
 exponere: 7 ille p̄sari p̄ditōib⁹ persone: 7 voti po
 terit cū eo dispēfate. sed fm alios hoc nō exigit:
 q̄ ex ip̄sa vi voti religionis a p̄orib⁹ votis ē abso
 lutus rōibus dictis. ¶ Ad 3^m dō q̄ p̄petuū vo
 tū respicit oē tps: 7 iō nō manet aliqd tps p̄ cūis
 expletionez q̄ possit aliud votū tpale impleri: sicut
 manet tps ad implēdū votū mai⁹ diuturnū post
 votū min⁹ diuturnū: 7 p̄t hoc nō ē sille.

AD quintū sic pro

cedit. videt q̄ virginib⁹ vouentib⁹ p̄tinē
 tiā nō obeat sp̄ale velū p̄ alijs que p̄tinētiā voue
 rūt 7 corrupte sūt: q̄ tā v̄ginitas q̄ p̄tinētie vo
 tū viris 7 mulierib⁹ cōia sunt. s̄z viri in v̄ginitate
 continentia vouētib⁹ nihil aliud datur q̄ alijs
 q̄ v̄ginitatē pdiderūt. s̄ nec v̄gines debent p̄ alijs
 speciale velū accipere. ¶ Preterea: signa in noua
 lege non sunt inania sed fructuosa: q̄ sacramen
 ta noue legis grām p̄ferunt. sed virginalē velum
 nō videt esse fructuosum: q̄ grā nō p̄fert in ip̄so:
 als esset sacramentum: 7 deberet corruptis dari:
 que etiam indigent auxilio gratie ad continētiāz
 p̄seruandā. ergo videtur q̄ virginibus nō debeat
 tur aliquod velum speciale p̄t alijs. ¶ Preterea
 p̄secratio q̄ adhibetur viris in susceptione ordi
 nis est maior q̄ illa que adhibetur mulieribus in ve
 latione. sed consecratio ordinis non exigit virgi
 nitatem in consecrato: ergo nec mulieris velatō.
 ¶ Preterea: nullus debet pro pena quaz sustinuit
 iterum puniri. sed aliquando mulieri p̄ pena in
 fertur q̄ corrupat: sicut pater in his que omni
 no per violentiam corrupunt. ergo non debet
 talibus ad minus virginalē velum denegari.
 ¶ Preterea: quandoq̄ si virginalē velum corru
 pte denegatur sequit scandalum astantiū: 7 peri
 culum homicidij: sicut cū aliqua est occulte cor
 rupta: ergo videt q̄ saltem in tali casu virginalē
 velum alijs q̄ virginib⁹ dari debeat. ¶ S̄z cōtra
 in officio ecclesie non decet esse aliquam falsitatē
 sed in toto officio quo velantur virgines sit men
 tio de carnis integritate: ut patet diligenti inspicie
 ti: ergo nō debet velum virginalē corruptis dari.
 ¶ Preterea: p̄ velationez mulier quodāmo chri
 sto desponsat: qui est dignior q̄ pontifex aliquis
 veteris legis. sed in veteri lege pontifici non lice
 bat aliquam nisi v̄ginem desponsare. ergo nō oꝝ
 aliq̄ nisi virgo velari. ¶ R̄ndeo dō: q̄ ea q̄ corpora
 liū in ecclesia agunt signa sūt sp̄ialiū. s̄z q̄ corpo
 rale signū nī sufficient̄ rēp̄sētare p̄t sp̄iale signū:
 tum: oportet qñq̄ q̄ ad eandē rem sp̄ialē signā
 dā plura signa corporalia aptent. ¶ D̄simoniū s̄
 sp̄iale chusti 7 ecclesie hēt 7 secūditatē p̄ quam
 regeneramur in filios dei: 7 incorruptōem: quia
 ch̄ristus elegit sibi ecclesiā nō h̄ntem maculā aut
 rugā: aut aliqd h⁹ mōi: vt d̄ Eph. vi. vñ d̄ Cori.

f

2. Despondi vos vni viro vginē castā exhibē chris-
 sto. sed corporalis fecunditas itegritatē carnis non
 patit: et iō oportuit diuersis signis representari spi-
 rituale coniugū christi et ecclesie: q̄tum ad secundi-
 tatē: et q̄tum ad integritatē. sic ḡ p̄ matrimoniū
 carnale representat matrimoniū spūale: q̄tum ad
 fecunditatem: ita oportuit aliqd̄ esse qd̄ representa-
 ret p̄dictum spūale matrimoniū q̄tum ad casti-
 tate. et hoc fit in velatōe vginum: sicut p̄ oīa q̄
 ibi p̄ferunt et gerunt ostēdit. et p̄pter hoc sol' ep̄s
 cui cura ecclesie cōmittit vginē desponsat velan-
 do nō sibi s; christo. q. sponsi paranymp̄ et ami-
 cus. et q̄ itegritatis significatio plene pot̄ eē in cō-
 tinentia vginali. s; in cōtinentia vginali ē semiple-
 na: p̄pter hoc ēt viduis dat aliqd̄ velū: nō q̄dem
 cū illa solennitate qua vginibus dat. ¶ Ad p̄m ḡ
 dicendū: q̄ ecclesia in matrimonio spūali se h; vt
 sponsa: christus autē ut sponsus. p̄ votū at̄ p̄tinen-
 tie aīa christo desponsat: vñ nō cōpetit ut hec de-
 sponsatio significet i viro: sed i muliere tm̄. ¶ Ad
 2m̄ dicendū: q̄ in consecratōe vginum: sic et in vn-
 ctione regū et i alijs h' mōi benedictiōib' gratia
 dat: nisi sit impedimentū ex pte suscipiētis: s; tñ hu-
 iusmōi sacra nō dicunt: q̄ nō sūt instituta ad cu-
 ratōem morbi pcti sic alia sacra. ¶ Ad 3m̄ dō: q̄
 in ordinis susceptōe non p̄secrat aliqs̄ in sponsū
 sed in ministrū sponsi. vñ nō requirit vginitas ad
 significandū itegritatem spūalis m̄imonij: sic re-
 qui rit in velatōe eius q̄ p̄secrat in sponsā. ¶ Ad
 q̄rtū dō: q̄ ille que p̄ violentiā corrupunt: si nullo
 mō p̄sentiat vginitatis gloriā q̄ ad deū nō p̄dūt.
 s; q̄ valde est difficile q̄ in tali delectatōe aliquis
 placētis motus nō insurgat. iō ecclesia q̄ d̄ iterio-
 ribus iudicare nō pot̄: cū exteri' corrupta sit: eam
 int' vginē nō velat. vñ Leo papa dicit: Ille famu-
 le dei q̄ integritatē pudoris opp̄ssione barbarica
 pdiderūt: laudabiliores erūt i hūilitate et v̄cūdia
 si se incōtaminatis nō audeant copulare vginib'.
 ¶ Ad q̄ntū dō: q̄ nullo mō ille q̄ sunt corrupte
 occulte: siue a viris siue alio mō sūt velande: q̄a
 pp̄ vitandū scandalū nō d̄bent ecclesie sacra uel
 sacramentalia variari. S; sic q̄dam dicūt q̄ pot̄
 aliq̄ cautela adhiberi ad vitandū scandalū: ut sc; z
 illa q̄ nō sūt de s̄ba vginalis veli: ut accensio cāde-
 larū et alia h' mōi fiant: mutatis occulte his que
 sūt de s̄ba vginalis veli: puta vt q̄ nomen virgini-
 tatis in castitate variet.

¶ Ad II.

Unde queritur

Que scandalo. Et circa hoc q̄runē
 quatuor: p̄mo quid sit: sc̄do vtrū sit
 pctm̄: tertio q̄bus cōpetat: q̄rto q̄
 sunt dimittēda p̄pter scandalū.

Ad primum sic proce-

dit: videt q̄ iconueniē assignet diffinitō

scandali que sumit ex glo. Mar. xvij. sup illud
 Ue mūdo ab scādali. s. Scādali est ocm̄ v̄l scm̄
 min' rectū p̄bēs alijs occasionē ruine. scandalū
 .n. diuidit in actiū et passiū. s; hec diffiniō p̄
 p̄uere scādalo passiuo: ḡ n̄ p̄uertit cū diffinito et
 sic ē icōpetēs. ¶ Nū. xxxi. sup illud: Ulciscē
 pus filios isrl' et. d̄ q̄ scādali ē: cū recte ābulāri
 deceptio s̄mittit ad ruinā. sed nō oē ocm̄ v̄l scm̄
 minus rectū est deceptio. ḡ scādali diffinitio ē in
 cōpetenti assignata. ¶ N. sic pctm̄ ois et operis
 pot̄ alteri p̄stare occasionem ruine: ita et peccatū
 cordis: p̄cipue qm̄ p̄ exteriora signa i noticiā alio-
 rū pdit. s; in diffinitione p̄missa tangit pctm̄ ois
 et operis: nō at̄ cordis. ḡ inconueniē assignatur.
 ¶ N. occasio significat cām p̄ accidēs. s; etiā bo-
 nā interdū p̄ accidēs sunt ca maloz. ḡ nō solūz
 dictū vel scm̄ minus rectū p̄bet alteri occasionez
 ruine: sed etiā si sit rectūz debet dici scandalum.
 ¶ N. Ela. viij. d̄ de christo: Erat in lapidez et in
 pctrā scādali. sed in christo nō fuit aliqd̄ minus
 rectū. ḡ nō ē d̄ rōe scādali q̄ sit aliqd̄ min' rectū.
 R̄ideo dō: q̄ scandalū nomen grecū est: et impa-
 ctione significat in latino: q̄ q̄dem p̄pe d̄ in cor-
 poralibus: in spūalibus autē transūptiue: vñ o; z
 q̄ spūale scandalū de quo loq̄mur sumat̄ ad s̄llā
 tudinē corporalis impactōis: q̄ q̄dē non fit nisi am-
 bulanti aliqd̄ in via obijciat qd̄ ei sit occasio ca-
 dendī et si non cadat. nihil at̄ ab alio scm̄ ē natū
 casuz facere ei' qui in via dei ābulat: nisi sit aliqd̄
 min' rectū in noticiā ei' p̄cedēs vel v̄bo vel sc̄o: et
 iō d̄ictū vel factū minus rectū est id ad quod spi-
 rituali sit impactio: et occasio alteri ruine: cui
 quo nō p̄sistit scandalū. ¶ Ad p̄mū ḡ dō: q̄ sic in
 corporali impactōe est duo p̄siderare. s. ipsā ipa-
 ctōem cadentis: aut eius q̄ ad casū disponit: et illō
 ad qd̄ sit impactio qd̄ d̄ obex: ita et in spūali: et
 vtrūq; nomen scādali accipit: sed nō vniūoce: s; ut
 cū ē fides d̄ ipsa res credita et actus credēdi. ipsa
 ḡ spūalis impactio q̄ aliquis ad casum disponit d̄
 scandalum passiū: s; obex spūalis ad que sit im-
 pactio d̄ scandalū actiū: et sic diffinit h' scanda-
 lū: q̄ ex dicto vel sc̄o minus recto aliqs̄ ad ruinā
 disponit. ¶ Ad secundū dō: q̄ tunc aliqs̄ p̄ se lo-
 quēdo pctm̄ aliqd̄ facit qm̄ ex itentiōe opat̄: et nō
 qm̄ p̄ter itentiōem eius pctm̄ accidit: sic p; in bo-
 micidio casuali: et iō tunc p̄pe aliqs̄ scandalū facit
 qm̄ ruinā p̄ximī p̄curare intendit. q̄cūq; autē ad
 peccandū iducit decipit: q̄ ois malus ignorans: ut
 p̄hs dicit in 3' eth: et iō vbiq; est scandalū per se
 loquendo ocm̄ vel factū minus rectū est deceptō
 q̄dā q̄ submittit ambulāri ad ruinā. Uel dō: q̄ d̄
 eē deceptio inq̄tum ē deceptōis occasio vel ca: q̄
 ois peccās decipit: ut dictū est. ¶ Ad 3m̄ dicendū:
 q̄ spūalis obex q̄ scādali d̄ o; q̄ i via ābulanti
 obijciat: qd̄ sit dū in noticiā ei' venit. pctm̄ at̄ cor-
 dis in noticiā alterius venire n̄ potest: nisi p̄ signa

aliq; que reducunt ad peccatū oris vel opīs: et iō
in diffinitōe scandalī ponit tñ dictū vel factū mi
nus rectū: et nō fit mentio de pctō cordis. ¶ Ad
q̄rtum dō: q̄ occasio nō sp̄ noiat cām p̄ accidens
sed q̄nq; cām p̄ se insufficientē: et sic in diffinitōe
p̄missa sumit. pctm̄. n. non pōt hēre ab exteriori
aliquā cām sufficientē: eo q̄ voluntariū ē: s; pōt
hēre aliquā cām inducentē: que q̄dem cā q̄nq; p̄
se nata est inclināre ad pctm̄: vel ex suo genē: vel
ex intentōe alicui p̄ponētis eā ad h̄ q̄ aliq; idu
cat ad pctm̄: et tūc illud dī dare occasiōē ruine.
q̄nq; aut p̄ accidens aliq; inclināf ab aliq; i pctm̄
q̄d de se nō ē natū inclināre in illud: sic etiā in cor
poralibus aliq; in via plana ipingit et cadit: et tūc
dī ipsemet sumē occasiōē ruine nulla sibi occa
sione ab extēiori data: s; talis cā ruine nō pōt scā
daluz noiarī: q; cause nō q̄nq; noia fortiant ex p̄
se effectibus: nūq; tñ ab his q̄ p̄ accidens eueniūt
noiarī p̄sueuerūt. ¶ Ad q̄ntū dō: q̄ christus nō
dī eē petra scandalī q̄si p̄ se scādali cā: q; ipse non
dedit alicui occasiōē scādali: s; dī eē in petra scā
dali: ita q̄ p̄positō nō ordinē cause: s; p̄secutiōem
ip̄ortet: q; ex his q̄ christus fecit p̄secutiō est scāda
lū iudeorum.

Ad secundū sic proce

dit: videt q̄ scādali nō sit pctm̄ sp̄. nullū
enī necessariū ē peccatū. sed necesse est vt veniant
scandala: vt dī Mat. xvij. q̄ scandalū nō ē pctm̄
¶ S. oē pctm̄ est ex diaboli incentiuo: nō ex pie
tatis affectu. s; Mat. xvi. vbi dī Petro: Uade re
tro me sathanas: scādali mibi es. dicit glo. Error
apli ex pietatis affectu venit pot̄ q̄ ex incentiuo
diaboli. q̄ nō oē scandalū est pctm̄. ¶ S. Hiero.
dicit: Parū distant in vicio scandalizāre et scāda
lizari. sed scandalū passiū: vt vī pōt esse sine pec
cato: sic et i p̄actio corporalī q̄nq; ē sine casu. q̄ et
scandalū actiū pōt eē sine pctō. ¶ S; dō: omne
dictū vel factū minus rectū est pctm̄. s; scandalū
est h̄ moi. q̄ rē. ¶ S. Nūi. xxx. dī in glo. lōge gra
uius peccatū ē dare pcti cām: q̄ peccare. s; q̄cūq;
scandalizāf dat cām peccādi. q̄ peccat. ¶ Alterius
vī q̄ non sit speciale peccatū: q; fm̄ p̄m̄ in q̄nto
Ethi. Ois sp̄alis iniustificatō q̄nq; iuenit sepe
ab oibus alijs iniustificatōib; . s; scādali nō inue
nit sepe ab alijs pctis: q; sp̄ est dictū vel factū
min; rectū. q̄ nō ē sp̄ale peccatū. ¶ S. fm̄ quodli
bet gen; peccati p̄tingit aliq; dēni vel sc̄m̄ minus
rectū p̄bens occasiōē ruine. s; hec est diffinitio
scandalī. q̄ scādali nō est aliquod sp̄ale peccatū.
¶ S. q̄cūq; peccat corā alio scandalizāf. s; corā
alio peccare n̄ addit supra pctm̄ simplicit; aliqua
differentiā specificā: s; circūstantiā q̄ndaz: sic nec
occulte peccare. q̄ scandalū nō est sp̄ale peccatū.
¶ S. agens p̄portionat patienti. sed scandalum
passiū non est sp̄ale pctm̄: q; q̄cūq; pctō aliq;

ruat exemplo alterius scandalū pati dī. q̄ nec scā
dalū actū est sp̄ale pctm̄. ¶ S; dō: p̄tingit pecca
re in se: in deū: et in p̄ximū. s; scandalū est pctm̄ i
p̄ximū. q̄ ē in sp̄ali genere pcti. ¶ S. malū dicit
aliq; q; nocet fm̄ Aug; . s; scandalū h; sp̄alem
rōnem nocenti. q̄ ē sp̄ale peccatū. ¶ Alteri vī
dēf q̄ scandalū sp̄ sit mortale pctm̄: Mat. xvij.
sup̄ illud: Ne mudo a scandalis. dicit glo. Immū
net eterna dānatio inundās p̄p̄ scandala. s; eter
na dānatio nō debet nisi p̄p̄ peccatum mortale.
q̄ scandalū sp̄ ē peccatū mortale. ¶ S. vita sp̄ial
est dignior q̄ corporalī. s; q̄ subtrahit alicui vt
tā corporalē mortaliū peccat. q̄ et q̄ scandalizāf: cū
subtrahat sp̄ialez vitā inducens alterū in ruinā.
¶ S; dō: scandalū est dictum vel factū min; rectū
p̄bens alteri occasiōē ruine. s; ē peccatū veniale
est h̄ moi q̄nq;. q̄ scandalū q̄nq; ē peccatū venia
le. R̄ndeo dō ad p̄mā q̄ntem: q; duplex est scan
dalū. s. actiū et passiū: vt ex dictis p̄. passiū
q̄dem scādali sp̄ peccatum est: q; ille scandalum
patit qui aut a via dei cūct; aut saltes in via re
tardat; quod non potest eē sine mortali vel venia
li pctō. actiū etiā scandalū semp̄ est peccatum:
q; scandalum actiū semp̄ ē aliquid quod q̄ntū ē
de se natum est inducere alterū ad peccādū: et ta
le semp̄ aliquā inordinatōem h;: vel ex genere
actus: vel saltē ex circūstantijs p̄sone loci et t̄pis.
et iō semp̄ ē pctm̄. s; q̄nq; scandalū actū pot̄ eē
sine peccato alicuius scandalū patiēt; q̄n. s. aliq; q̄
q̄ntū ē de se dat occasiōē ruine: s; alius non ru
it. q̄nq; etiā ecōuerso est scandalūz passiū sine
pctō alicui facietis scandalū: vt q̄n aliq; sibi su
mit occasiōē ruine: ex eo q̄d ab altero nō inordi
nate sit. ¶ Ad p̄mū q̄ dō: q; duplex est necessitas
vna absoluta siue aliq; sit necessariū p̄ seipsum:
sic necessariū est deū eē: siue ex coactōe alicui; cau
se exterioris: sicut violentū dī necessariū: et sic nō
est necessariū scandala euenire. Alia est necessitas
p̄ditionata: q̄ n̄ repugnat voluntario: et sic necesse
ē scandala euenire necessitate p̄ditionata ex trib; .
¶ Dumo ex ipsa p̄scentia et p̄destinatōe diuina: si
cut dicimus: necesse est hoc esse si deus p̄uidit: et
talis necessitas non repugnat libertatis arbitrio:
vnde sup̄ hūc locū dicit Chryso. cū dī: necesse nō
sp̄ontaneū p̄tatis destruit: neq; libertatē electōis
nō igit p̄dictio eius scandala inducit: neq; q; p̄
dixit hoc sit: sed q; futurū erat: p̄pter hoc p̄dixit
scōo ex inclinātōe fomitis: sicut etiā dicim; q; ne
cesse est peccare venialit; : q̄uis sit possibile singla
venialia peccata vitare. tertio ex vtilitate p̄sequē
te quā de; ex scandalis elicit: sic oia vtilia dicunt
necessaria. ¶ Ad secundū dō: q; h; illā glo. videt
q; Petrus nō peccauerit volēs passiōē christi i
pediri: q; passio christi poterat et placere lauda
bilis: et displicē fm̄ diuersa: et tūc scandalū sumit
large p̄ quolibet ipedimento alicui p̄sinto in via

aliqua: quā psequi intendit. ¶ Ad tertium dō: q̄ p se loquēdo scandalū actiuū est maior peccatuz q̄ passiuū: q̄ in vnoq̄ genere cā est potior: effectu tñ aliqñ pot̄ esse maior passiuū q̄ actiuū: qñ aliq̄ maioris ruine occasione sumit q̄ sibi def: sic etiā qñq̄ est passiuū pctm̄ sine pctō agētis. Qd̄ autē Hiero. dicit intelligendū est q̄tū ad genus peccati: 7 nō q̄tū ad q̄tū reatus: 7 tñ alia ppositio falsa est. s. q̄ scandalū passiuū nō sit pctm̄: q̄ ipsa ipactio spūalis q̄dam pctm̄ est: inq̄tuz ē q̄dam retardatio a via dei: 7 q̄uis dicat passiuū scandalū: nō tñ est oīno passio: s̄ quedā actio: q̄ enī nō pot̄ sufficiens peccati cā ab exteriori p̄beri alicui: q̄si cogens ipsū ad peccandū: ille q̄ scandalizaf cooperat agenti: 7 iō peccat. ¶ Ad scōaz qōnem dō: q̄ actus aliq̄s determinat ad speciē motus duplici. vno mō ex pte obiecti: sic fornicatio ex h̄ q̄ ē circa delectabilīa tact̄: 7 hec determinatō est malis: 7 respicit hitum elicientē actū: alio mō ex pte finis: 7 hec ē formalis specificatō: 7 respicit hitū imperantē. Lōtingit at̄ qñq̄ q̄ ad eandē speciē determinat actus ex vtraq̄ pte: sic qñ aliq̄s act̄ ad eodē hitū elicit 7 imperat: vt cum q̄s fornicatur p̄p̄ delectatōem: qñq̄ aut̄ ex vtraq̄ pte determinat: s̄ ad diuersas spēs: vt qñ act̄ ab vno habitu elicit: 7 ab alio imperat: sic cuq̄ quis fornicat p̄p̄ lucrū: determinat enī ad spēm luxurie ex obiecto s̄ ad spēm auaricie ex fine: nō tñ sūt ibi duo pctā s̄ vnu pctm̄ duplex: cū sit vnus actus. qñq̄ etiā euenit q̄ aliq̄s actus nō determinat ad aliquā certā spēm ex pte obiecti: s̄ ex pte finis: eo q̄ h̄ determinatū habitū a quo iperat: s̄ non a quo eliciat sic edificare p̄ximū: quē actū charitas non elicit: q̄ nō est elicit nisi interior: act̄ p̄ quos non fit edificatio: s̄ iperat eū 7 ab alijs v̄tutib̄ elicit materialit̄: nō determinat ab aliq̄: s̄ ab oibus: quia charitas oibus imperare potest. 7 q̄ scandalum actiuū est peccatū oppositū edificationi p̄ximorum: iō malit̄ loquendo ex parte materie 7 habitū elicientiū non est spāle peccatū: s̄ solū loquēdo formalit̄ ex parte finis 7 habitus imperatiōis: q̄ est hitus charitati opposit̄. s. vitium odij: 7 ideo qñ aliq̄s oīm vel factū min⁹ rectū facit: intendēs occasionem ruine p̄ximo p̄stare: spāle pctm̄ scandalizandō cōmittit. Si at̄ p̄ter intentōem suā accidat non erit scandalū actiuū speciale peccatū: tñ erit circumstantia quedāz peccati: eo q̄ sic quilibet actus virtutis h̄ ordinē ad finem charitatis etiā si actu nō ordinēt in finē illū: 7 sic h̄ aptitudines ut impetur a charitate: ita quodlibet pctm̄ q̄tuz ē de se h̄ ordinē ad p̄ximū finē: etiā si ille finis nō intendat ab agente. ¶ Ad p̄mū q̄ dō: q̄ peccatuz scandalū actiuū inuenit qñq̄ separatū ab oī alia spē pcti: qd̄ p̄sistit in actu exteriori: ut qñ actus exterior de se nō esset pctm̄: nisi inq̄tū p̄ quandā similitudinē peccati: quā h̄ natū ē dare occasionē rui-

ne in manifesto factū: sic comedere idolotrophicuz 7 iō etiā in diffinitione scandalū nō dicit̄ oictuz vel factū puerfum: sed minus rectū. 7 sic patet q̄ obiectio p̄cedit ex falsis. ¶ Ad scōm dō: q̄ ratio illa p̄cedit ex pte elicientiū hitū: 7 non ex parte hitus imperatiōis. ¶ Ad tertium dō: q̄ hec circumstantia corā alio nō addit peccato ex sui rōne nouam spēm: sed ex fine ad quē p̄ talē circumstantiā ordinabilis est: vñ ē peccare in occulto non trahit pctm̄ ad aliam spēm: q̄ p̄ hoc nō recipit ordinē in alii finem. ¶ Ad q̄rtū dō: q̄ ille q̄ scandalizaf: 7 agit 7 patit̄: actio at̄ sua non p̄tinet ad genus scandalū sed ad aliud quodcūq̄: sola aut̄ passio sua p̄tinet ad genus scandalū. 7 q̄ nullus peccat finē q̄ patit̄ sed solū finē q̄ agit: iō scandalū passiuū nō ponit speciale peccatū: sic scādalu actiuū: qd̄ ex ipsa actio ne ad genus scandalū p̄tinet. ¶ Ad tertiam qōz dō q̄ duplex est scandalū: vt dcm̄ est. s. actiuū 7 passiuū: 7 vtrūq̄ est qñq̄ veniale: qñq̄ mortale peccatū. passiuū quidem mortale peccatum est qñ aliquis ex pctō alterius i pctm̄ mortale ruit: siue sc̄m̄ agentis sit bonum: siue indifferens: siue malū: mortalis aut venialis peccati. sed veniale pctm̄ est qñ aliquis ex facto alterius quocūq̄ nō ruit: sed disponit ad ruinā: sicut qui impingit disponitur ad casum: etiā si non cadat: vñ glo. Ro. xiiij. Scandalū p̄tristatōem nominat. sed actiuū scandalū potest accipi duplici: vno mō formalit̄ qñ .s. est spāle peccatū: ex hoc q̄ intendit alii scādalizaf: 7 sic si intendat p̄ximū inducere in peccatum mortale mortaliter peccat. si autem intendat inducere ad aliquod veniale: peccat venialit̄: q̄tū p̄tinet ad rōnem scandalū: quia si intendat ducere in peccatum veniale per actum mortalis peccati: peccaret mortaliter: sed hoc accideret scandalo. alio modo materialiter: quando est circumstantia peccati: quia non intendit p̄ximū nocumētū: 7 tūc idē iudiciū ē d̄ scādalo: 7 de actu q̄ aliquis scandalizaf: qui qñq̄ ē veniale: qñq̄ mortale peccatum: nisi forte esset veniale aut indifferens habens similitudinē mortalis peccati. tunc enim scandalum actiuū esset peccatum mortale: cum ex aliquibus circumstantijs concurrentib̄ ex q̄bus estimari p̄babiliter possit q̄ infirmi aspicientes peccaret mortaliter. ¶ Ad p̄mū q̄ dō: q̄ dñs loquitur de scandalo actiuo: quod est pctm̄ mortale. ¶ Ad secundū dō: q̄ ille qui scandalizaf non aufert semper vitam spūalem: q̄ qñq̄ factū ei⁹ nō ē natū inducere in pctm̄ mortale: 7 si alius quis ēt ex h̄ p̄ culpā suā in pctm̄ mortale ruat: 7 p̄terea q̄ aufert vitam corporalē: dat sufficientē cāz nālie mortis. s̄ q̄ scandalizaf nō dat sufficientem cām mortis spūalis: ut dictum est.

Ad tertium sic procedi
tur: videt q̄ scandalū passiuū non sit tñ

puffilloz: christus. n. puffillus nō fuit: sed pfectissimus. sed christus passus fuit scandalum a Petro cui dixit: Scandalum mihi es. Matth. xvi. § 7c.

¶ N. nullus pot' amare: nisi aliq's amet. § nullus pot' scandalizare: nisi aliq's scandalizet. § ille qui corā pfectis viris peccat: scandalizat non alios q' videntes. § pfecti scandalizant: & sic nō solū puffilli. **¶** Et pfecti interdū venialit' peccāt. § qñqz veniale peccātū ē scandalū. § etiā pfecti scandalizantur. **¶** Sz ē q' dñs Mat. xvij. vbi loquitur de scandalō: non facit mentioez: nisi de scandalō puffilloz. § ipsi soli scādalizant. **¶** Ap' Ro. xij. vbi dicit de scandalizat: q' p'cia eoz cū sit infirma polluit. sed pfecti nō hnt p'ciam infirmam. § 7c.

¶ Lterius v' q' ē pfectis cōpetat scādalū actiuū christus. n. pfectissimus fuit. sed ipse scandalizauit: q' possit ē in ruina mltioz: vt dicit Luc. ij. Et pharisei audito vbo eius scandalizati sūt: vt dicitur Mat. xv. § scandalū actiuū cōpetit pfectis.

¶ Petrus postq' fuit spūscō cōfirmat' pfect' fuit. § ipse scandalizauit: q' scō suo cogebat gētes iudaizare. § 7c. **¶** Sz d' mō. n. est eiusdē puocare exemplis ad bonū: & scandalizare. § p'mū est pfectoz: vt p' Mat. v. Sic luceat lux vestra 7c. § nō est eoz scandalizare. **¶** Lterius v' q' soli pfecti pnt scandalizare: q' p'ria p'rijs rñdere debent. sed scandalū passiuū diuidit' ē actiuū. cū § solis puffilis pueniat scandalū passiuū solis pfectis puenire poterit actiuū. **¶** Ille solū scandalizat: q' exemplo suo puocat ad peccandū: § hoc est illorū tm quoz vita in exemplū alioz est posita. § p'latoz: & religioz. § iploz tm ē scandalū actiuū.

¶ Sz d' Petrus an' passionē nondū erat in statu pfecto: q' nondū erant celi. i. apli vbo dei: et spū ois eius pfirmat'. sed ipse q'ruj in se fuit scādalizauit: vñ ei dicit: Scandalū mihi es. Mat. xvi. § scandalū actiuū nō est pfectoz tm. **¶** Rñdeo dō ad p'mā qōnem: q' scandalū passiuū patit aliquis dupliciter: vno mō ex p'ba electōe: sicut cū quis videns aliqū peccantē eligit sequi eū ad peccandū & sic nō est pfectoz scādalū passiuū: q' ipsi sequitur pncipalit' christi exemplū: & pcepta dei: & rōis bonū: vñ nullius exemplū p' p'ca sequunt'. alio mō pter electōem: sicut cū ex scō alteri' alicui sb' outur aliquis p'cupiscentie motus: vel etiā tristitie: aut ire: aut alicuius huiusmodi: & sic scandalū passiuū pot' esse quo: vñlibet pfectoz fm statu vie. § q' pncipale motus electio est: vt p'ba dicit i viij. Ethel. cōit dicit q' scandalū passiuū non est pfectoz.

¶ Ad p'mū § dō: q' christus dixit Petro: Scandalū mihi es. nō q' ex facto eius scandalizatus sit: § q' Petrus q'ruj i se fuit aliquo mō ei scādalū dedit. **¶** Ad secūdū dō: q' grāmatic' loquēdo ois actiua puerit in passiuā: q' grāmatic' nō p'siderat sb'am actōis: sed modū significādi. omne aut' vbum actiuū significat actōnem ut in alium

trāscuntē: § p'siderando sb'am actōis aliqū actio egredit ab agente: & nō ptingit vsqz ad patiens: qd hz in sua ptate recipere effectum agentis: & nō recipere: vel ppter aliquod impedimentū interueniens: & ideo realit' loquendo in oibus actōnibus que terminant ad aliquid extra agētē actiua nō puerit in passiuā: sicut est pcutē: occidere: scandalizare: & alia huiusmodi: sed amare: & cognosce re sūt actus interiores aie: que non p'grediunt ad rem extra: nisi fm q' est aliqualit' in ipso agente: & ideo in talibus actōnibus etiā realit' loquendo sē per actiua in passiuā conuertit. **¶** Ad 3^m dō: q' quis vir pfectus qñqz ex electione etiam aliq' veniale peccatū cōmittat: siue ex pposito: nō tm eligit sequi aliqū in peccato etiā veniali: quia ista est valde leuis cā peccandi: sed qñqz alia cā mor' peccatum veniale eligit. **¶** Ad scōdam qōnem dō: q' scandalum actiuū qñqz est veniale: qñqz mortale peccatum: vt ex dictis patz: fm ergo q' ē mortale peccatū nullo modo pfectis competit: sic nec peccare mortali: sed fm q' est veniale peccatum conuenit etiam qñqz pfectis: sic & p'ctm veniale: i. q'rum in eis aliquid infirmitatis remanet. **¶** Ad p'mū § dō: q' quia aliqui ex factis aut dictis christi supserunt occasiōē ruine: dicit' ē in ruina: & in scandalum: nō q' ipse dederit aliquam vel modicam occasiōē ruine. vñ non legitur q' christus aliquos scandalizauerit: § q' aliqui ex factis v' v'bis eius scandalizati sūt. **¶** Ad 2^m dō: q' Petrus fm Aug' in rei veritate reprehensibilis fuit in scō illo: non quia puerse operatus sit: sed indiscrete: & ideo fm hoc non est inconueniens dicere q' venialit' peccauerit scandalizando. sed quō Hiero. excuset Petrum etiā a peccato veniali supra dicit. i. d' cō ē. **¶** Ad tertiā qōnem dō: q' etiā impfecti pnt dare suo dicto vel facto aliq' occasiōē ruine: vel indirecte puocando exemplo: v' directe puocando ad malū psuadendo v'bis: aut cōmouēdo factis: & ideo nō ē dubiū q' quilibet impfectus pot' scandalizare. **¶** Ad p'mū § dō: q' in viris pfectis est aliqua dispositio phibens scandaluz passiuū ab ipsis. sed in viris impfectis nihil est qd phibet at scandaluz actiuū: & ideo rō non sequit'. **¶** Ad 2^m dicendū: q' scandalum actiuū non consistit in hoc tm q' aliq's exemplo suo puocet aliā ad peccandū: sed in hoc q' dat occasiōē ruine alteri q' cuiqz mō. **¶** Lōstat at q' quilibet imperfectus pot' dare alteri occasiōē ruine: vel psuadendo v'bis: v' puocādo ad ipatientiā p iustas psecutiōes: & iō nō ē dubiū q' impfect' pnt scādalizare: & tm ē flm ē qd dicit q' impfect' nō scandalizat p modū exēpli: q' de vni cuiqz mādauit d' p'rio suo: vt p' Ecclē. xvij. & iō q'libz tenet ad h' q' edificet p'ximū exēplo suo. ex p'rimēto ē scit' q' exēplo eoz q' nō sē i statu pfectōnis mlti ad peccandū puocant: q' nō solū exempla maioz: § et eqliū & minoz nata sunt mouere.

No quartus sic pro
cedit: Uidet q̄ veritas sit ppter scandaluz
dimittenda. i parabola de gānia dicit glo. Aug.
Lū mltitudo est in cā vel pnceps detrahendū est
seueritati. sed nō nisi ppter scandalū. q̄ veritas iusti
cie ppter scandalū dimittēda est. ¶ **V**itatio cui
libet peccati p̄tinet ad veritatē vite. sed hō ad vi
tandū scandalū p̄ximi debet peccatū veniale cō
mittere: quia plus debet cauere dānū eternū p̄xi
q̄ patī p̄ peccatū mortale quo scādaliq̄atus ruit
q̄ dānū tpale suū q̄ patī p̄ peccatū veniale. q̄ ve
ritas vite dimittēda est ppter scandalū. ¶ **A**liq̄
subtrahit p̄dicatio ppter scandalū generale. s̄ p̄
dicatio p̄tinet ad veritatē doctrine. q̄ veritas do
ctrine dimittēda est ppter scandalū. ¶ **S**ed p̄tra
est q̄ Greg. dicit: si de veritate scandalū sumitur
vtilius p̄mittit nasci scandalū q̄ veritas reliquat.
q̄ veritas nō est ppter scandalū dimittēda. ¶ **H**ō
nō debet peccare vt alteri peccatū vitet. sed ille q̄
dimittit veritatē peccat. q̄ nō debet ppter scandalū
alterius aliq̄s veritatē dimittere. ¶ **A**lter? videt
q̄ p̄silia sunt ppter scandalū dimittēda: quia regula
est Hiero. q̄ om̄e q̄d p̄t fieri vel nō fieri salua tri
plici veritate dimittendū est ppter scandalū. s̄ con
silia sūt huiusmodi. q̄ sūt dimittēda ppter scandalū
¶ **V**otū religionis quoddā p̄siliū est. sed hō d̄
bet dimittere religionis igressū ppter scandalū pen
tum: ne honor eis debitus subtrahat: q̄ p̄ceptuz
ē: Honora parētes. Exo. xx. q̄ p̄silia sunt ppter scan
dalū dimittēda. ¶ **O**pa mie q̄nq̄s dimittēda
sūt ppter scandalū: ne credant fieri intentione vane
laudis. sed opa mie sunt in consilio vel in p̄cepto
nec sūt dimittēda fm̄ q̄ sūt in p̄cepto: q̄ iā p̄ri
nent ad veritatē vite. q̄ sūt dimittēda ppter scandalū
iuquātū sūt in p̄silio. ¶ **S**z̄: scandalū est dictuz
vel factū minus rectū. sed p̄siliū nō est de reb̄ mi
nus rectis: s̄ de maiorib̄ bonis. q̄ nō est dimitten
da ppter scandalū obfuitio p̄silioz. ¶ **H**ero. dicit
ad Eliodoz. f. puul? i collo p̄deat nepos: s̄ sp̄so
crine 7 scissis vestib̄ v̄b̄a sua oīdat m̄: s̄ i limie
p̄ iaceat: p̄calcato p̄ge p̄ie: sicis oclis ad vexilluz
crud euola: solū gen̄ pictatū ē i hac re esse crudelē
loquit aut de assuptōe religionis. q̄ p̄silia non sūt
dimittēda nec etiā ppter scādala p̄pinguoz: 7 ita
multo minus ppter scādala alioz. ¶ **A**lterius v̄
q̄ res tpales sunt dimittēde propter scandalum:
Ap̄lo enim debebantur tpalia qui sp̄ualisemia
bat. sed ap̄ls non vsus est hac potestate ne offēdi
diculum darēt euāgelio christi: vt patet p̄ Lor. ix.
q̄ 7 nos p̄ scādalo vitando tpalia debem? abijcē
¶ **A**liq̄s tenet dare rē suā existēti vltia i necessi
tate ad mortē tpalē cuitandā. sed magis debemus
obuiare mortī sp̄uali p̄ximi q̄ corporali. q̄ potius
debem? ei rem tpalē dimittere q̄ dimittam? eum
in mortē sp̄ualē cadere ppter scandalū. ¶ **I**nter

oīa tpalia cibuz maxie necessarius est corpori. sed
cibus dimittendus ē ppter scandalū: dicit. n. j. Lor.
viij. Si cica scādaliq̄at frat̄r meū nō māducabo
carnes in eternū. q̄ multo fortius alia tpalia sunt
pp̄ter scandalū dimittēda. ¶ **P**̄ma Lor. vi. dicit
ap̄lus. Iaz delictū est in vobis q̄ iudiciū habens
inter vos q̄ nō magis iniuriā patimini. hoc autē
nō dicit nisi ppter scandalū q̄d inde sequebatur.
q̄ ppter scandalū hō debet dimittere tpalia ne ea
in iudicio reperat. ¶ **D**ecime p̄putantur inter
sp̄ualia tpalibus annexa. sed ecclesia nō exigit de
cimas vt scandalū vitet. q̄ 7 multo fortius alia tp
alia sūt ppter scandalū dimittēda. ¶ **I** ordie char
ritatē debem? bonū sp̄uale p̄ximi dono nro tpali
p̄ponere: sicut etiā aiām eius corpori nro. q̄ p̄mu
debem? dimittere bona nra tpalia: q̄ p̄ximi i sp̄
alibus detrimēta patiant ppter scandalum. ¶ **H**ō
p̄t dimittere tpalia vt nō dimittere salua triplici
veritate. q̄ fm̄ regulā Hieronymi debēt ppter scan
dalū tpalia dimitti. ¶ **S**ed p̄tra beat? Thomas
cātuarieus reperit res ecclesie cū scādalo regia
q̄ 7 nobis licet reperere bona nra tpalia cum scādalo
alioz. ¶ **N**ullus ex peccato suo debet reporta
re comodum. hoc autē esset si ei q̄ scādaliq̄at res
aliene quas detinet dimitterent. q̄ non sūt dimittē
de res tpales possidenti iniuste ppter scandalū eius
vitandum. ¶ **N**deo d̄ ad. j. q̄oz q̄ scādalu acti
uum nūq̄ est sine peccato facientis vt ex dictis p̄
nulla aut de causa debet aliq̄s inclinari ad peccā
dum. vñ potius debet oīa p̄mittere q̄ scādalu
actiū faciat. nec vnq̄ ppter scandalū actiuuz vt
tandum potest dimitti veritas: quia quicūq̄ veri
tatem sequit non scādaliq̄at actiue: cum scādalu
actiū sūt factū vel dictū minus rectum. vnde cū
querit vtrū veritas sit dimittēda ppter scandalū
non intelligit questio d̄ scādalo actiuo s̄ d̄ passi
uo: q̄d interdū est sine peccato facientis illud vñ
scādali occasio sumit: q̄uis nūq̄ sit sine peccato
eius qui scādaliq̄atur: vt ex dictis p̄. Et iō cū q̄
ritur quid sit dimittendum ppter scandalum pal
siuum: nihil aliud est querere q̄ quid hō debeat
dimittere ne alius peccet. Cum autē homo ex ordi
ne charitatis se plus q̄ p̄ximū in sp̄ualibus bonis
diligere teneat: nullo modo aliquis peccare debet
vt peccatū alterius vitet. quicūq̄ autem veritatē
relinquit peccat. veritas autē de qua loquimur cō
sistit in hoc q̄ homo in dictis 7 factis suis rectit̄
dini diuine siue diuine legis regule se p̄formet: cui
quidem homo conformari debet: 7 in his que ad
cognitionē p̄tinent. 7 hoc p̄tinet ad veritatē do
ctrine: 7 in his que ad actionem spectant: siue ea
debeat aliquis p̄ seipsum agere q̄d p̄tinet ad veri
tatem vite: siue ea debeat ab alijs obseruanda. p̄
mulgare: q̄d p̄tinet ad veritatē iusticie. q̄ consistit
in rectitudine iudicij: nō tamen quicūq̄ p̄mittit
aliquid in quo se diuine legi cōformare p̄t dicit

veritate omittere: q̄ illo remoto veritas adhuc remanere p̄t: Sed tūc dicit aliquis veritatem omittere q̄n dimittit vel facit aliquid quo omisso & facto veritas non manet: q̄d sine peccato esse nō p̄t: & iō nullo modo veritas p̄pter scandalū passuū alterius dimittenda est. ¶ Ad 1^m q̄ dō q̄ iusticie actus est reddere unicuiq̄ q̄d suū est. Duplīciter autē redditur unicuiq̄ q̄d suū ē. Uno modo q̄n datur ei illud q̄d sibi directe vtile est: vt pecūia vel argentū: v̄l aliquid huiusmodi q̄d sibi sine peccato denegari nō p̄t: v̄n quātūcūq̄ scandalū debeat sequi iud: & debet facere q̄ ius suū isti reddatur. Alio modo q̄n opus iusticie q̄d ad petitiōem alicuius reddit: non directe cedit in bonū petētis sed magis in bonū rēpublice: sicut patet i illatiōe penarū quibus pax in re publica p̄seruat malefactoribus repressis: v̄n si iudex qui curam reipublice gerit videt ex inflicione pene maius icōmodū rei publice puenire: p̄t penā vel p̄mittere vel mitigare: nec alicui in hoc facit iniuriā: quia ipse p̄sonam reipublice gerit: & hoc etiā facere debet: quia ex officio tenet vtilitati publice puidere. h̄ autē contingit p̄cipue q̄n p̄nceps vel aliqua multitudo est in causa: aut aliquis de cuius pena timet ne scisma sequat: & iō dicit Aug⁹ q̄ cu3 multitudine peccantū agendū est magis monendo q̄ minādo scueritas exercenda est in peccato paucorū. s̄ hoc intelligendum est q̄n ex dissilatōe peccati p̄cipis v̄l ēt mltitudinis maius p̄iculum non timetur q̄ ex pena: vnde si ex ipunitate p̄cipis vel multitudinis fides & doctrine veritas: & boni mores corū r̄pantur: non peccidū est p̄ncipi nec multitudini q̄d p̄cipue contingit q̄n peccantes suum peccatū auctoritate aut potestate d̄fendere moluntur: v̄n Jfodo. dicit: Hi q̄ neq̄ a vitio correctionis emēdātur atq̄ hoc ipsum delictū q̄d p̄mittūt vendicare quada3 sup̄stitiosa auctoritate nituntur: nec gradum honoris nec grām recipiant communionis. ¶ Ad 2^m dō q̄ homo aliq̄d peccatū veniale cōmittit ne alius peccet mortaliter non tenet: nec bñ facit cōmittendo: quia ad vitandum peccatū nō inclinamur p̄ncipaliter ex d̄ano proprio quia hoc eff̄ d̄fistē a peccato timore pene: s̄ iclamur ne deū offēdam: cui? offensa ē ēt veniale peccatū quātū nō ita magna sicut mortale. nullus autem debet deū offendere parū ne alī offēdat multū: q̄ hō debz in infinitū plus diligere deū q̄ p̄ximū & iō nullus debz facere peccatū veniale ad vitādū scandalū dūmō actus suus ex tali cā factū peccatū veniale remaneat. ē. n. oppositio i adiecto si dicat q̄ aliq̄s debet peccare aut bñ facit peccādo. p̄tigit tñ aliquē actū ex tali cā factū nō esse peccatū veniale q̄d aliā veniale esset: sicut dicere v̄bū ociosū iam. n. nō esset ociosū: cū non careret cā p̄e vtilitatis. ¶ Ad 3^m dō q̄ in doctria est p̄siderare duo s. actū docentis: & rem q̄ docet. act⁹ autē docentis

p̄tinet ad veritatem vite sicut & aliū actus misericordie: quia doctrina est elemosyna spūalia: vt so pia dicit. xv. dicitū est: v̄n de ea est idem iudicium & de alijs actibus misericordie: de quib⁹ post dicit q̄ aliq̄n p̄t. & scandalum d̄ferrī possūt: sed res ipa que docetur est que p̄tinet ad veritatē doctrine nec veritas doctrine p̄mittit q̄n aliqua res vera tacet: sed q̄n veritati illius rei p̄iudiciū generatur siue ex p̄na doctrina siue ex taciturnitate aliq̄uz: & sic p̄pter nullū scandalum est veritas doctrine relinquēda. ¶ Ad. ij. q̄dēz dō q̄ oia opa p̄fectōis que nō sunt in p̄cepto p̄silia dicunt: v̄n p̄mittit possunt salua triplici veritate: sed aliq̄n cadūt: s̄ p̄cepto: vel ex voto v̄l ex aliq̄ alia circūstātia: & tūc p̄mitti non possūt sine p̄iudicio veritatis vite & sic de eis nūc nō loq̄mur: sed solū q̄n manet in p̄tate nra facere ea vel nō facere. Sic ergo loquēdo distinguendū est in scādalo passiuo: q̄ q̄nq̄ oritur ex malicia odientū veritatē: qui turbatur & alios turbant p̄pter opa lucis quasi filij tenebrarum: & hoc est scandalū phariseorū vt Ber. dicit & p̄pter hoc scandalū passiuū nullo modo p̄silia sunt dimittenda: quia sic iniquis daret locus ipse die. i. opa p̄fectionis cum vellent: v̄n dñs dixit d̄ phariseis qui ex malicia scandaligabant ex factis & dictis e⁹: Sinite illos: ceci sūt & duces cecorum. Q̄nq̄ autē oritur ex ignorātia vel infirmitate: Et hoc dicit fm Ber. scandalū pusilloz qui non cognoscūt veritates: & p̄pter hoc de opib⁹ vitatis turbant: & hoc scandalū cauit dñs Matth. xvij. vbi dixit Petro: Ut autē nō scandalizem⁹ eos &c. & cauere docuit Matth. xvij. v̄n p̄pter tale scandalū passiuū p̄silia sūt ad t̄p̄o inmittenda: vel occulte agenda. non autē oīno dimittenda: q̄ homo plus sibi q̄ p̄xiā spūalib⁹ p̄uidere debet: & ignorantia si diu duret in maliciā p̄ obstinatōez p̄mutatur: tñ attendēda est quāntitas scādali & boni q̄d p̄tingit ex p̄silio fuaro: & fm hoc aliq̄n p̄silia sunt p̄mittenda propter scandalum pusillorū: vel scandalum contēnendum propter consilia. ¶ Ad 1^m q̄ dō q̄ ad veritatē vite p̄tinet nō solū illa q̄ sūt de necessitate salutis s̄ etiā ea q̄ sūt de p̄fectōe salutis: v̄n q̄uis omittit p̄silia saluet aliq̄ mō vitas vite nō tñ p̄fectio vitatis vite: v̄n v̄bum Hiero. magis referendū ē ad indifferētia ex genē suo q̄ ad p̄silia. ¶ Ad 2^m dō q̄ in eo q̄ religionez vult intrare distinguendū est: q̄ aut sibi timet de p̄iculo salutis iminēte si i seculo remaneat: & tunc o3 oibus modis obuiare p̄iculo vite: scādalo nō obstante. si autē non imineat & voto nō obligat: o3 p̄ vitādo iusto scādalo parentū q̄b⁹ s̄buenire tenet ad t̄p̄o suspēdere. p̄positū p̄fectōis vt p̄ceptū impleat p̄ suo t̄p̄e de honorādis parētib⁹: & postmodū p̄siliū t̄p̄e magis idoneo. Si autē scādalu p̄p̄q̄uz v̄l alioz sit irrationabile: iā accedit ad scādalu phariseorū: v̄n tūc p̄p̄ scandalū nō o3 p̄mittere

bonū ppositū: sed si voto obligatus sit: iam dō cō
silio factū est pceptū: et iō nullo modo ppi scāda
lum dimittere debet: qz hoc esset puidiciū vitatis
vite. ¶ Ad 3^m dō qz opa misericordie sicut et pilia
sūt ad ipō suspendenda ppter scandalū pusilloz
nisi in illo casu in quo cadunt sū pcepto: siue sint
elemosyne spūales siue corporales: qz tūc nō pnt
omitti salua veritate vite. ¶ Ad 4^m dō qz illa dīf
finitio datur de scādalo actiuo: quo remoto etiā
ppter passiuū interdū est opus bonū dimittedū
vel etiā suspendendū. ¶ Ad 5^m dō qz Hiero.
loquitur de scandalo ppinquoz irrationabili.
¶ Ad. iij. qōez dō qz abijcere tpalia vlt dimittere
cōtingit dupliciter. Uno mō cū qd dat qd penes
se habet. Alio modo cū nō repetit q sibi debetur
et de istis duobz scē est idem iudiciū. Sciendūz q
est qz aliqñ aliqñ non dāns rem suā alteri scanda
daliqat actiue: vel quia dare tenet: vel quia malo
modo dēnegat: et sic nulli licet retinere q possidet
cum scandalo actiuo. aliqñ vero sequit scandalū
passiuū ex hoc qz aliqñ rem tpalē non donat: et i
hoc distinguendū est: qz qñqz nō pōt dare sine
peccato vel quia scit illū cui dat vsurū re data in
malos vsus: vel quia nō pōt dare rem tpalē vni
sine puidicio alteri: sic si illi qui gerūt alicui cōi
tatis curā dēt aliq ex quoz subtractōe fiat peior
puidicio illi cōitatis: et tūc nō debet dare tpalē rem
ppi scādalu vitādū: qz hoc esset facē veritatem
iusticie aut vite. Qñqz aut pōt dare sine peccato
et tūc in scādalo passiuo distinguendū est: qz qñqz
pcedit ex malicia: et tūc nō tenet hō rem suā dare
maliciose petēti: alias nō remaneret locus vtendi
re sua: et sic poret bonuz cōe: pōt tñ dare quasi ex
psilio: nō quasi ex pcepto: nisi forte crederet qz ex
datione ille efficeret deterior: puta si ex hoc puo
caref ad alias maliciose petendū et iqtandū p hu
iufmōi petitōes alias: tūc n. peccaret dādo. Quā
doqz aut scādalu passiuū pcedit ex ignorantia: et
tūc pōt dare qñ ex psilio: sed nō tenet qñ ex pcepto
qz pōt petentē repellere instruēdo eū: et hō qñ
qz magis pdesfer: qñ. f. esset talis ignorantia q vge
ret i puidiciū vitatis doctrine q si daret res tpalis:
qz p hoc ille i suo errore foueret: sicut pz de hētū
illis q dicit qz qlibet oz bona sua paupibus dare
petentibz etiā extra casū necessitatis extreme. Si
militer et dō repetitōe suoz dōz ē: qz nullus debet
scādalu actiuū pmittere rem tpalē repetēdo neqz
petēdo q nō ei debent: neqz iordinate petēdo i iu
dicio aut extra iudiciū. Sz de iusta repetitōe rez
tpaliū ppi scādalu passiuū vitādū dimittenda
est distinguēdum: qz qñqz licite nō pōt dimittere
qui repetat sine puidicio alteri: vt cū qd gerit cu
rā rei aliene: siue cōitatis siue alicui puate psonē:
et tūc peccaret desistēdo a petitōe: nisi de cōsensu
illi cuius curā gerere debet: aut nisi timeret ma
piculū iminere q sit dānum illi rei. qñqz aut pōt

dimittere repetitōez sine puidicio alieno: et tunc si
scādalu passiuū pcedat ex malicia: non tenetur
ppter scādalu tale dimittere sue rei repetitionem
alias daret materia rapiendū et tolleret iusticie bo
nū. Pōt tñ licite dimittere repetitōem ad vitādū
tale scandalum: nisi ex tali dīmissione credat detri
mens rem iniuste fieri deterior: aut de tali peccato
non corrigi alio modo: vnde Grego. dicit sup illud
Job. frustra laboraui. quidā duz res tpales rapi
unt solūmodo sunt tolerandi. quidā vero fuata
charitate sunt phibendi: non tñ sola cura ne nra
subtrahant sed ne rapiētes non sua semetipos p
dant. Si aut scandalū passiuū pcedat ex infirmi
tate vel ignorantia debet differre sue rei repetitio
nem: vel cum inducere q non scandaliget: qz si ad
huc scandalizat iam p obstinatōem maliciosus ef
ficatur: et iō simile est iudiciū de tali scandalo et de
illo qd ex malicia orit. Quidā tñ dicunt qz ipse
licet in iudicio repetere sua cum scandalo: nō autē
pfectis: sed hoc nihil est: quia si loquatur de per
fectis quātum ad statū pfectionis idēz ē iudiciūz
de eis et de alijs nisi quatenus ex voto obligantur
ad non habendū ppiū: vnde monachus in iu
dicio eodem iure pōt petere res tpales noie capli:
sicut secularis noie sui. Si aut loquatur de pfecti
fm statum charitatis: sic ipsa perfectio charitatis
inducit eos ad seruandū psilia: non qz ea facere te
neantur: nec peccarent si non facerent: sed in hoc
pfectioni eoz aliqōd puidiciū fieret: et sic intel
ligitur glo. illa. i. Loz. vi. sup illud: Qz non magi
fraudem patimini: perfectis licet repetere sua sim
pliciter. f. sine causa: sine lite: sine iudicio: s; nō cō
uenit eis mouere cām ante iudicem. non emz pōt
hoc intelligi de pfectis quo ad statum: sicut sūt
religiosi: quia tales non habent proprium. vnde
nihil esset dictum qz sua possent repetere simplici
ter: illa autem que habent in cōmuni sunt capelli
vel pauperum: vnde possunt ea repetere in iudi
cio: quia tunc gerunt curam rei aliene. Qd ergo
dicitur in glo. intelligendū est fm gradum cha
ritatis: licet enim tales in iudicio repetendo sua nō
peccent: tamen pfectioni eoz derogatur: vñ glo. n.
dicit qz talibus liceat: sed qz eis non conueniat. ¶
Sciendum tñ qz perfectis etiā illo vltimo modo
licet repetere sua et contendere in iudicio: etiā sine
detrimento sue perfectionis in casibus. Primus ē
qñ orit questio de re spūali: vñ Act. xv. Luz orit
esset qd de obfuatione legalū: Paulus detulit ad
iudiciū aploz. Gal. ij. propter quosdam falsos
fratres et. Secundus quando oritur questio dō eo
qd potest vergere in detrimentum rei spūalis
vñ Act. xxv. Paulus appellauit cesarem p libe
ratione sua quia per eius mortem impediatur
fructus predicationis: ipse tamen quantum in se
erat cupiebat dissolui et. Phil. ij. Tertius quan
do est contentio de eo qd vergit in tpale dānum;

alterius: & maxime pauperū: Ecclē. xxxiij. Qui offert sacrificiū de rapina pauperis &c. Quartus qñ est p̄tentio de eo qd̄ vergit in sp̄iale d̄nū illi q̄ rem sp̄iale detinet iuste: de quo supra posita ē auctoritas Grego. sup̄ illō Job: frustra laboraui &c. Quintus qñ vergit i corrup̄tōez multoz p̄ exēplum rapiendi: Ecclē. viij. quia nō cito p̄fert sententiā d̄ malos &c. ¶ Ad 2^m qd̄ q̄ apls potuisset licite s̄ptus accipere ab illis quibus euāgelium p̄dicabat: sed intermisit ex p̄fectōe charitatis: vt vitaret eoz scandalum q̄ auari erāt: & vt liberi eos arguere posset: & vt p̄seudo apostolis occasioez rapiendi subtraheret. ¶ Ad 3^m qd̄ q̄ ille qui est i extrema necessitate non habet in p̄tate sua icurre re mortē corporale aut nō incurre: sed d̄ necessitate icurrit p̄pter penuriā rei tp̄alis: & iō q̄ illā rē sibi denegat: direccē mortis a^o est cā: sed ille q̄ scādaligat p̄t scandalū suum vitare: & iō non est ille d̄aligat p̄t scandalū suum vitare: & iō non est ille ¶ Ad 3^m qd̄ q̄ comestio alicuius cibi habz ex se aliquā mali silitudinē sicut comestio idololatri: & iō qui comedit corā infirmis scādaligat actiue: qd̄ est maius malū q̄ mors corporalis: quia satius est fame mori q̄ idololatrio vici. s. cum scandalo: q̄a p̄mū est malum pene secundum malū culpe: non tñ aliquis debet se dimittere fame mortū añq̄ cum scandalo idololatriū comedat: quia iūccret sibi manus: & sic cum malo pene adiūget maluz culpe. Sed qñ comestio alicuius cibi nō habet sp̄z mali: tunc idem est iudiciū de abstīnēdo a tali comestione: & de dīmīssione rei tp̄alis alterius: vñ qd̄ a plus dicit ad p̄fectōem tp̄inet consiliū: nō ad necessitatem p̄cepti. ¶ Ad 4^m qd̄ q̄ apostolus loquitur de repetitione cum scandalo actiue. Quia autem dñs dicit: que tua sunt nō repetas: Luc. vi. p̄silium est magis q̄ p̄ceptū. ¶ Ad 5^m qd̄ q̄ pp̄ generale scandaluz debet homo a repetitione rei sue abstīnere qñ licite p̄t nisi ex hoc maius p̄reiuiciū veritati generaret q̄ sit scandalū publicum qd̄ qñqz ex malicia aliquoz instigantū alios oriatur: & sic beatus Thomas cantuariensis sustinuit scandalum publicū vt occurreret maiori pericō qd̄ erat de libertate ecclesiastice amīssioe sustinuit ¶ Ad 6^m qd̄ q̄ si homo plus diligeret rem suam tp̄alem q̄ salutem p̄ximi peccaret: sed aliqui ouz nra repetimus magis salutē p̄ximoz consulumus q̄ nre: vñ Grego. dicit: Plus de ipsis raptorib⁹ de bemus metuerē: q̄ rebus tp̄alibus repetendis inhiare. ¶ Ad 7^m qd̄ q̄ quāuis salua triplici veritate in hoc p̄ticulari posset quis sua qñqz non repetere. p̄pter vitandū scandalū: tñ non posset esse sine p̄iudicio veritatis publice si nō liceret repetē quia pax & iusticia periret. ¶ Quia p̄bati n̄ p̄t qd̄ occulte factū est. Nec non est sufficiens ratio q̄re non ip̄ediatur m̄simoniam simpliciter: quia defectus p̄bationis non excusaret cōscientiam a p̄ctō sed quare nō impeditur in facie ecclē. ¶ Viduas

a p̄posito recedentes &c. loquit de p̄posito p̄ votū firmato. ¶ Quid etiam oibus peccatis est adulterio grauius. hoc intelligitur quātum ad grauitatem pene que fm̄ legem p̄o adulterio infligitur: scilicet lapidatio vtriusqz: qua nulla pena est grauior. dicitur autē secundum locum in penis tenere: quia secundum legem lapidatio solis blasphemis & adulteris debebatur & filijs inobedientib⁹. blasphemos autē noiāt hic abtrantes a deo: & i eodez genere inobediētes p̄putant: quia qñ scelus ariolandi est nolle obedire: vt patet p̄ Reg. ix. ¶ Excrabilliter fit in meretrice &c. Hoc p̄p̄atio intelligenda est de vsu d̄ naturam: sed de vsu fm̄ naturā ē ecōuerso. ¶ Legitiaz federa nuptiaz reitegranda credamus. Hoc itelligēdū est vtroqz i hac vita p̄suerante. Sed videt q̄ etiā si vñ moriat & postea miraculose suscitē q̄ sit reitegrandū m̄simoniu p̄ hoc q̄ dicit Hebr. xj. acceperūt mulieres de resurrectōe mortuos suos. ¶ D. Resuscitat⁹ possz repetere possessiōes suas. q̄ & vxorē. ¶ S. si oportet iterato p̄bere cū eadem vxore bigam⁹ reputaretur p̄pter duplex m̄simoniu qd̄ dicit. ¶ Et dōz q̄ fm̄ Aug. nuptie sunt bonum mortalium: & iō vinculum matrimoniale cum hac vita finit & hoc est qd̄ est dicitur Ro. vij. d̄ muliere: Si mortuus est vir eius soluta est a lege viri. & iō si resuscitaretur non posset repetere vxorem suam: s̄z posset iterato cum ea contrahere nisi illa alteri nupisset: tunc. n. non esset matrimoniu contractum sepandum. ¶ Ad p^m ergo dō q̄ hoc intelligitur d̄ filijs & non de maritis. ¶ Ad 2^m dō q̄ possessiōnes subduntur simpliciter dominio possidentis: vñ etiā moriens testari p̄t: sed vxor nō subdit viri dñio quasi ancilla: sed est quedā societas iter virum & vxorem que morte alterius terminatur: vñ vir moriens non potest vxorem suam alteri in testamento dīmītere: & sic patet q̄ non est eadem ratio de possessionibus & vxoribus. ¶ Ad 3^m dō q̄ non esset bigamus p̄pter hoc: quia neuter coniugum i pluribus carnez suā diuisit. ¶ Si careat opprobrio male voluntatis. Qd̄ quidem est qñ non ex leui p̄sūptōe: sed ex aliquo certo iudicio habito de morte viri mulier cum alio contraxit: si autē postea oriāt dubitatio aliqua de vita prioris viri ex aliqua causa que etiā certitudinem facē possit non debet nec reddere nec exigere debitum si autem causa illa faciat probabilem dubitatōez debet reddere: sed non exigere. Si autē sit leuis suspicio potest vtrūqz licite facere: quia debz illaz causam potius abūcere: q̄ fm̄ hoc p̄sciam formare. ¶ Ex quo ad p̄mā redire volens &c. Dic m̄g falsum dicit: quia potius debet excōicatus mori q̄ p̄iūgat illi q̄ nō est sua vxor: hoc enim esset d̄ vitatem vite que non est propter scandalum dīmītenda.

¶ Distinctio. XXXIX.

Dis hoc d' dis

pari cultu rē. Postq̄ deimi-
navit mgr̄ de impedimēto ma-
trimonij q̄ faciūt psonā ille-
gitimā simplr̄ respectu cultus
libet psonē: hic determinat
de impedimēto qd̄ facit eā ille-
gitimā respectu aliquaz̄ psonaz̄ r̄ non respectu
oiuz̄. Et dividit in duas. In p̄ma determinat de
impedimēto qd̄ facit psonā illegitimā respectu ali-
cui⁹ alteri⁹ psonē ppter̄ distantia ab ipsa. s. de dis-
paritate cult⁹. In secūda determinat de impedimēto
qd̄ facit illegitimā psonam respectu alteri⁹ psonē
ppter̄ p̄p̄nuitatē ad cā. xl. dis. ibi: Nūc̄ sup̄est d̄
cognatioe rē. Prima in duas. In p̄ma determinat
de matrimonio qd̄ ē de indisparitate cult⁹ fidelis
ad infidelē. In secūda de matrimonio qd̄ ē inter
duos infideles: ibi Sūt̄ tñ̄ nōnulli rē. Prima in p̄-
tea duas. In p̄ma ostēdit qd̄ disp̄itas cult⁹ p̄cedens
m̄rimoniū: impedit p̄hendū r̄ dirimī d̄ctuz̄. In
secūda objicit in p̄riū: ibi Duic̄ aut̄ videt̄ obviare
rē. Et dividit in duas. In p̄ma ponit objectionē
ex v̄bis apl̄i. In 2ª soluit: ibi Sed ad hoc eē aliqd̄
illud rē. Et circa hoc tria facit. Primo ostēdit qd̄ v̄-
bum apl̄i. s. qd̄ fidelis h̄z̄ p̄tatem cōmanendi v̄l nō
cōmanendi cū infidelē: intelligit de disp̄itate cult⁹
qui sequit̄ m̄rimoniū. In secūda inq̄rit v̄tz̄ p̄p̄i
alia peccata vxor̄: possit d̄mitti sicut p̄p̄i infideli-
tatem: ibi Si aut̄ querit an p̄pter̄ aliud rē. Ter-
tio inq̄rit v̄tz̄ fidelis d̄mittēs vxorē infidelē
possit alterā ducere: ibi Hic q̄rit si fidelis rē. Et
circa hoc tria facit. Primo ponit auctoritatē ad
p̄tem negatiuā. Secūdo ad affirmatiuā: ibi Sed
p̄ Ambro. rē. Tertio soluit: ibi Attēde p̄dicē rē.

Hic querit̄ sex. Primo v̄tz̄ aliquis
fidelis possit p̄bere m̄rimoniū cū in-
fidelē. Secūdo v̄tz̄ in infidelē sit
m̄rimoniū. Tertio v̄tz̄ si alē p̄iugū
infidelis p̄uertat ad fidē sine altero possit in eodē
m̄rimonio p̄manē. Quarto v̄tz̄ possit vxorē
infidelē relinquere. Quinto v̄tz̄ ea d̄missa pos-
sit aliā ducere. Sexto v̄tz̄ p̄p̄i alia p̄ta vir pos-
sit d̄mittere vxorē sicut p̄pter̄ infidelitatē.

Ad primū sic proce-

dit: Videt̄ qd̄ fidelis possit matrimonium
cū infidelē p̄bere: qz̄ Joseph p̄xit cū egyptia: r̄ He-
ster cū Assuero. in v̄troqz̄ aut̄ m̄rimonio fuit dis-
paritas cult⁹: qz̄ ali erat fidelis: ali infidelis. q̄ dis-
paritas cult⁹ p̄cedēs m̄rimoniū ipm̄ nō impedit.
¶ Eadē ē fides quā docet̄ vet̄ lex r̄ noua lex.
sed s̄m̄ veterē legē potat̄ eē m̄rimoniū in fidelem
r̄ infidelē: ut p̄ Deutero. xxi. Si egressus ad pugnā
videris mulierē pulchrā i medio captiuoz̄: r̄ ad-
maueris eam introcas ad eam d̄ominēs cū ea r̄

erit t̄bi vxor: q̄ in noua lege licet. ¶ Sponsalia
ad m̄rimoniū ordinant̄ sed in fidele r̄ infidelē
possūt in aliquo casu p̄bi sponsalia cū cōditione
future p̄uersionis. q̄ sub eadē p̄ditione m̄rimoniū
pōt̄ p̄bi in eos. ¶ S. oē impedimētū m̄rimo-
nij est aliquo mō p̄ m̄rimoniū. sed infidelitas nō
est p̄ria matrimonio: qz̄ matrimonij ē in officij
nature: cuius dictamen fides excedit. q̄ disp̄itas
fidei nō impedit matrimonij. ¶ S. disp̄itas fi-
dei est etiā q̄nqz̄ in d̄uce baptizatos. sicut quādo
aliquis post baptismū in heresim labit: r̄ si talis cū
aliq̄ fidelē p̄bat: nihilomin⁹ ē v̄tz̄ m̄rimoniū. q̄
o s̄paritas fidei m̄rimoniū nō impedit. ¶ Sed ē
qz̄ d̄. j. Loz̄. vi. Que p̄uētio lucis ad tenebras s̄
maxia p̄uētio ē in v̄tz̄ r̄ vxorē. q̄ ille q̄ ē i luce
fidei nō pōt̄ p̄bē m̄rimoniū cū illa q̄ est in tenebris
infidelitatē. ¶ S. Mal. ij. d̄i: Cōtaminauit iudas
s̄cificatiōē d̄ni: qm̄ dilexit r̄ habuit filiā dei alie-
ni. sed hoc nō eēt si in eos posset v̄tz̄ matrimo-
niū p̄bi. q̄ disp̄itas cult⁹ m̄rimoniū impedit.
R̄ndeo dicendū qd̄ p̄ncipalē bonū m̄rimonij ē p̄-
les ad cultū dei educāda. cū aut̄ educatio fiat cōiū
p̄ patrē r̄ matrē: v̄troqz̄ s̄m̄ fidē int̄dit ad cultuz̄
dei p̄lem educare: r̄ iō si sint diuerse fidei int̄tio
v̄nī alteri⁹ intentioni p̄ria erit: r̄ ita in eos nō po-
test eē p̄ueniēs matrimonij: r̄ p̄p̄i hoc disp̄itas
cult⁹ p̄cedēs m̄rimoniū ipedit ipm̄ ne p̄bi possit.
¶ Ad p̄mū qd̄ dicēdū qd̄ in veteri lege de aliq̄b⁹ in
fidelib⁹ erat p̄missus qd̄ cū eis possent inire p̄iugū
r̄ de aliq̄b⁹ p̄bitū: sp̄aliū qd̄ erat p̄bitū de i-
fidelib⁹ bitantib⁹ in ira chanaā: tū qz̄ d̄ns p̄cepit
eos occidī p̄p̄i eoz̄ obstinationez̄: tū qz̄ ma⁹ picu-
lū iminebat ne p̄iuges aut filios ad idolat̄iā p̄uer-
terēt: qz̄ filij isrl̄ ad ritū r̄ ad mores eoz̄ p̄iores
erāt p̄p̄i p̄uersionē cū eis: s̄z̄ alijs gētib⁹ p̄missi
p̄cipue qm̄ nō potat̄ eē timor̄ p̄trahēdi ad idola-
tria: r̄ sic Joseph r̄ Moyses r̄ Dexter cū infidelib⁹
bus m̄rimonia p̄xerūt: s̄z̄ in noua lege qd̄ p̄ totū or-
bē diffundit: filis rō p̄hibēdi ē de oib⁹ infidelib⁹
r̄ iō disp̄itas cult⁹ p̄cedēs m̄rimoniū impedit p̄bē
dū r̄ dirimī d̄ctū. ¶ Ad 2^m dicendū qd̄ lex illa
vel loq̄tur de alijs nationib⁹ cū q̄b⁹ licite potat̄ in-
ire p̄nubia: vel loquit̄ qm̄ illa captiua ad fidē r̄ cul-
tū dei p̄uertī volebat. ¶ Ad 3^m dicendū qd̄ eadē ē
bitudo p̄ntis ad p̄ns r̄ futuri ad futuz̄. v̄n̄ sic qm̄
m̄rimoniū in p̄nti p̄bit: r̄ q̄rit vnitas cult⁹ i v̄tro-
qz̄ p̄bētū: ita ad sponsalia quib⁹ sit sponsio futu-
ri matrimonij: sufficit p̄ditio appōsita de futura
vnitate cult⁹. ¶ Ad 4^m dicendū qd̄ iā ex dicti p̄z̄
qd̄ disp̄itas cult⁹ p̄ria ē m̄rimonio rōnc p̄ncipalio-
ris boni ipi⁹ qd̄ ē bonū plis. ¶ Ad 5^m dicendū qd̄
m̄rimoniū sac̄m̄ ē: r̄ iō q̄tū p̄tinet ad necessitatē
sac̄ri: r̄ q̄rit paritatē q̄tū ad sac̄m̄ fidei. s. bap̄tis-
mū magis q̄ q̄tū ad interiorē fidē: v̄n̄ etiā h̄ ip̄e-
dimentū nō d̄i disp̄itas fidei s̄z̄ disp̄itas cult⁹ qd̄ re-
spicit exteri⁹ fuitū: ut in. ij. li. dis. ix. d̄m̄ ē: r̄ p̄p̄i

hoc si aliquis fidelis cum heretica baptizata mrimoniū p̄bit: veyz ē mrimoniū quous peccet p̄bendo si sciat eā hereticā: sicut peccaret si cū excoīcata p̄beret: nō tñ p̄pter hoc mrimoniū dirimeret: ⁊ eōtrario si aliquis cathecumin⁹ hñs rectā fidē s̄z nondū baptizatus cū aliqua fidelī baptizata p̄beret: nō esset veyz mrimoniū.

Ad secundū sic pro

cedit: Uidet q̄ inter fideles nō possit esse mrimoniū. mrimoniū. n. ē sac̄m ecclesie. sed baptism⁹ est ianua sacramentoz. q̄ infideles q̄ nō sūt baptizati mrimoniū p̄bere nō possūt: sic nec alia sac̄a suscipe. ¶ Duo mala sūt magis impeditiua boni q̄ vnū. sed infidelitas vn⁹ tñ impedit mrimoniū bonū. q̄ multo fortius infidelitas vtriusq̄: ⁊ ita in infideles nō pōt eē mrimoniū. ¶ Sicut in fidelem ⁊ infidelē ē disparitas cultus: ita interdū inter duos infideles: ut si vn⁹ sit gentilis ⁊ alter iude⁹. sed disparitas cult⁹ impedit mrimoniū ut dictū ē. q̄ ad min⁹ in infideles qui habēt cultū disparē nō pōt esse veyz mrimoniū. ¶ In mrimonio est vera pudicitia. sed sicut dicit Aug⁹. ⁊ habet. xxvij. q. j. nō ē vera pudicitia infidelis cū vxore sua. q̄ nō est veyz mrimoniū. ¶ Mrimoniū veyz excusat carnalez copulā a peccato. sed hoc nō pōt facē mrimoniū inter infideles p̄tū: q̄ oīs vita infidelis p̄tū est ut dicit glo. Ro. xiiij. q̄ inter infideles nō ē verum mrimoniū. ¶ S̄z p̄ est qd̄ dī. j. Lorl. vij. Sids frater habet vxorem infidelē ⁊c. sed vxor: nō dicitur nisi p̄p̄ mrimoniū. q̄ in infideles ē veyz mrimoniū. ¶ Remoto posteriori nō remouetur prius. s̄z mrimoniū p̄tinet ad officiu⁹ nature q̄ p̄cedit statū gratie cui⁹ p̄ncipiū est fides. q̄ infidelitas nō facit quin sit inter infideles mrimoniū

Rideo dicendū q̄ mrimoniū p̄ncipalī institutū est ad bonū. plis: n̄ tñ generāde q̄ hoc sine mrimonio fieri possit: sed etiā p̄mouende ad p̄fectū statū: q̄ quilibet res intendit effectū suū nālī p̄ducere ad p̄fectū statū. Est aut̄ in ple duplex p̄fectio cōsideranda. s. p̄fectio nature: nō solū q̄tū ad corpus: sed etiā quantū ad animā p̄ ea q̄ sunt de lege nature: ⁊ p̄fectio gratie: ⁊ p̄ma p̄fectio est materialis ⁊ imperfecta respectu secūde: ⁊ iō cū res q̄ sūt p̄pter finē sunt p̄portionate fini mrimoniū qd̄ tendit ad p̄mā p̄fectionē ē imperfectū ⁊ māle respectu illius qd̄ tendit in p̄fectionē secundā. ⁊ q̄ p̄ma p̄fectio cōis eē pōt fidelib⁹ ⁊ infidelib⁹: secundā aut̄ est tñ fidelis: iō in infideles ē quidē mrimoniū: s̄z nō p̄fectū vltima p̄fectioe sicut ē in fōles. ¶ Ad p̄mū q̄ dicendū q̄ mrimoniū nō tātū ē institutū in sac̄m: sed in officiu⁹ nature: ⁊ iō quous infidelib⁹ nō p̄petit mrimoniū fm q̄ est sac̄m in dispensatione mistroz ecclesie cōsistens: p̄petit tñ cōis inquitū est in officiu⁹ nature: ⁊ tñ etiā mrimo-

niū tale ē aliquo mō sac̄m habituali: q̄ uis non actuali: eo q̄ actu nō p̄būt in fide ecclesie. ¶ Ad secundū dicendū q̄ disparitas cult⁹ nō ipedit mrimoniū rōne infidelitatis: s̄z rōne disparitatis i fide disparitas. n. cult⁹ nō solū secundā p̄fectionē plis impedit sed etiā p̄mā dū parētes ad diuersa p̄lez trahere intēdūt: qd̄ nō ē qñ vterq̄ ē infidelis. ¶ Ad tertū dicendū q̄ in infideles ē mrimoniū ut dictū est: p̄t mrimoniū ē i officiu⁹ nature. ea aut̄ que p̄tinet ad legē nature sūt deiminabilia p̄ius positū: ⁊ iō si p̄bit ent̄ ab aliquo iure positū uo apud eos infideles p̄bere mrimoniū cū infidelib⁹ alteri⁹ rit⁹ disparitas cult⁹ impedit mrimoniū in eos. ex iure. n. diuino nō p̄hibent quia apud deū nō differt qualitūq̄ aliq̄ a fide deuiet quantū ad hoc qd̄ ē a gratia alienū esse: s̄z nec a liquo eccleie statuto que nō h̄z de his q̄ foris sūt iudicare. ¶ Ad q̄rtū dicendū q̄ pudicitia ⁊ alie v̄tutes infidelis dicunt nō eē vere: q̄ nō p̄t p̄tingē ad finē vere v̄tutis que ē vera felicitas: sicut dicit nō esse veyz vinū quod nō h̄z effectū vini. ¶ Ad quintū dicendū q̄ infidelis cognoscēs vxorē suā nō peccat si p̄pter bonū. plis aut fidei qua tenet vxori debuit reddat: cū hoc sit act⁹ iusticie ⁊ tēp̄tate: que in delectabilib⁹ tact⁹ debitas circūstātas seruat: sicut nō peccat faciēs alios act⁹ politicariū virtutū. Nec dī oīs vita infidelis peccatū: q̄ q̄libet actu peccat: sed quia p̄ id quod agūt a fuitū te peccati nō possunt liberari.

Ad tertium sic proce

dit: Uidet q̄ coniunx conuersus ad fidez nō possit cōmanere cū vxore infideli nolente conuerti cū qua infidelitate contraxerat. Ubi. n. est idem periculūz debet eadem cautela adhiberi. s̄z p̄pter periculū subuersionis fidei prohibet ne si delis cū infideli contrahat. cū ergo idem periculū sit si fidelis cōmaneat cū infideli cū qua prius contraxerat: ⁊ adhuc maius: q̄ neophiti facili⁹ p̄uertunt q̄ illi qui sunt nutriti in fide: videt q̄ fidelis post p̄uersionē nō possit p̄manere cū vxore infideli. ¶ S̄z. xxvij. q. j. dicit nō pōt infidelis in e⁹ cōiunctione permanere que iam in chūstianaz trāslata est fidem. ergo fidelis habet necesse vxorem infidelem dimittere. ¶ Mrimoniū quod inter fideles contrahitur est perfectius q̄ illud qd̄ contrahitur inter infideles. sed si fidelis cōtrahat in gradu prohibito ab ecclesia dissoluit eoz mrimoniū. ergo ⁊ infidelis: ⁊ ita vir fidelis non potest cōmanere cū vxore infideli: ad min⁹ quando cū ea in infidelitate contraxit in gradu prohibito. ¶ S̄z. aliquis infidelis habet quandoq̄ plures vxores fm ritū sue legis. si ergo potest p̄manere cum illis cū quibus in infidelitate contraxit. videtur q̄ possit etiā post conuersionem plures vxores retinere. ¶ Preterea: potest cōingere q̄ repu-

diata vna vxore alia duxerit: et in illo matrimonio
 existens puertat. q̄ videt q̄ saltē in h̄ casu nō possit
 cū vxore quā de nouo habet p̄manere. ¶ Sed 3̄ e
 qd̄ apls p̄ 1° Cor. vij. p̄sultit q̄ p̄maneat. ¶ Nullū
 impedimentū sup̄ueniens matrimonio tollit ip̄m. sed
 matrimoniu erat vtz cum vterq̄ infidelis erat. q̄ q̄n
 alter puertit nō dirimū matrimoniu per hoc: et ita
 videt q̄ possint licite cōmanere. ¶ R̄ndeo dō q̄ si
 des eius q̄ ē in matrimonio nō soluit s̄ p̄ficiat matri
 moniu: vñ cū inter fideles sit vtz matrimoniu vtz
 ex dictis p̄: p̄ hoc q̄ alter eoz puertit ad fidem:
 n̄ ex hoc po vinculu matrimonij soluit sed aliqua
 do vinculo matrimonij manēte soluit matrimoniu
 quāntū ad cohabitāōez et debiti solutionez: in q̄ pa
 ri passu currūt infidelitas et adulteriū: q̄ vtrūq̄ ē
 p̄ bonū plis: vñ sicut se habet i ptate dimittendi
 adultera vñ p̄manendi cū ea: ita se habet in ptate
 dimittendi infidelē: vel p̄manēdi cū ea. P̄d̄ cū vir
 inocēs libere cū adultera p̄manere spe conceptōis
 nō aut si i adulterij peccato fuerit obstinata ne vi
 deat p̄onus turpitudinis: vt supra di. xxxv. dictū
 est: quāuis etiā cū spe conceptionis possit eā libere
 dimittere. S̄l̄r fidelis puertus p̄t cū infideli ma
 nere cū spe puersionis: si eam in infidelitate obsti
 tā nō viderit: et bñ fac̄ p̄manēdo: tñ n̄ tenet: et d̄ h̄
 ē p̄silū apli. ¶ Ad p̄^m q̄ dō q̄ factū ipedit aliqd̄
 sciendū q̄ destruat qd̄ rite factū est: et iō m̄ta sūt
 q̄ ipediūt matrimoniu p̄hendū si p̄cedāt: q̄ tñ ip̄suz
 nō possūt dissoluere si sequāt: sic de affinitate p̄:
 et s̄l̄r dōz ē de disp̄itate cultus. ¶ Ad 2^m dō q̄ in
 p̄mitiua eccl̄a tpe aploz passim puertebant ad fi
 dem: et iudei et gentiles: et iō tñc vir fidelis poterat
 h̄c p̄babile spem de puersione vxoris: etiā si con
 uersionē nō p̄mitteret: postmodū aut tpe p̄cedē
 te iudei sūt magis obstinati: et gētes adhuc irabāt
 ad fidē: sic tpe martyrii et t̄pib̄ p̄stantini ipatoris
 circa t̄pa illa: et iō tñc nō erat tutū fidelī cū vxore
 infideli iudea cohabitare: nec erat spes de puersione
 et̄ sicut erat spes de puersione vxoris gentilis: et iō
 tñc fidelis puertus poterat cohabitare cū gentili: sed
 nō cū iudea: nisi puersionē p̄mitteret: et fm̄ h̄ lo
 quit̄ decretū illud: sed nūc pari passu ābulāt vtz
 .s. gētilēs et iudei: q̄ vtrūq̄ obstinati sūt: et iō nisi
 vxor infidelis puertū velit: nō p̄mittit ei cohabitare:
 siue sit gētilis siue iudea. ¶ Ad 3^m dō q̄ infideles nō
 baptizati nō sūt astricti statuti eccl̄ie: s̄ sūt astricti
 statuti iuris diuini: et iō si p̄xerint aliq̄ infideles in
 gradib̄ fm̄ legē diuināz p̄hibitis: Leui. xvij. siue
 vtz siue alē ad fidē puertat: n̄ possūt i tali mat̄mo
 nio p̄manere. si aut̄ p̄xerint i gradibus p̄hibitis p̄
 statutu eccl̄ie: possūt p̄manere si vterq̄ puertatur
 vel si vno puerto spes sit de puersione alteri. ¶
 Ad 4^m dō q̄ h̄c plures vxores ē 3̄ legem nature
 vt supra di. xxxij. dictū ē: cui et infideles sūt astri
 cti: et iō nō ē vtz matrimoniu infidelis nisi cū illa cuz
 q̄ p̄xerit: vñ si ip̄e cū oib̄ suis vxorib̄ puertat p̄t

cū p̄ cohabitare: et alias o3 abijcē. si aut̄ p̄ cōuerti
 noluerit et aliq̄ aliaz puertat: idē ius h̄z p̄bendi cū
 illa d̄ nouo qd̄ cū alia h̄iet de q̄ p̄ dicet. ¶ Ad 5^m
 dō q̄ repudiū vxoris: vt supra di. xxxij. dictū est
 ē 3̄ legē nature: vñ n̄ h̄ infideli vxore repudiare: et
 iō si puertat postq̄ vna repudiata alteram duxit
 idē iudiciū est de hoc et de illo q̄ plures vxores ha
 bebat: q̄ tenet p̄mā quā repudiauerat accipere si
 puerti voluerit: et alia abijcere.

Ad quartū sic proce

dit: Videt q̄ fidel̄ puertus n̄ possit vxorez
 infidelē dimittē volentē cohabitare sine cōtumelia
 creatoris. maius. n. ē vinculu viri ad mulierem q̄
 fui ad oñz. s̄z suus puertus nō absoluit a vinculo
 fuitutis: vt p̄ 3° Cor. vij. et p̄ 1° Ti. vij. q̄ vir fidel̄
 nō p̄t vxorem infidelē dimittere. ¶ Nullus
 p̄t alteri p̄iudiciū facere sine ei. ¶ P̄sensu. s̄z vxor i
 fidelis hēbat ius in corpore viri infidelis. si q̄ p̄ h̄ q̄
 vir ad fidē puertit mulier p̄iudiciū pati posset vt
 libere dimitteret: nō posset vir puerti ad fidē sine
 p̄sensu vxoris: sicut nec p̄t ordinari aut vouē con
 tinentiā sine p̄sensu vxoris. ¶ P̄. si aliq̄ p̄rabat
 cū ācilla sciēter: siue sit fu^o siue liber: non p̄t. p̄i
 diuersā p̄ditōez ipsā dimittere: cū q̄ vir q̄ p̄traxit
 cū infideli sciēter eā esse infidelē: videt a silū q̄ nō
 possit eā p̄i infidelitatē dimittere. ¶ P̄. p̄ tenet
 ex debito p̄curare salutē plis. sed si discederet ab
 vxore infideli: filij cōes m̄si remanerent: q̄ p̄ sef̄
 ventrē: et sic essent in piculo salutis. q̄ nō p̄t vxor
 rem infidelē licite dimittere. ¶ P̄. Adulter nō p̄t
 adulterā dimittere etiā postq̄ de adulterio pe
 nitentiā egit. q̄ si sit idē iudiciū de adulterio 2̄ infi
 deli: nec infidelis infidelē etiā postq̄ ad fidez cōuer
 sus est. ¶ Sed 3̄ est qd̄ apla dicit p̄ 1° Cor. vij. ¶ P̄.
 adulteriū sp̄uale ē graui^o q̄ carnale. s̄z p̄i carna
 le adulteriū vir p̄t vxorez reliquere q̄ntū ad cohi
 tatōez. q̄ multo forti^o p̄i infidelitatē q̄ ē adultū
 sp̄uale. ¶ R̄ndeo dō q̄ hōi fm̄ aliā et aliā vitam di
 uersā p̄petit et expedit: et iō q̄ moxif̄ p̄oī vite nō
 tenet ad illa ad q̄ in p̄ioī vita tenebat: et inde ē q̄
 ille qui in vita seculari existens aliqua vouit: non
 tenetur illa quando mūdo moxitur vitā religiosā
 assumens perficere. ille aut̄ qui ad baptismū acce
 dit regeneratur in christo: et p̄ioī vite moxif̄: cuz
 generatio vnus est corruptio alterius: et iō liberat̄
 ab obligatiōe qua vxori tenebatur reddere de
 bitum: et ei cohabitare non tenetur quando con
 uerti non vult: quāuis i aliquo casu libere id pos
 set facere: vt dictum est: sicut et religiosus libere p̄
 ficere p̄t vota q̄ i seculo fecit si nō sūt 3̄ religionem
 suā: q̄uis ad ea n̄ teneat: vt dictū ē i p̄cedēti di. ¶
 Ad p̄^m q̄ dō q̄ seruire nō ē aliqd̄ icōpetēs xp̄iane
 religionis perfectioni q̄ maxie h̄uilitatē p̄fietur.
 sed obligatiō matrimonij aliqd̄ derogat perfectioni
 christiane: cuius vite summum statum cōtinentes

possidet. et ideo non est ille de utroque. Et preterea unum conjugium non obligat alteri quasi possessio eius: sic domino seruum: sed per modum societatis cuiusdam que non congrue est fidelis ad infidelis: ut patet per 3. q. 2. et 7. et ideo non est sile de seruo et coniuge. ¶ Ad 2. dicitur quod si uxor non habet ius in corpore uiri: nisi quod diu in uita illa manebat in qua contraxerat. quod etiam mortuo uiro uxor soluta est a lege uiri: ut patet per 1. q. 7. et ideo si postquam uir mutat vitam moriens postea uita ab ea discedat: nullum sit ei iudicium. transiens autem ad religionem moris tamen spirituali morte: non autem corporali: et ideo si matrimonium sit consummatum: non potest uir sine consensu uxoris ad religionem transire. potest autem ante copulam carnalem quando est tamen copula spiritualis. sed ille qui ad baptismum accedit corporaliter: etiam christo consecratur in morte: et ideo a debito reddendo absoluitur etiam per matrimonium consummatum. Uel dicitur quod ex culpa sua uxor iudicium patitur que uerti contentum ¶ Ad 3. dicitur quod si uxor cultus facit personam simpliciter illegitima: non autem conditio fututis sed solum quando est ignorata: et ideo non est similis ratio de infideli et ancilla. ¶ Ad 4. dicitur quod si proles aut puenit ad perfectam etatem: et tunc poterit libere sequi patrem fidelem uel matrem infidelis: uel est in minoritate constitutus: et tunc debet dari infideli: non obstante quod indiget matris obsequio ad educationem. ¶ Ad 5. dicitur quod adulter per penitentiam non transit ad aliam vitam sicut infidelis per baptismum: et ideo non est sile ratio.

AD quintum sic pro
 cedit: Uidet quod fidelis discedens ab uxore infideli non possit aliam ducere in uxorem: quia in solubilitate matrimonii est talis ratio ipsius cum re pudici uxoris sit contra legem nature: ut supra dist. xxxij. dictum est. sed inter infideles erat uerum matrimonium. et nullo modo potest illud matrimonium solui: sed manente uinculo matrimonii ad unam non potest aliam cum alia contrahere. et fidelis discedens non potest cum alia contrahere. ¶ Si crimen supueniens matrimonio non soluit matrimonium: sed si mulier uelit cohabitare sine contumelia creatoris non est solutum uinculum matrimonii: quia uir non potest aliam ducere. et peccatum uxoris que non uult cohabitare sine contumelia creatoris non soluit matrimonium ut possit libere uir aliam uxorem ducere. ¶ Si uir et uxor sunt pares in uinculo matrimonii: cum ergo uxor infideli non liceat uiuere uiro alium uirum ducere: uidet quod nec infideli liceat. ¶ Si fauorabilis est continentie uotum quod matrimonium tractus. sed uiro si uoluerit uxoris infidelis non licet ut uidet uotum continentie emittere: quia tunc uxor fraudaretur matrimonio si postmodum uerteret. et multo minus licet ei matrimonium contrahere cum alia. ¶ Si filius qui remanet in infidelitate patre conuerso amittit ius patris hereditatis: et tamen si postea uertitur: redditur ei sua hereditas etiam si alius in possessionem eius

intrauit. et uidet a fili quod si uxor fidelis postea uertatur quod sibi sit reddendus uir suus etiam si cum alia contraxerit: quod non potest esse si matrimonium esset uerum: et non potest contrahi cum alia. ¶ Sed si matrimonium non est ratum sine sacro baptismi. sed quod non est ratum potest dissolui: et ita soluto matrimoniali uinculo licet uiro alteram ducere uxorem. ¶ Si uir non debet cohabitare uxori infideli nolenti cohabitare sine contumelia creatoris. Si ergo non liceret ei aliam ducere cogeret continentiam suam: quod uidet inconueniens quia sic ex uersione sua incommodum reportaret. ¶ R. ideo dicitur quod quando alter coniugum ad fidem uertitur altero in infidelitate remanente distinguendum est: quia si infidelis uult cohabitare sine contumelia creatoris sine hoc quod ad infidelitatem inducat: potest fidelis libere discedere: sed discedens non potest alteri nubere. si autem infidelis non uelit cohabitare sine contumelia creatoris in uerba blasphemie propere et nomen christi audire nolens: tunc si ad infidelitatem pertrahere nitatur: uir fidelis discedens potest alteri per matrimonium copulari. ¶ Ad 6. dicitur quod si matrimonium infidelium inspectum est ut dictum est: sed matrimonium fidelium est perfectum: et ita est firmum. sed autem firmum uicium soluit minus firmum si sit ei contrarium et ideo matrimonium quod post in fide christi contrahitur soluit matrimonium quod prius in infidelitate contractum erat: unde matrimonium infidelium non est omnino firmum et ratum: sed ratificatur postmodum per fidem christi. ¶ Ad 2. dicitur quod si crimen uxoris nolentis cohabitare sine contumelia creatoris absoluit uirum a seruitute qua tenebatur uxori ut si possit ea uiuente aliam ducere: sed nondum soluit matrimonium: quia si blasphemiam illam conuerteret ante quam ille aliud matrimonium contraheret: redderetur ei uir suus: sed soluitur per matrimonium sequens ad quod peruenire non posset uir fidelis non soluit a seruitute uxoris per culpam eius. ¶ Ad 3. dicitur quod postquam fidelis contraxit: solutum est uinculum matrimonii ex utraque parte: quod matrimonium non clauditur quantum ad uinculum: sed quod clauditur quantum ad effectum uiri in pena uxoris infidelis ei indicitur quod non possit cum alio contrahere magis quam ex uirtute matrimonii precedentis: sed si postea uertatur: potest ei per uoluntatem ut alteri nubat: si uir eius aliam uxorem duxit. ¶ Ad 4. dicitur quod si post uersionem uiri sit aliam probabilem spes de uersione uxoris: non est uotum continentie uir emittit: nec ad aliud matrimonium transire quod difficultate uerteret uxor uiro suo sciens se puatam si autem non sit spes de uersione: potest ad sacros ordines uel ad religionem accedere: per requisita uxore quod uertatur et tunc si postquam uir sacros ordines accepit uxor uertatur: non est sibi uir suus reddendus: sed est sibi imputare in pena tarde uersionis quod uiro suo puat. ¶ Ad 5. dicitur quod uicium penitentiam non soluit per disparatam cultum sicut uicium matrimonii: et ideo non est sile de hereditate et uxore

H sextum sic proce

dis: Uidel q' alia vicia soluāt m̄moniuꝝ sicut 7 infidelitas: adulteriuꝝ .n. direct' videt esse contra matrimoniuꝝ q' infidelitas. sed infidelitas in aliq' casu soluit m̄moniuꝝ vt liceat ad aliud m̄moniuꝝ trāsire: q' 7 adulteriuꝝ idē facit. ¶ S. si cur infidelitas est fornicatio spūalis ita etiā q' d'libz peccatū. si q' p' hoc infidelitas m̄moniuꝝ soluit q' est fornicatio spūalis: q' d'libz aliud peccatū ma trimoniū soluit pari rōne. ¶ S. Matth. xvij. oī Si dexta man' tua scādalizat te abscide eā 7 pūce aba te: 7 dicit gl. q' i māu 7 i dexto oculo possit acci pi frēs vxor: p'p'iq: 7 filij. s3 p' q' d'libz peccatū efficiūt nobis spēdimēto. q' p'p' q' d'libz peccatū pōt dissol ui m̄moniuꝝ. ¶ S. auaricia idolatria est: vt dicit Eph. v. sed p'p' idolatriā pōt mulier dimitti. ergo pari rōne p'p' auariciā: 7 ita p'p' alia peccata que sūt maio: a q' auaricia. ¶ S. magister h' exp'sse dicit in lra. ¶ S3 ē q' dicit Matib. v. Qui dimi serit vxorē excepta cā fornicatōis mechaf. ¶ S. fm hoc tota die fierent diuortia: cum raro iuenia tur m̄moniuꝝ in quo iugū alter in peccatū nō la batur. ¶ S. ideo dō q' fornicatio corporalis 7 infid litas spālez hūt p'ietatem ad bona matrimonij: vt ex dictis patere pōt: vñ spāliter hūt vim sepan di m̄monia. Sed tñ intelligendū q' m̄moniuꝝ dupliciter soluit. Uno modo quātum ad vinculuꝝ 7 sic non pōt solui postq' m̄moniuꝝ est ratificatū neq3 p' infidelitatē: neq3 per adulteriuꝝ: sed si non ē ratificatū: soluit vinculuꝝ p' manente infidelitate i a tero cōiugum: si alter cōuersus ad fidē ad aliud cō iugū transeat. non aut' soluit vinculuꝝ p'dictuz per adulteriuꝝ: alias infidelis libere posset dare libellū repudiij vxori adultere 7 ea dimissa alterā ducere q' falsum est. Alio mō soluit m̄moniuꝝ quātuz ad actum: 7 sic solui pōt tam p' infidelitatē q' per fornicatōem spūalem: vt supra di. xxv. dictū est: sed p'p' alia peccata nō pōt solui m̄moniuꝝ etiā quātum ad actū: nisi forte ad tps vir se velit sub trahere a p'ortio vxoris ad castigatōez eius s'bra hendo ei presentie sue solatiuz. ¶ Ad p'm q' dō q' quātuz adulteriuꝝ magis directe opponat m̄mo nio in quātum ē in officij nature q' infidelitas tñ cōuersio est fm q' m̄moniuꝝ est sacramētū ecclie ex quo habet p'fectā firmitatē i quātum significat indiuisibile cōiūctōem christi 7 ecclie: 7 iō matri moniuꝝ qd non est ratum magis pōt solui quātuz ad vinculuꝝ p' infidelitatem q' per adulteriuꝝ. ¶ Ad 2^m dō q' p'ma cōiunctio aie ad deum est p' fidem: 7 iō per eam aia quasi desposat deo: vt p3 Osee 2° Spōsabo te mihi i fidē: vñ i sacra scriptu ra spāliter p' fornicatōnem idolatria 7 infidelitas designatur: sed alia peccata magis remota signifi catōe dicūtur spūales fornicatōnes. ¶ Ad 3^m dō q' hoc intelligenduz est qñ mulier p'ctat magnā

occasionem ruine viro suo: vt vir p'babiler sibi d' piculo timeat: tūc enim vir pōt se s'brabere ab eius cōuersatōe vt dictū est. ¶ Ad 4^m dō q' auaricia dicit' idolatria p' quādā similitudinē fututis quia tam auarus q' idolatra pot' fuit creature q' creatori: non aut' p' similitudinē infidelitatis: q' corruptio infidelitatis est in intellectu: sed auaricie i affectu. ¶ Ad 5^m dō q' vba magistri sūt accipien da de spōsalibus: q' p'p' crimen supueniens spon salia solui possūt. Uel si loq'mur de m̄monio: intelligendū est de sepatoe a cōmuni p'uerfatione ad tps vt dictū est: vel qñ vxor: non vult cohabitare nisi iub conditōe peccatū: vt cū dicit: non ero vxō tua nisi mihi de latrocinio diuitias p'geras 7c. tūc enim pot' debet eā dimittere q' latrocinia exercē ¶ Et alienigenā. i. hereticas: crimē heresis ipedit m̄moniuꝝ sp' hēndū: s3 nō dirimit d'ctuz: nisi sit talis hētica q' baptisū sacm nō acceperit: aut nō i forma ecclie fuerit baptigata. ¶ Si abo credide rit p' agnitōnem dei 7c. S3 si mulier an' p'uersio nē fuerit fornicata: tenebit eā vir recipere etiam si cōuertū voluerit vt vī: Et dō q' si mulier cōuersa repetat virū suū p'uersū vir nō pōt excipere eā de fornicatōe p'us p'missa si ipse occasione fornicatōi dedit: puta si noluit cohabitare ei volēt cohabitare si ne p'umelia creatoris: alias pōt excipere: 7 tñ ratifi cat' m̄moniuꝝ ita q' vler' nō possit solui quātuz ad vinculuꝝ: vt viro liceat alia vxorē ducere: quīs possit solui q' ad actū. ¶ Distinctio. XL.

Nunc superest de cognatōe aliq'd dicere 7c. Postq' deimauit m̄gr de i pedimēto m̄monij q' p'loa reddit' illegitia simplr respō alicu' p'sone p'p' distātia ad ipam: hic incipit deimare de impedimentis quibus p'sona redditur simplr illegitima respectu alterius p'pter propinquitatem ad eam: Et diuiditur in partes duas. In p'ma de terminat de impedimēto p'p'iquitatis carnalis: In secunda de impedimento propinquitatis spūalis xliij. dis. ibi Jam de spūali cognatione 7c. Prima in duas. In p'ma deimant' de consanguinitate. In secūda de affinitate. xli. ibi Nunc d' affinitate 7c. Prima in duas. In p'ma ostendit fm quos gradus consanguinitas matrimoniuꝝ impedit In 2° obijcit i hūi 7 soluit: ibi Dis aut' occurrit illud 7c. Prima in duas. In p'ma ostendit vsq3 ad quos gradus p'sanguinitas m̄moniuꝝ impedit In 2° ostendit p'oz hui' dis. ibi Quare vō sex grad' 7c. P'ua i duas. In p'ma ostendit vsq3 ad q't gradus p'sanguinitas m̄moniuꝝ ipediat. In 2° ostendit quō sūt gradus p'dci p'putādi: ibi Quō aut' gradus 7c. ¶ Ic q'rit q'ttuor. ¶ P'uo qd sūt p'sanguitas: 2° d' distictōe ipsi. 3° vtz p' aliq's grad'

impediat matrimonium dicitur naturali. Quare
to vtrius gradus matrimonium impediens possunt p
statutu ecclesie determinari.

AD primuz sic proce

Adit: Uidet q diffinitio p sanguinitatis qua
qda ponit sit incopecta. s. p sanguinitas e vnclm
ab eode stpitate descendenti carnali ppagatoe con
tractu. oes. n. hoies ab eode stpitate carnali ppaga
tione descendunt. s. ab Adam. si g recta est p dicit
diffinitio p sanguinitatis: oes hoies essent p sanguine
ad iuice: qd falsu est. ¶ S. vinculu no pot ee nisi
aliquoz ad iuice puenientiu: qz vinculu vnit. sed
eoz q descendunt ab vno stpitate no e maior pueni
entia ad iuice q alioz: hoini cu pueniat spe r dis
frat numero sic r aliq hoies. g p sanguinitas no est
aliqd vinculu. ¶ S. carnalis ppagatio fm phm
fit de supfluo alimeti. sed tale supfluu magis hct
puenientia cu reb? comestis cu qb? i sba couenit.
q cu illo q comedit. cu g no nascat aliqd vinculum
p sanguinitatis ei? q nascit ex semie ad res comestaf
nec ad generate ex carnali ppagatoe nascet aliqd
ppinqtatis vinculu. ¶ S. Gen. xvij. Laba dixit
ad iacob: Os meū r caro mea es rōe cognatiois q
erat iter eos. g talis ppinqtatis magis debet dici
carnalitas q p sanguinitas. ¶ S. carnalis ppaga
tio cois e hoib? r aialib? s. i aialib? i carnali ppaga
tione no p hif p sanguinitatis vinculu. g nec in ho
minib? R. ndeo dō q f3 phm i. vij. Etb. Omnia
amicitia i aliq coicatioe p sicut: r qz amicitia liga
tio siue vnio qda e: io coicatio q e amicitie causa:
vinculu dicit: r io fm quilibet coicatioe denomi
nant aliq qsi colligati ad iuice: sic dicunt coicues
q hnt politica coicatioe ad iuice: r comilitones q
coueniūt i militari negotio: r eode mo illi q coue
niūt nali coicatioe dicunt p sanguine: r io in p dicit
diffinitioe ponit qsi p sanguinitatis gen? vinculum
qsi i hictu p sone descendentes ab vno stpitate qz e
huiusmodi vinculu: qsi pncipiu carnalis ppagatio
¶ Ad p m g dō q vrus actiua no recipit fm eade
pfectoez i instrumeto fm qua e i pncipali agente:
r qz ome moues motu e instrumetu: inde e q v?
pmi morozis i aliq genere p mla media oeducta
tandē deficit r puenit ad aliqd qd e motu tantuz
r no moues. vrus aut generatis mouet no solum
quatu ad id qd e spet: sed etia qtu ad id qd e indi
uidu: rōne cu? fili? affilat pū etia i accidetalibus
no solum i nā spet: nec tñ idiuidualis vt? pū ita p
fecte i filio e sic in pte erat: r adhuc i nepote min?
r sic deiceps debilitat: r inde e q vrus illa qnqz d
ficiat vt vltra pcedere no possit: r qz p sanguinitas
est inquatu multi coicant i tali vrite ex vno i mul
tos p ppagatoez deducta: paulatim se p sanguini
tas dirimit: vt Isido. dic. r io non oz accipere stipi
tem remotu i diffinitioe p sanguinitatis: s. ppiquoz
cu? vrus adhuc manet i illis q ex eo ppagantur.

Ad 2^m dō q ia p3 ex dictis q si solu pueniūt
p sanguinei i nā spet: sed etia i vrite ppria ipsius i
diuidu ex vno i mltas traducta: ex q p tigit qnqz
q fili? no solu affilat patri sed auo vt remonis pa
rentibus: vt dicit i. xvij. de aialib?. ¶ Ad. iij. dō q
puenientia magis attendit fm forma fm qua aliq
est actu: q fm materia fm qua e i potetia: qd p3 i
hoc q carbo magis puenit cum igne q cu arboze
vn absctum est lignū. r similiter alimentu qd ia
puerū e i spet nutriti p vrite nutritiuā magis co
uenit cu ipo nutrito q cu illa re vn sūptū e nutri
mentū. rō aut pcedet fm opinionē illoz q dice
bāt: q tota nā rei e materia: r q forme oes sūt ac
cidētia qd falsū e. ¶ Ad. iij. dō q illud qd p xio
puertit i semen e sanguis: vt pbat in. xv. de aialib?
r ppi hoc vinculu qd ex ppagatoe carnali p hif
puenientia dicit p sanguinitas q carnalitas: r q
aliqn vn? p sanguine dicit esse caro alterius: hoc e
iquatu sanguis q in semen viri aut menstruu con
uertit est potetia caro r os. ¶ Ad. v. dō q qda
dicit p io p sanguinitatis vinculu p hif in hoies
ex carnali ppagatoe r no iter alia aialia: qz qd d
est de humane nature veritate in oib? hominib?
fuit in pmo parente qd no est de alijs aialib?: sed
fm hoc consanguinitas nūq dirimi posset. p dicit
aut positio in. ij. li. dif. xxx. ip: obata est. vn dō q
hoc io puenit: qz aialia no iunguntur ad amicitie
vnitatez ppi ppagatioem multoz ex vno parēte
p xio sicut e de hoibus vt dictū est.

AD secundum sic pro

Acedit: Uidet q p sanguinitas icouententer
distinguat p lineas r per gradus. dicit. n. linea p sa
guinitatis esse ordinata collectio psonaz p sa
guinitate p iuctarum ab eodez stpitate descendenti di
uersos p tincens gradus. sed nihil est aliud p sangui
nitas q collectio talium personarum. ergo linea
consanguinitatis est idem qd consanguinitas: nihil
autem debet distingui per seipsum. ergo consangu
nitas non couententer per lineas distinguitur.
¶ S. illud f3 qd diuidit aliqd coe: n pot poni in
diffinitioe cois. s. descēsus pōit i diffinitioe p dicit
p sanguinitatis. g non potest diuidi consanguinitas
per lineam ascendentiū r descendentiū r trans
uersaliū. ¶ S. diffinitio linee est q sit iter duo
puncta. sed duo puncta no faciūt nisi vnū gradu
ergo vna linea habet tantum vnū gradum: r
ita eadem videretur diuisio consanguinitatis per li
neas r per gradus. ¶ S. gradus diffinitur esse hi
tudo distantium personarum qua cognoscitur q
ta distantia persone inter se differant. sed cum con
sanguinitas sit propinqtatis quedam: distantia
personarum consanguinitati opponitur magis
q sit eius pars. ergo per gradus consanguinitas
distingui n pot. ¶ S. si p sanguinitas p gradus disti
guē r cognoscit: oz q illi qui sūt i eode gradu sūt

equalit̄ sanguinici: s; hoc falsū est: q; p̄patrius
 ⁊ eiusdē p̄nepos sūt in eodē gradu: nō tñ sūt eōlit̄
 sanguinici: vt decre. dicit. q; sanguitas non recte
 distinguit p̄ gradus. ¶ In rebus ordinatis qd̄
 liber additū alteri facit aliū gradū: sic quelibz vni
 tas addita facit aliā spēm nūi. s; p̄sona addita p̄
 sone nō sp̄ facit aliū gradū consanguinitatis: q; in
 eodem gradu sanguinitatis est p̄ ⁊ p̄patrius: q; ad
 iungit. q; nō recte p̄ gradus sanguitas distinguit.
 ¶ In duos p̄p̄nq̄s sp̄ est eadē sanguitas. p̄
 p̄nq̄itas: q; equaliter distat vñ extremoz ab
 alio: ⁊ eōuerso. s; gradus sanguinitatis nō iuenit
 sp̄ idē ex vtraq; p̄te: cū qñq; vnus p̄p̄nq̄us sit i
 tertio: ⁊ alius in q̄rto gradu. q; sanguinitatis p̄p̄n
 quitas n̄ p̄t sufficere p̄ gradū cognosci. ¶ R̄ deo
 dō: q; sanguitas ut dcm est: ē quedā p̄p̄nq̄itas
 in nālī cōicatōe fundata fm̄ actum gn̄atōis: q; nā
 pp̄gat: vñ fm̄ p̄m̄ in. viij. Eth̄. ista cōicatō ē
 triplex: vna fm̄ hitudinem p̄ncipij ad p̄ncipiātū
 ⁊ hec est sanguitas p̄is ad filiū: vñ dicit q; parē
 tes diligunt filios ut sui ip̄oz aliqd̄ existētes. alia
 est fm̄ hitudinē p̄ncipiātū ad p̄ncipiū: ⁊ hec ē filij
 ad p̄cem: vñ dicit q; filij diligūt parentes ut ab ill̄
 existētes. tertia ē s; hitudinē eoz: que sūt ab vno
 p̄ncipio ad inuicem: sicut fr̄es dicunt ex eisdē na
 sci: vt ip̄e ibidem dicit: ⁊ quia p̄ctus motus line
 am facit: ⁊ p̄ pp̄gatōem quodāmo p̄ descendit
 in filiū: iō fm̄ dictas tres hitudines tres linee con
 sanguinitatis sumūt. s; linea descendētū fm̄ p̄mā
 hitudinē: linea ascendētū fm̄ sc̄dam: linea trāsf̄
 uerālū fm̄ tertiam. sed q; pp̄gatōis mot⁹ non
 quiescit in vno termino: s; vltra p̄gredit: iō con
 tingit q; p̄is est accipere p̄cem: ⁊ filij filiū: ⁊ sic de
 inceps: ⁊ s; hos diuersos p̄gressus diuersi grad⁹
 in vna linea inueniunt. ⁊ q; gradus cuiuslibet rei
 ē p̄ aliq̄ illius rei: gradus p̄p̄nq̄itatis nō p̄t eē
 vbi nō est p̄p̄nq̄itas: ⁊ iō idēitas ⁊ nūmia distā
 tia gradum sanguinitatis tollunt: q; nullus ē sibi
 ip̄i p̄p̄nq̄us: sic nec sibi filius: ⁊ p̄p̄ h̄ nulla p̄so
 na p̄ seip̄am facit aliquem gradū: s; cōparata al
 teri p̄sone gradū facit ad ip̄am: s; tñ diuersa ē rō
 cōputandi gradus in diuersis lineis. gradus enīz
 sanguinitatis in lineā ascendētū ⁊ descendētū
 p̄trahit ex hoc q; vna p̄sona ex alia pp̄gat eozū
 inter quos gradus p̄siderat: ⁊ iō fm̄ cōputatōem
 canonicā ⁊ legalē p̄sona q̄ p̄mo in p̄cessu pp̄ga
 tōis occurrit: vel ascendē v̄l d̄scēdē distat ab aliq̄
 puta a petro in p̄ gradu: ut p̄ ⁊ fili⁹: q; aut vtriq;
 secūdo occurrit distat i sc̄do gradu: vt auus ⁊ ne
 pos: ⁊ sic deinceps. s; sanguitas eoz q; sūt in li
 nea trāsf̄uerālī d̄h̄it: n̄ ex h̄ q; vñ eoz: ex alio pp̄
 gat: s; q; vñ pp̄gat ex vno: ⁊ iō d; grad⁹ i hac
 linea sanguinitatis cōputari p̄ cōparatōem ad vnū
 p̄ncipiū ex quo pp̄gant: s; fm̄ h̄ ē diuersa cōpu
 tatio canonicā ⁊ legalis: q; legalis cōputatio attē
 dit descendū a cōi radice ex vtraq; p̄te: sed cano

nica tñ ex altera: ex illa. s; ex qua maior nūis gra
 duum inuenit. vñ fm̄ legalē cōputatōem frater ⁊
 soror: vel duo fratres attinent sibi in sc̄do gradu
 q; vñq; a radice cōi distat p̄ vnū gradū: ⁊ s; filij
 duoz fratrum distat a se inuicē in q̄rto gradu: s;
 fm̄ cōputatōem canonicā duo fratres attinet sibi
 i p̄ gradu: q; neut̄ eoz distat a radice cōi: nisi
 p̄ vnū gradū. s; filius vnus fratrum distat ab al
 tero fratre in sc̄do gradu: q; tñ distat a cōi radi
 ce: ⁊ iō fm̄ canonicā cōputatōem quoto gradu di
 stat q; ab aliquo sup̄iori toto distat a quolibz de
 scendentū ab ip̄o ⁊ nūq; minus: q; p̄pter quod
 vnūquodq; illud magi. vñ si alij descendentes a
 cōi p̄ncipio cōueniūt cū aliquo rōne p̄ncipij cōis
 nō p̄t p̄p̄nq̄ores eē descendētū ex alia p̄te q; sit
 p̄mū p̄na^m ei p̄p̄nq̄ū: aliq̄ tñ plus distat aliqd̄
 ab aliquo descendente a cōi p̄ncipio: q; distat ip̄e
 a p̄ncipio: q; ille forte plus distat a p̄ncipio cōi q;
 ip̄e: ⁊ fm̄ remotiorē distātiā o; sanguinitatē cōpu
 tari. ¶ Ad p̄mū q; dō: q; obiectō illa p̄cedit ex fal
 sis: sanguitas. n. nō est collectio: s; relatio qd̄az
 aliq̄rū p̄sonaz ad inuicē: q̄rū collectio lineā san
 guinitatis facit. ¶ Ad secūdū dō: q; descendus cōi
 sup̄ius attendit fm̄ quālibet sanguinitatē lineam
 q; carnalis pp̄gatō ex q; vinculū sanguinitatē cō
 trahit descendus qd̄ā ē: s; descendus talis. s; a p̄sōa
 cui⁹ sanguitas q̄rit lineā descendētū facit. ¶ Ad
 tertū dō: q; linea dupliciter accipi p̄t: aliq̄ p̄p̄ie
 p̄ ipsa dimensione: que ē prima spēs quantitatis
 p̄tinue: ⁊ sic linea recta cōtinet tñ duo puncta in
 actu que imināt ip̄az: s; infinita in potentia q; q;
 liber signato in actu linea diuidit: ⁊ sūt due linee
 aliq̄ vero linea sumitur p̄ his que linearit̄ dispo
 nunt: ⁊ fm̄ hoc assignat in numeris linea ⁊ figu
 ra: p̄t vnitas post vnitatem ponit in aliquo nu
 mero: ⁊ sic quelibet vnitas adiecta gradum facit
 in tali linea: ⁊ s; est de linea coasanguinitatē: vñ
 vna linea continet plures gradus. ¶ Ad q̄rtum
 dicendū: q; sicut similitudo nō potest esse vbi nō
 est aliqua diuersitas: ita p̄p̄nq̄itas non ē vbi
 non est aliqua distantia: ⁊ ideo distantia quelibz
 non opponitur consanguinitati: sed talis distantia
 q; consanguinitatis p̄p̄nq̄itatē excludit. ¶ Ad
 q̄ntum dicendū: q; sicut albedo dicitur maior du
 pliciter: vno modo ex intensione ipsius qualitatis
 alio modo ex quantitate superficiei: ita consanguini
 tas dicitur maior vel minor dupliciter: vno modo i
 tensue ex ipsa natura consanguinitatis. alio modo
 quasi dimensiue: ⁊ sic quantitas consanguinitatē
 mensurat ex personis un̄ quas consanguinitatē p̄
 pagatio procedit: ⁊ hoc secundo modo gradus i
 consanguinitate distinguuntur: et ideo contin
 git q; aliquozum duozum qui sunt in eodem gra
 du consanguinitatis respectu alicuius persone
 vnus est sibi magis consanguineus q; alius: con
 siderando p̄imam quantitatem sanguinitatē: sic

pat' & frat' attinent alicui in pmo gradu p' sanguita-
 nis: qz ex neutra pte icidit aliqua persona media:
 sed in intensiue loquendo magis attinet alicui p'
 fone pater suus q' frater: qz frat' no' attinet ei nisi
 in q'tum est ex eodem patre: & ideo q'to aliquis e'
 p'pinq'ior: coi p'ncipio a quo p' sanguitas descen-
 dit: tanto est magis consanguineus: q'uis no' sit i'
 p'pinq'iori gradu: & fm h' p' patruus est mag' co'
 sanguineus alicui: q' p'ncipos eius: q'uis no' sit i'
 eodem gradu. ¶ Ad sextu' od: q' q'uis pat' & patru-
 us sint in eode' gradu respectu radice' p' sanguini-
 tatis: qz vtrqz distat vno gradu ab auo: in respe-
 ctu a' cui' p' sanguitas q'rit non s'nt in eode' gradu:
 qz pat' est in pmo gradu: patruus at' no' pot' ee' p'
 pinq'ior: q' in scdo: in quo est auus. ¶ Ad septi-
 mu' od: q' ip' due p'fone in eqli' nro gradu distat
 a se inuice': q'uis q'ns no' eqli' nro gradu distet
 a coi p'ncipio: vt ex o'cis patet.

Hoc tertiu' sic procedi

tur: vt q' p' sanguinitas de iure nali no' im-
 pediat m'rimoniu': nulla eni' mulier pot' ee' p'pinq'
 quior viro q' Eua fuit Ade: de qua dicit' Gen. ij.
 Hoc nuc' os ex ossibus meis: & caro d' carne mea.
 s'z Eua fuit m'rimonio p'uncta Ade: q' p' sanguitas
 nulla q'tum est de lege nature m'rimoniū ipedit.
 ¶ Lex nalis eade' e' apud o'es. s'z apud barbaras
 natos nulla p'fona p'uncta p' sanguitate a m'rimo-
 nio excludit. q' p' sanguitas q'tum e' de lege nature
 m'rimoniū no' ipedit. ¶ P' uis nali est qd' na' oia
 aialia docuit: ut di' i' p'ncipio digesti. s'z aialia bur-
 ta etiā cu' m'fē cocunt. q' no' e' d' lege nature q' ali-
 qua p'fona a m'rimonio p' p' sanguitatem repel-
 lat. ¶ P' nihil impedit matrimoniu': qd' no' d'riet
 alicui bono m'rimoniū. s'z p' sanguitas no' d'riet ali-
 cui bono m'rimoniū. q' no' ipedit ipm. ¶ P' eoz
 q' s'nt magis p'pinq'ua & filia: melior & firmior est
 p'uctio. s'z m'rimoniū q'dā p'uctio e'. q' cu' p' sangui-
 tas sit p'pinq'uitas quedā m'rimoniū no' ipedit: s'z
 magis iuuat. ¶ S'z d' illud qd' ipedit bonū. plus
 etiā m'rimoniū ipedit fm lege nature. s'z p' sangui-
 tas ipedit bonū. plus: qz ut in l'ra ex v'bia S'iego.
 h'etur experimento didicim' ex tali p'ugio sobo-
 len no' posse succrescere. q' p' sanguitas fm legem
 nature m'rimoniū ipedit. ¶ P' illud qd' h'z nā hu-
 mana in p'ma sui p'ditoe' e' d' lege nature. s'z a p'ma
 sui conditoe' hoc hūi nā q' p' & m' a m'rimonio
 excluderet: qd' p'z p' hoc qd' d' Gen. ij. Prop: h'
 relinquit hō & p'cem & m'fem. qd' no' pot' intelligi
 q'tū ad cohabitatoem: & sic o'z q' intelligat' q'tuz
 ad m'rimoniū p'uctoe'z. q' p' sanguinitas ipedit ma-
 trimoniū fm legē nature. ¶ ideo od: q' sic supra
 dicit' xxxij. v'cū e' in m'rimonio illud d' legē nature
 esse d' p' qd' m'rimoniū reddit' incopetēs respectu
 finis ad quē e' ordinatū. finis aut' m'rimoniū per se
 & p'mo est bonū. plus: qd' quidē p' aliquā p'anguit'

tatez. s. in patrem & filia: vel filiu' & matrē imper-
 dit: no' quidē ut totalit' tollat: quia filia ex semie
 patris pot' plem cōcipere: & fil' cū pte nutrire: & i-
 struere in quibus bonū. plus consistit: s'z vt no' cō-
 uenienti mō fiat. Inordinatū e'. n. q' filia patri p'
 m'rimoniū adiungat in sociā cā generāde prole:
 & educande: quā o'z p' oia patri esse subiectā velut
 ex eo pcedente: & iō de lege nali est: ut p' & mater
 a m'rimonio repellant: & magis ē mat' q' p': quia
 magis reuerentie q' debet parentib' derogatur: si
 filius m'fēz q' si p' filia ducit in vxorem: cū vxor
 viro aliquiditer o'z cō subiecta: s'z finis m'rimoniū
 secundar' p' se tm' e' p'cupiscentie rēssio cui deperit
 ret: si q'libet p' sanguinea possit in m'rimoniū duci
 qz magnus p'cupiscentie adit' p'beret: nisi un' illas
 p'fonas q's o'z in eadē domo p'uerfari cēt carnalis
 copula indicta: & iō lex diuina non solū p'cem et
 m'fem excludit a m'rimonio: s'z etiā alias p'unctas
 p'fonas q's o'z fil' p'uerfari: & que debēt inuicē alte-
 ra alteri pudicitia custodire: & hāc cām assignat
 diuina lex dicens: Ne reuelet turpitudinē tal' vel
 talis: quia turpitudō tua. sed p' accidens finis ma-
 trimoniū e' p' sideratio hoīum & amicitie multipli-
 catio: dum hō ad p' sanguineos vxoris: sic ad suos
 se h'z: & iō huic multiplicatōi amicitie p'udicium
 fieret si aliq's sanguine p'uctā vxorē duceret: qz
 ex hoc noua amicitia p' m'rimoniū nulla accre-
 ret: & iō fm leges hūanas: & statuta ecclesie p'les
 p' sanguinitatis gradus sunt a m'rimonio sep'ati. sic
 q' ex dicitis p'z q' p' sanguitas q'tum ad aliq's p'fona
 nas impedit m'rimoniū de iure nali: q'tum ad ali-
 q's de iure diuino: & q'tum ad aliquas de iure per
 homines instituto. ¶ Ad p'mū g' od: q' Eua q'uis
 ex Adā p'cesserit: non in fuit filia Ade: qz no' p'
 d'it ex eo p' modum illum quo vir natus est g'na-
 re sibi file in sp'e: s'z operatōe diuina qua ita potu-
 isset ex costa Ade f'eri vnus equus: sicut facta est
 Eua: & ideo non est tanta nalis cōuenientia Eue
 ad Adam: sicut filie ad patrem: nec Adam e' nā-
 le p'ncipium Eue: sicut pater filie. ¶ Ad scd'z od:
 q' no' pcedit ex lege nali q' aliqui barbari parēt'
 bus carnalit' cōmiserit: s'z ex p'cupiscentie ardore: q'
 legem nature in eis obfuscauit. ¶ Ad tertiu' od:
 q' p'unctio maris & femine d' esse de iure natura-
 li: quia nā hoc omnia animalia docuit: sed hanc
 p'unctoem diuersa aialia diuersimode docuit: s'z
 diuersas eoz conditōes. Cōmixtio autem carna-
 lis ad parentes derogat reuerentie: que eis debe-
 tur. sicut enim parentibus indidit natura solici-
 tudinē filijs puidēdi: ita ididit filijs reuerentiā ad
 parentes. nulli autem generi aliam indidit solici-
 tudinem filiorum: aut reuerentiā parentū in om-
 ne tēpus: nisi hoī: alijs aut' animalibus plus & mi-
 nus: fm q' magis ul' min' necessarij sunt vel filij
 parentibus: vel parentes filijs: vñ etiā in quibus-
 dam animalibus filius abhorret cognoscē m'fēz

carnaliū q̄diū manet apud ipsū cognitio m̄ris: et reuerentia quedā ad ipam: ut recitat p̄s in. viij. de aialib' d' camelo ⁊ equo: ⁊ qz oēs honesti mores aialiu3 i hoibus nālī p̄gregati sūt: ⁊ p̄fecti q̄ in alijs: p̄p hoc hō nālī abhorret cognoscē carnalī: nō solū m̄rem: s3 et filiā: qd est adhuc m̄n' p̄ nāz: vt dicitur: ⁊ iterū in alijs aialib' ex p̄paga tōe carnis nō p̄trahit p̄sanguinitas: sic in hoibus: sic dcm ē: ⁊ lō n̄ ē filia rō. ¶ Ad q̄rtū dō: qz ex iaz dicitis p3 quō p̄sanguinitas p̄iugū bono m̄rimoniū p̄riet: vnde rō p̄cedit ex falsis. ¶ Ad q̄ntū dō: qz nō est incōueniens duarū vnionū vna ab alia im pediri: sic vbi ē idēitas nō ē silitudo: ⁊ s̄līr p̄sanguinitatis vinculū pōt impedire m̄rimoniū p̄iuctōez.

AD quartū sic proce

dit: videt qz p̄sanguinitat' gradus m̄rimoniū ipediētes nō potuerint taxari ab ecclesia vsqz ad q̄rtū gradū: Mat. xix. dī: Qd deus p̄iūxit homo nō separet. s3 illos q̄ p̄iūgunt ifra q̄rtū p̄sanguinitatis gradū deus p̄iūxit: nō. n. diuina lege coz p̄iunctō p̄hibet. q̄ nō debent hūano statuto separari. ¶ M̄rimoniū ē sacm̄ sic ⁊ baptisim'. s3 nō pot set ex statuto ecclesie fieri qz ille q̄ ad baptisimum accedit nō recipit characterē baptisimalē: si ex iure diuino ei' capax sit. q̄ nec ecclesie statutū facere pōt qz m̄rimoniū nō sit int' illos q̄ p̄ ius diuinū m̄rimonialit' p̄iūgi nō p̄hibent. ¶ P̄ ius positū nō pōt ea q̄ sūt nālīa remouē: vel ampliāre. s3 cōsanguinitas ē nālī vinculū: qd q̄rtū est de se natū ē m̄rimoniū ipedire. q̄ ecclesia nō pōt aliquo statuto facē qz aliq̄ possint m̄rimonialit' p̄iūgi: vel non p̄iūgi: sic non pōt facē qz sint p̄sanguinei vel non p̄sanguinei. ¶ P̄ statutū iurū positū o3 aliquā rōnabilem cām hēre: qz fm cām rōnabilem quam h3 a iure nālī p̄cedit. s3 cause q̄ assignant de nūo gradū oino vident irrōnabiles cause: cū nullaz hēant hitudinē ad causata: sic qz p̄sanguinitas p̄hibet vsqz ad q̄rtū gradū: p̄pter q̄tuor elemēta vsqz ad sextū: p̄pter sex etates vsqz ad septimum p̄p. vij. dies quibus oē tps agit. q̄ videt qz tal' p̄hibitiō nullū vigozē hēat. ¶ P̄ vbi est eadē cā o3 esse idē effectus. s3 cā q̄re p̄sanguinitas ipedit m̄rimoniū ē bonū plis: rēp̄sio p̄cupiscentie: ⁊ multipli' catio amicitie: vt ex dicitis p3: q̄ oī tpe necessaria cāli sūt. q̄ oī tpe debuisset cāli gradus p̄sanguinitatis m̄rimoniū ipedire: qd nō ē vey: cū mō vsqz ad q̄rtū: antiquit' vsqz ad septimū gradū m̄rimoniū p̄sanguinitas ipedit. ¶ P̄ vna ⁊ eadē p̄iunctio nō pōt eē in genē sacm̄enti: ⁊ in genē stupri. sed h' p̄tingēt si ecclesia hēret p̄tatem statuēdi' dīuerfū nūm i gradib' ipedientib' m̄rimoniū: sic si aliq̄ i q̄nto gradu q̄n' p̄hibet' erat p̄iuncti fuisset talis p̄iunctio stupri esset. s3 postmodū eadē p̄iunctio ecclesia p̄hibitiōem reuocāte m̄rimoniū esset ⁊ ecō uerso possit accidē si aliq̄ grad' p̄cessi possēt

postmodū ab ecclesia interdicti. q̄ vī qz p̄tās ecclesie nō se extendat ad h'. ¶ P̄ ius hūanū o3 imitari ius diuinū. s3 fm ius diuinū: qd in lege veteri p̄tinet nō cāli currit p̄hibitiō graduū in surfū ⁊ de oisū: qz in veteri lege aliq̄s p̄hibebat accipere in vxore sorozē p̄ris sui: nō tū filiā fr̄is. q̄ nec mō debet aliq̄ p̄hibitiō de nepotibus ⁊ patruis manē.

¶ S3 ē qd oīs dicit discipul': Qui vos audit me audit. q̄ p̄ceptum ecclesie h3 firmitatē: sic p̄ceptū dei. s3 ecclesia q̄nqz p̄hibuit: ⁊ q̄nqz p̄cessit aliq̄s gradus q̄s lex vetus nō p̄hibuit. q̄ illi grad' m̄rimoniū ipediūt. ¶ P̄ sic olim m̄rimonia gentiliū dispensabant p̄ leges ciuiles: ita nūc p̄ statuta ecclesie. s3 olim lex ciuil' determinabat gradus p̄sanguinitatis: q̄ m̄rimoniū ipediūt ⁊ q̄ non. q̄ mō pōt h' fieri p̄ ecclesie statuta. ¶ R̄ ideo dō: qz fm tpa diuersa inuenit' p̄sanguinitas fm gradus diuersos m̄rimoniū ipedisse. In p̄ncipio. n. hūani generis solus p̄ ⁊ mater a m̄rimonio repellebant: co qz tūc tps erat paucitas hominū: ⁊ oportebat p̄paga tōi humani generis maximā curā ipendē vñ nō erat remouēde: nisi ille p̄sone q̄ m̄rimonio icōpētētes erāt et q̄rtū ad p̄ncipalē m̄rimoniū finē q̄ ē bonū plis: vt dcm est. Postmodū at multipli' cato hūano genē p̄ legē moyf' plures p̄sone exce pte fit: q̄ iā p̄cupiscentiā rēp̄mere icōpēbāt: vñ vt dicit Rabi moyfes: Oēs ille p̄sone excepte sūt a m̄rimonio: q̄ i vna familia cohabitare solēt: qz si int' eos licite carnalis copula esse posset: magnum incertium libidini p̄stare: s3 alios consanguinitatis gradus lex vetus permisit: imo quodāmodo p̄cepit: ut salz vnusquisqz de cognatōne sua vxorem acciperet: ne successiōnem confusio esset: qz tunc tps cult' diuinus p̄ successiōnem generi p̄paga bāt: s3 postmodū in lege noua: q̄ est lex spūs ⁊ amoris plēs gradus p̄sanguinitatis sūt prohibiti: qz iā p̄ spūalem grām nō p̄ carnis originē cultus deriuatur ⁊ multiplicat: vñ o3 vt hoies et magis a carnalibus retrahant' spūalib' vacantes: ⁊ vt amor amplius diffundat: ⁊ ideo antiquitas vsqz ad remotiores gradus p̄sanguinitatis m̄rimoniū ipediēbat: ut ad plures per consanguinitatē ⁊ affinitatem nālīs amicitia p̄maneret: ⁊ rōnabili' vsqz ad septimū gradū: tū qz vltra h' nō de sacri' fima nebat cōis radice mēoria: tū qz septiformi' gratio spūs sancti p̄gruebat: s3 postmodū circa hec vltia tpa restrictū ē ecclesie interdictū vsqz ad q̄rtū gradū: quia vltra inutile ⁊ piculosū erat grad' p̄sanguinitatis p̄hibē. Inutile q̄dez: qz ad remotiores p̄sanguineos: quasi nullū sedus maioris amicitie q̄ ad extraneos habeatur: charitate in multo3 cordibus frigescente. Periculosum autē erat: qz concupiscentia ⁊ negligentia p̄uulente: tā numerosam p̄sanguineoz m̄ritudinē hoies non satis obseruabāt: ⁊ sic laqueus dānatōis multū inieciē bāt ex remotioz graduū p̄hibitiōe. sat' et p̄uicent'

ter vsq; ad qrtū gradū: dca phibitio est restricta
 tum q; vsq; ad qrtā gnātōem hoies viuē psueue-
 rūt: ut sic non possit psanguinitatē memoriā abo-
 leri. vñ dñs in tertiā qrtam gnātōez peccata pa-
 rentū se visitaturū in filijs cōminat: tū q; in qlibz
 gnātōe noua mixtio sanguis cōdititas psangu-
 nitatem facit: sit cū sanguine alieno: q; qrtum mi-
 scet alteri tñ recedit a pmo. q; q; elemēta sūt qtu-
 or: q; q; qdlibet tāto ē facilius miscibile qto ē ma-
 gis subtile. id in pma cōmixtione euāescit sāgu-
 nis idē: titas qtu; ad pma elementū: qd ē sbrilissi-
 mū. in scda qrtum ad scdōm. in tertia qrtuz ad ter-
 tium: in qrtā qrtum ad qrtuz: q; sic puenient post
 qrtam gnātōem potest reiterari carnalis pūctio
 ¶ Ad pma qd dō: q; sic dō nō pūgit i los q; pūn-
 gunt p diuinū pceptū: ita nō pūngit illos q; pūn-
 gunt p ecclēsie pceptū: qd h; eandē obligandi
 efficacā quā pceptū diuinū. ¶ Et ad scdūduz
 dō: q; mrimoniū nō tñ ē sacm: s; ēt ē in officiu;
 q; id magis subiacet ordinatiōni mistroz ecclēsie
 q; baptisū q; ē sacm tñ. q; sic ptractus r officia
 hūana dōminant legibus hūanis: ita ptractus r
 officia spūalia lege ecclēsie. ¶ Ad tertiū dō: q; q;
 uis psanguinitatis vinculū sit nāle: tñ nō ē nāle q;
 psanguinitas carnalem copulā ipediat: nisi fz ali-
 quē gradū: ut dcm est. r id ecclēsia suo instituto nō
 facit q; aliq; sint vel non sint psanguinei: q; fm oē
 tps cōlit psanguinei remanent: s; facit q; carnalis
 copula sit licita vel illicita fm diuersa tpa i diuer-
 sis gradibus psanguinitatis. ¶ Ad qrtū dō: q; tps
 rōnes assignate magis dant p modū adaptatiōis
 r pgruētē: q; p modū cause r necessitatis. ¶ Ad
 qntū dicendū: q; iam ex dictis pz q; nō est eadē cā
 fm diuersa tpa gradus psanguinitatis phibendi: vñ
 qd aliq; tpe vtilit pcedit: alio salubrit phibetur.
 ¶ Ad sextū dō: q; statutū nō iponit modū pteri-
 tis: sed futuris. vñ si mō phibet qntus gradus q;
 nūc est pcessus illi q; iā sunt in quinto gradu con-
 iūcti non essent separandi. nullū. n. impedimētū
 mrimonio supueniens ipsū pō: dirimere: r sic cō-
 iūctio q; pus fuit matrimonū nō efficeret p statu-
 tū ecclēsie stuprum: et silitet si aliq; gradus cōce-
 deret q; nunc ē phibitus: illa pūctio nō efficeret
 mrimonialis ex statuto ecclēsie rōne pmi ptract-
 q; possent separari si vellent: s; tñ possent de no-
 uo cōtrahere: r alia pūctō est. ¶ Ad septimū
 dō: q; in gradib; psanguinitatis phibendis ecclēia p-
 cipue obseruat rōs amoris. r q; nō ē minor rō amo-
 ri: ad nepotē q; ad patruū: s; ē maior qto ppiqoz
 ē pti: fil; q; filio pti: vt dō in. viij. Eth. ppi h; equa-
 lit phibuit grad; psanguinitatis i patruū r nepotib;
 s; lex vetus in psonis phibendis attendit pcpue
 cōbitatiōem p pcupiscentiam: illas psoas phibēs
 ad q; faciliōr patēt access; ppi mutuā cōbitatiōz.
 mag; aut; psueuit cōbitare nepē patruo q; amita
 nepoti: q; filia est qsi idē cū pti: cū sit aliqd eius;

sz foroz nō ē h; mō idē cū frē: cū nō sit aliquid ei; s; sz
 magis ex eodē nascit; r id nō erat eadē rō phibē-
 di neptē r amitā. ¶ Quia trūcū tñ gradus nō cō-
 putat: truncū appellat psanguinitatis radicē: q; est
 pater filioz. pncipium aut; alicut; generi pōt acci-
 pi dupliciter: vno mō pncipium qd est in genē illo:
 vt si pma ptem lineē pncipiū dicamus. Alio mō
 pncipiū: q; non recipit generis pdicatōem: sic pnc-
 ipiū lineē dī punctus. r hoc mō pncipiū r radicē
 psanguinitatis pot; dici dupliciter. Uno mō ipsa psona
 pma a q; psanguinitas dō: q; psona non est psangu-
 nitas: sed psanguinitatis pncipiū: r fm hoc fil; qui
 distat a psona pti facit pme distantiē gradū: r si
 lius filij scdūduz: r sic deinceps. Alio mō pma con-
 sanguinitas: q; ē cā ois alteri; psanguinitatis: r sic
 ipsa psanguinitas: que est inter ptiem r filijz radicē
 ponit; r cōputat fm hoc pti r fil; p vno pncipio
 a q; psanguinitate pmo distat filius filij. r id hec
 distantia facit pmi gradū: r sic deinceps. r fm h;
 diuersimode fit cōputatiō gradū in lra: s; pmius
 modus cōputandi magis est in cōi vsu. ¶ Sicut
 sex etatibus mundi rē. mundo non assignantur
 etates qrtum ad substantiam: quia sic in perpetu-
 um durabit; sed qrtum ad statū: sic enim trāsbibit
 mundus: r sic antiquatur r senescit: r fm hoc di-
 stinguuntur etates mundi methaphoūice ad si-
 militudinē etatis vniū hominis. variant enīz
 in homine etates fm diuersas notabiles varietates
 in statu ipsius: vñ de prima etas dicitur infan-
 tia vsq; ad septimum annum: secunda puericia
 vsq; ad. xij. tertia adolescentia vsq; ad. xxv. que
 tres etates computant qnq; p vna. quarta ē inuē-
 t; vsq; ad. l. annos. quinta vero etas est senectus
 vsq; ad. lxx. sexta senium vsq; in finem. Et simili-
 ter in mundo dicit prima etas ab Adam vsq; ad
 Noe i q; fuit hūani generi iustitū r laps;. 2^a a noe
 vsq; ad abraam: i q; fuit hūani generis destructio
 p diluuiū r renouatō. tertia ab abraā vsq; ad da-
 uid: in q; fuit circūcisōis r legis institutiō. qrtā a
 Daud vsq; ad trāsmigratiōem babilonis: i q; lex
 flo:uit sb regib; r pphis. qnta a trāsmigratiōe ba-
 bylonis vsq; ad chustū: i q; fuit ppli captiuitatiō: r
 liberatiō. sexta a chustū vsq; ad finē: in q; ē hūani
 generi redēptiō: s; tñ nō o; q; cōli nūo annoz mū-
 di etas hūani generis cōpleat; sic nec etas vni; ho-
 mis: q; vltia etas hois qnq; h; tñ qtu; oēs pme.

Dis. XII.

Inc de affini

In de affini-
 tate videndū ē rē. Postq; de-
 minauit mgr d; psanguinitatis ipe-
 dimētō: hic detmiat de ipedi-
 mēto matrimonij quod prouenit ex affinitate.
 Et diuiditur in tres ouas. In pma ostendit quō
 affinitas mrimoniū ipediat. in scda docet affini-
 tatē noia: ibi Attēdendūz ē rē. Prīma in tres.: